Pisica lui Dalai Lama și

Puterea lui Miau

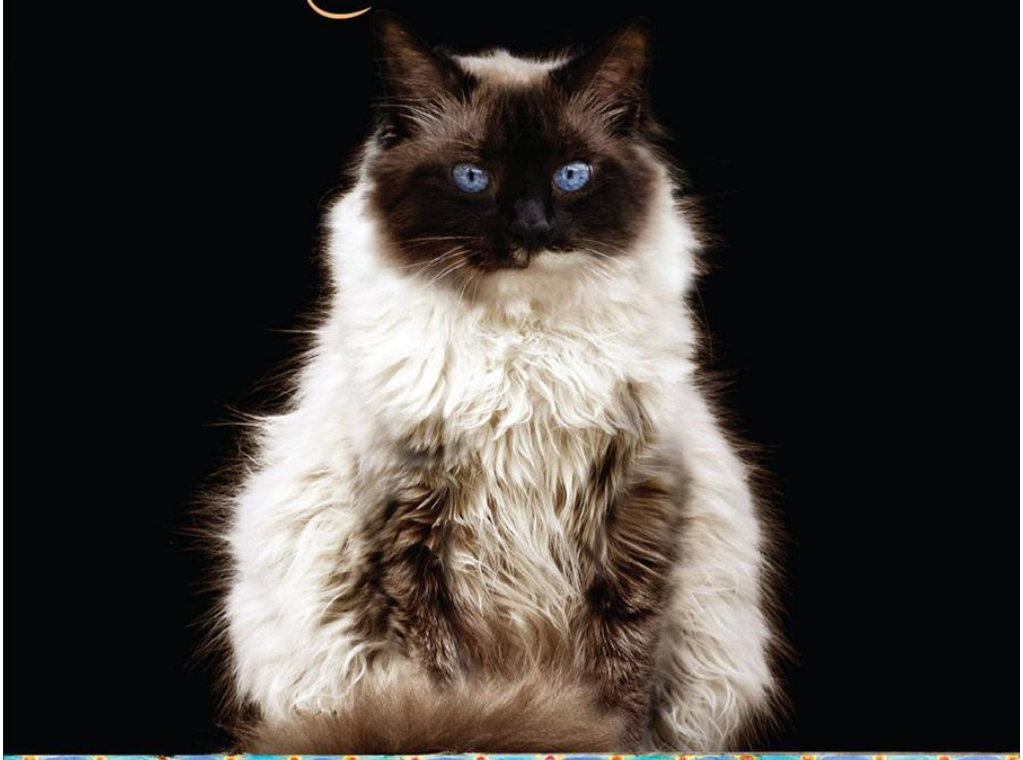

DAVID MICHIE
autor al cărții *Pisica lui Dalai Lama*

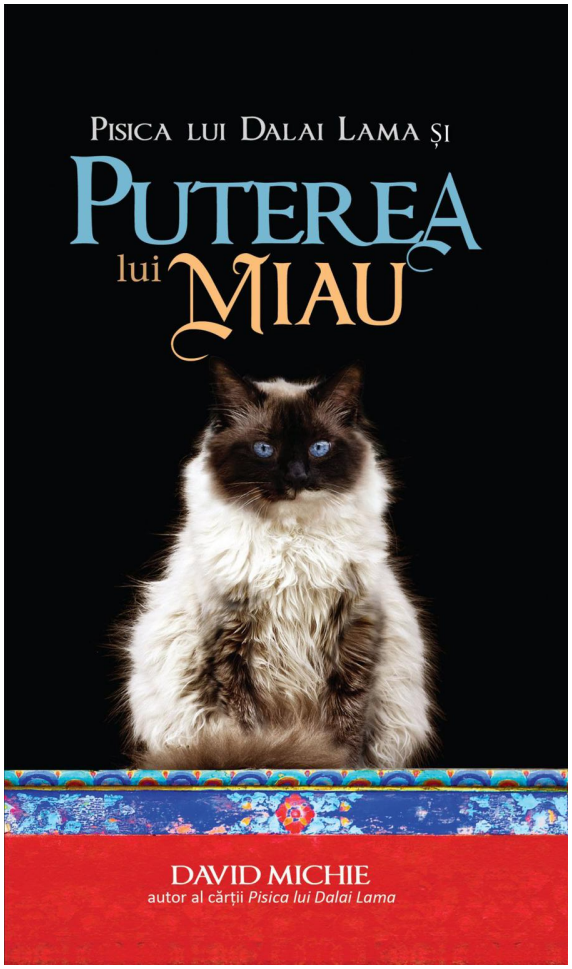
Pisica lui Dalai Lama și
Puterea
lui Miau
DAVID MICHIE
autor al cărții Pisica lui Dalai Lama

David Michie

Pisica lui Dalai Lama și puterea lui miau

Traducere

Mariana Alexandru

ATMAN

2017

THE DALAI LAMA'S CAT AND THE POWER OF MEOW

Copyright © 2015 by David Michie

Originally published in 2015 by Hay House Inc. USA

© Copyright 2017, Editura ATMAN

Editura ATMAN

http://www.editura-atman.ro

office@editura-atman.ro

0733.084.450

Copertă: Irina Magdalena Nuță

ISBN ePub: 978-606-8758-45-9

ISBN Print: 978-606-8758-43-5

Această carte în format digital intră sub incidența drepturilor de autor și a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială a textului, punerea acestuia la dispoziția publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a rețelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informațiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum și alte fapte similare, săvârșite fără acordul scris al persoanei care deține drepturile de autor, sunt o încălcare a legislației referitoare la proprietatea intelectuală și vor fi pedepsite penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Am trăit alături de mai mulți maeștri Zen –

toți fiind pisici.

– ECKHART TOLLE,

autor al cărții Puterea prezentului

Mintea este cea care

dă naștere tuturor acțiunilor.

Toate faptele sunt călăuzite și create de minte.

Vorbele și faptele izvorâte dintr-o minte senină sunt urmate de fericire,

Tot așa de sigur precum omul este urmat de umbra sa.

– BUDDHA,

Dhammapada

PROLOG

Sunt stânjenită că trebuie să încep această carte cu o mărturisire. O revelație atât de stânjenitoare, încât îmi doresc să n-o dezvălui. Trăind alături de Dalai Lama, înconjurată fiind de călugării de la Mănăstirea Namgyal, și întâlnindu-i frecvent pe cei mai onorabili maeștri în meditație din budismul tibetan, ai crede că printre nenumăratele mele calități admirabile se numără și cea de meditator desăvârșit.

Dar, vai, dragă cititorule, nu este deloc așa!

Oi fi eu nemaipomenit de frumoasă, cu ochii mei albaștri, fermecători, chipul de culoarea cărbunelui și blana bogată de culoare crem. Oi fi eu o celebritate mondială a cărei bunăstare este un subiect de mare interes pentru diverse eminențe, precum ocupanții Biroului Oval, ai Palatului Buckingham și ai zonelor selecte de pe colinele de la Hollywood.

Dar un meditator înnăscut? Aș vrea eu!

Chiar am încercat, în mai multe ocazii. Dar nici nu apucam să mă concentrez pe senzația respirației mele, că mă și trezeam gândindu-mă la ficatul de pui tăiat cubulețe, pregătit de doamna Trinci. Sau la disconfortul lăbuțelor mele din spate. Sau, oarecum, la ambele subiecte în același timp.

În general, se crede că noi pisicile suntem ființe conștiente, care permanent „trăiesc clipa“. Dacă e adevărat că ne putem concentra mințile cu intensitate, mai ales atunci când ni se trezește instinctul de vânătoare, la fel de adevărat este și faptul că ne petrecem o mare parte din timp gândind. O arătăm destul de puțin. Dar câte din propriile noastre gânduri sunt vizibile? Și dacă ar fi așa, ia spune-mi, rogu-te, câți prieteni ai mai avea?!

Dacă te-ai îndoit vreodată că tovarășul tău felin are propria sa viață interioară, privește numai ce se întâmplă atunci când acesta adoarme și își pierde controlul conștient asupra existenței sale fizice. Inevitabil vei observa o zvâcnire de lăbuțe, un tremurat de fălcuțe, uneori poate un fornăit sau un mieunat. Ce sunt toate acestea dacă nu un acompaniament involuntar al dramei imaginare din mintea sa? Într-adevăr, pisicile pot fi capabile să trăiască pe deplin momentul prezent. Dar totodată suntem și ființe gânditoare.

Din păcate, în cazul meu, o ființă care gândește mai degrabă prea mult.

Exact din acest motiv am ajuns să cred că, deși meditația este utilă, transformațională, o practică asupra căreia trebuie să-mi îndrept atenția, era totuși ceva ce nu aveam să fac – cel puțin nu încă. Poate la anul, atunci când călugării de la Namgyal se vor retrage în pustnicie. Poate că va fi un moment prielnic să fac un efort adevărat. Sau poate că în răstimpul lunilor de iarnă întunecate, atunci când majoritatea ființelor simt o predispoziție firească spre izolarea de lume, să mă întorc asupra mea. Păreau să fie o mulțime de ocazii

ideale de a reîncepe practica meditației. Numai că niciuna nu părea să se ivească azi.

Lumea este plină de meditatori care au renunțat, au cochetat cu ideea sau au citit zeci de cărți pe această temă, dar care nu meditează în mod regulat. Eu, dragă cititorule, m-am considerat până de curând una dintre ei. Dar s-a întâmplat ceva care m-a schimbat. Și am ajuns să descopăr că asta e valabil pentru majoritatea meditatorilor. Un anume eveniment, un anume declic te duce într-o direcție la care poate că te-ai gândit, dar căreia nu i te-ai dedicat niciodată cu adevărat.

Foarte puțini oameni se nasc meditatori. Alții învață să devină mari meditatori. Totuși, cei mai mulți dintre noi suntem forțați s-o practicăm. Împărtășindu-mi povestea ție, o fac nu pentru că am convingerea că este una deosebită – sigur că eu sunt foarte specială, chestia asta e indiscutabilă. Vorbesc aici despre povestea felului în care am ajuns să meditez. Motivul pentru care o împărtășesc este că poate fi una la care te poți raporta. Una pe care o înțelegi. Poate chiar vezi o fărâmă de tine în mine – ce bine pentru tine!

Așadar, cum am ajuns nu numai să înțeleg, ci și să experimentez ceea ce eu numesc „puterea lui miau“?

Dragă cititorule, instalează-te confortabil pe un scaun sau o canapea. Asigură-ți provizii de snackuri și băuturi. Închide telefonul ăla enervant sau, chiar mai bine, lasă-l cu desăvârșire în altă cameră. Ademenește-ți mult iubita pisică să ți se alăture.

Ești gata? Stai confortabil?

Foarte bine atunci. Să începem.

CAPITOLUL UNU

Totul a început din curiozitate firească. Un câine vagabond își făcuse somnul de noapte pe prețul de la intrarea clădirii noastre. Când am ieșit afară dimineața, m-am oprit să inspir mirosul înțepător lăsat în urma sa, încercând să ghicesc rasa. Reintrând în clădire, m-am oprit din nou.

Ceva mai târziu mă odihneam pe pervazul din camera de la etaj a lui Dalai Lama. Era locul meu favorit, îndeosebi pentru că oferea un unghi avantajos din care puteam supraveghea mult cu efort minim. Doar să te afli în aceeași încăpere cu Sfinția Sa, și este cea mai minunată senzație pe care o poți resimți. Poți să-i spui cum vrei: prezența, energia sau iubirea sa, dar atunci

când te afli în preajma acestuia, nu te poți abține să nu te lași cuprins de o senzație profundă și trainică de bunăstare, de siguranța sinceră că, indiferent ce se petrece, dincolo de aparență, totul este bine.

În dimineața cu pricina, nici nu m-am așezat bine pe pervaz, dornică să mă las absorbită de mărinimia care îl înconjoară pe Dalai Lama, că am și simțit cum mi se zbârlește pielea. Într-o clipită mi-am răsucit capul și am început să mă ling frenetic. Dar mâncărimea a devenit și mai rea! Mi-am scărpinat și ros, chiar mușcat pielea de pe burtă și de pe spate. Nu mai simțisem niciodată așa ceva. Era ca și cum tot corpul îmi era asaltat de o armată de atacatori invizibili!

Sfinția Sa își ridică privirea cu îngrijorare de la birou.

Câteva clipe mai târziu, mâncărimea se opri tot așa de brusc precum apăruse. Oare fusese doar în imaginația mea? Vreun capriciu karmic potrivnic care venea de cine știe unde?

Însă în aceeași zi, pe când mă întorceam dintr-o vizită din împrejurimi, am fost din nou asaltată. Durerea era atât de neașteptată și de intensă, că am sărit de pe dulapul cu documente din biroul asistenților și am aterizat șovăielnic pe podea. M-am contorsionat într-un alt spasm de lins și mușcat furios al spatelui. Părea că sunt asaltată brusc de o sută de mici atacatori, care mi se târau pe piele, pișcându-mă cu colți înfierbântați. Atacul lor era total – nu mă puteam gândi decât cum să-i alung de pe mine, indiferent ce erau.

Tenzin, mâna dreaptă a lui Dalai Lama în toate chestiunile mănăstirești diplomatice, privi încordat de la biroul său. Scriind un e-mail către un idol al pop-ului scandinav din anii ’80, mă privi surprins.

– PSS?

Mereu pedant, mi se adresa cu titlul oficial, de Pisica Sfinției Sale.

– Nu îți stă în caracter!

Așa și era. Și la fel și crizele de furnicături, colindatul și foiala care au continuat pentru tot restul zilei și în timpul nopții. Simțeam că îmi pierd mințile.

În următoarea dimineață, Sfinția Sa îl convocă la prima oră pe asistentul său.

– Tenzin, micul nostru Leu de Zăpadă are probleme.

Termenul afectuos al lui Dalai Lama îmi umplea de obicei inima de bucurie. Nu și în acea împrejurare. Ca la un semnal, m-am îndoit de spate, atacându-mi vârful cozii într-un tumult de frământări sălbatice.

– Asta a făcut și ieri, observă Tenzin.

Amândoi au stat în picioare și m-au privit câteva clipe, înainte de a li se întâlni privirile. Au pus același diagnostic la unison:

– Purici!

Tenzin trimise imediat după o zgardă de purici pe care intenționa clar să mi-o pună la gât. Nu numai că m-ar fi scăpat de cauza nefericirii mele, mă asigură el, ci m-ar și fi ferit de alți purici în viitorul apropiat.

Mă chinuiam să înțeleg ce se întâmplase. Purici? Eu?! Pisica lui Dalai Lama nu era imună la o asemenea comună și sordidă neplăcere? Și ar putea să existe umilire mai mare decât aceea de a fi infectată, dintre toate ființele, tocmai de un câine vagabond?

Inițial, am rezistat la eforturile lui Tenzin, nedorind să îmi afișez statutul de infestată în public, dar, apucându-mă ferm și pe un ton liniștitor, îmi fixă zgarda în jurul gâtului. Apoi mă puse în carantină în camera de prim ajutor, în timp ce Dalai Lama era plecat să supervizeze un important examen monastic. În răstimpul absenței sale, Tenzin supraveghe o curățenie de primăvară minuțioasă în biroul Sfinției Sale și pe toate coridoarele pe care le foloseam.

Zvonul despre câinele vagabond ieși la iveală și, atunci când covorașul de la intrare a fost cercetat, s-a dovedit că era atât de infestat, încât trebuia aruncat. A fost curând înlocuit de un nou covoraș drăguț din fibră de cocos, cu țepi scurți și margine colorată cu roșu. Paza a fost înștiințată să fie alertă la câinele vagabond care, dacă reapărea, trebuia să fie dus la mănăstire până când i se va fi găsit un adăpost permanent.

Părea ca incidentul cu puricii să se fi încheiat.

***

Dar viața e mai complicată decât atât. Chiar dacă din fericire am scăpat curând de purici, atât de mare fusese impactul lor, încât, în anumite răstimpuri din zi sau noapte și fără vreun motiv aparent, îmi imaginam că mă asaltau. Stăteam la fereastră, absorbită de contemplare pașnică, și deodată mi se zbârlea pielea. Sau mă așezam să meditez și, din neant, ideea existenței lor îmi acapara mintea. Mă trezeam cuprinsă de spasme și scărpinându-mă, din cauza unei jumătăți de duzină de paraziți imaginari, care se năpusteau în blana mea în diferite direcții. Deși reușeam să mă abțin să reacționez fizic, mintea îmi era asaltată de un tumult de zăpăceală. În clipe ocazionale de odihnă încercam să mă îmbărbătez că trecutul meu traumatizant era istorie, dar nu puteam să ignor adevărul propriei experiențe: poate că nu mai eram infestată, dar încă sufeream din cauza puricilor.

Tot atunci s-a petrecut altceva care a fost resimțit ca un șoc de întreaga comunitate. Eram acolo în acel moment, un observator intern. Ceea ce n-aș fi ghicit niciodată a fost impactul direct pe care l-a avut asta asupra vieții mele sau faptul că aveam să fiu implicată ca participant. Și, mai ales, m-a făcut conștientă că pisicile nu sunt singure în suferința cauzată de purici.

***

Incidentul s-a petrecut în timpul unei mese importante, găzduite ocazional de Dalai Lama. O delegație importantă de la Vatican era în vizită la prânz. Jos, la bucătărie, doamna Trinci, bucătarul-șef al oaspeților lui Dalai Lama, nu precupețise niciun efort pentru ca invitații Sfinției Sale să fie impresionați. În ultimele trei zile muncise serios la asta, agitându-se și măcinându-se și pentru cel mai mic detaliu. Fiind ea însăși italiancă, era ca și cum își dorea să

demonstreze că, indiferent ce măreție gastronomică s-ar fi putut afla în cele mai elegante restaurante din Roma, aceasta putea fi egalată, dacă nu depășită, aici în Himalaya.

După ce farfuriile cu paste au fost strânse, a urmat un interludiu încântător în timp ce Sfinția Sa se întreținea cu oaspeții săi – nu numai prin cuvinte, ci și prin simpla sa prezență. Observ efectul pe care Dalai Lama îl are asupra vizitatorilor în fiecare zi din viața mea, și tot nu mă satur de asta. Astăzi era rândul oaspeților de la Vatican să se bucure din plin de senzația de bunăstare trainică. În timp ce o făceau, am rămas pe pervazul de la primul etaj, așteptându-mi propriul prânz cu o anticipare crescândă.

Dacă aș fi fost întrebată care era persoana preferată de la Mănăstirea Namgyal – desigur, cu excepția Sfinției Sale –, aș fi răspuns fără ezitare că doamna Trinci. Exuberantă, extravagantă, o prezență autoritară în bucătărie, încă de când m-a văzut prima dată m-a declarat Cea Mai Frumoasă Ființă Care A Trăit Vreodată. Nu e nevoie decât să apar în bucătărie, că mă și ridică și mă așază pe blat ca pe cea mai delicată piesă de porțelan și îmi pune dinainte vreo bucățică suculentă spre delectarea mea. Cât timp aș devora zgomotos ficățelul de pui tăiat cubulețe, ea m-ar privi cu ochii de chihlimbar rimelați, șoptindu-mi nimicuri plăcute la ureche.

Chiar și când nu eram la vedere, persistam în gândurile sale. Doamna Trinci putea foarte bine să pregătească o masă elaborată pentru oaspeți de la Casa Albă, Castelul din Praga sau Palácio da Alvorada, dar nu uita niciodată de mine. Pe lângă comorile de pe căruciorul cu deserturi, care îți lăsau gura apă, se asigura întotdeauna să mi se pună la dispoziție un castronel de lapte fără lactoză sau poate, ca o tratație foarte rară, o lingură de smântână groasă.

În acea zi, la masa din sufragerie a fost o adevărată procesiune de panna cotta, tiramisu și tort. Acompaniate, ca de obicei, de zâmbete de apreciere din partea oaspeților Sfinției Sale. Ospătarii serveau fiecare musafir. După desert, s-au retras unul câte unul, rămânând prezent doar ospătarul-șef, Dawa. M-am uitat înspre căruciorul cu deserturi, însă nu era nici urmă de castronelul meu alb.

Sigur nu fusesem uitată? Era posibil așa ceva?

Nu doar eu observasem asta. Așa cum stăteam, părăsită de obișnuita mea indulgență, Sfinția Sa își ridică privirea de la o discuție antrenantă despre Sf. Francis de Assisi și se uită de la Dawa la mine și apoi la căruciorul cu deserturi. Nu a fost nevoie să spună ceva. Câteva clipe mai târziu, Dawa deschidea ușa și șoptea niște ordine imperioase.

Dar atenția mi-a fost repede distrasă de altceva: de tânguiala îndepărtată a unei ambulanțe. Părea să se îndrepte direct spre noi.

Cu urechile ciulite, am ascultat sunetul care se apropia. Nu era nicio îndoială – urca pe colină. Pe când vehiculul alb cu lumini sclipitoare își făcu apariția la intrarea de la Namgyal, m-am ridicat în picioare.

La fel și Tenzin. Pentru că discuția de la masă deveni imposibilă din cauza sirenei, se scuză și se duse la fereastră. Timp de câteva clipe, amândoi am privit în jos. Ambulanța intră pe poartă și merse ușor prin curte. Grupuri de călugări și mici cordoane de turiști se dădură la o parte din drum, holbându-se la apariția vociferantă. Sirena deveni și mai zgomotoasă pe măsură ce vehiculul se apropie și mai mult, atingând un nivel acustic insuportabil. Apoi se făcu o liniște bruscă pe când ambulanța ajunse în fața clădirii și dispăru din vedere.

Urmă o liniște sinistră. În jurul mesei se puteau vedea sprâncene ridicate și expresii de îngrijorare. Mai mulți delegați de la Vatican se închinară pe când priveau în sus. Tenzin se întoarse la locul său și încet conversația se reînnodă.

Privind spre curtea plină de obișnuitul amestec de călugări în robe roșii, ghizi turistici cu umbrele și curieri cu veste fosforescente, am uitat pentru scurtă vreme de omisiunea inexplicabilă de la acel prânz – până când sosi Dawa cu obișnuitul meu castronaș, pe care îl așeză pe pervaz cu o plecăciune formală.

***

Puțin mai târziu, reprezentanții Vaticanului își luară la revedere de la Sfinția Sa. Stabiliră să țină legătura prin Skype și apoi începură să părăsească încăperea într-un șir de sutane. Timp de câteva clipe, Dalai Lama rămase singur, cu mâinile împreunate în dreptul inimii, murmurând mantre. Îl mai văzusem făcând asta. Intuiția îmi spuse că se petrecea ceva serios.

Câteva clipe mai târziu, Tenzin se întoarse în capătul coridorului.

– Sfinția Voastră, îmi pare rău să vă informez că doamna Trinci a suferit un infarct.

Mi-am ridicat privirea – auzisem bine?

Compasiunea copleși nu numai chipul Sfinției Sale, ci și întreaga încăpere. Ca și cum îngrijorarea sa nu mai putea fi ascunsă; părea să se reverse în exterior, atingând fiecare ființă de la Namgyal și chiar dincolo de mănăstire.

– Ambulanța a venit repede, continuă Tenzin. A fost dusă la spital. Vă voi anunța de îndată ce am mai multe vești.

Dalai Lama dădu din cap.

– Mulțumesc, zise el încet. Să se recupereze total și repede!

Tenzin își împreună și el mâinile în dreptul inimii și apoi părăsi camera.

***

Zilele care au urmat au fost neobișnuit de posomorâte. Zvonul despre infarctul doamnei Trinci se răspândi peste tot la Namgyal și chiar dincolo de ea. Deși nu era o prezență zilnică la mănăstire, era unul din cei mai pitorești membri ai personalului, cunoscută atât pentru temperamentul vulcanic, cât și pentru sufletul ei generos. Puțini erau cei de la Namgyal care nu se bucuraseră de talentul ei culinar fără egal – chiar dacă era vorba doar de una din prăjiturile delicioase pe care le gătea în mod obișnuit pentru călugări.

Primele veşti oficiale de la spital confirmară diagnosticul de infarct. Se făceau teste pentru a determina amploarea problemei de sănătate. Pentru o vreme nu a mai fost nicio informaţie despre ce se întâmpla la spital. Apoi, câteva zile mai târziu, fiica doamnei Trinci, Serena, îi telefonă Sfinţiei Sale pentru a-l pune la curent cu noutăţile. Acesta era în toiul recitării de mantre, aşa că puse telefonul pe speaker, continuând să răsucească mătăniile între degete.

Serena crescuse în McLeod Ganj şi fusese ajutor de bucătar în bucătăria din josul scărilor încă de când a fost capabilă să felieze un morcov. Pentru că mama ei devenise văduvă foarte devreme, Sfinţia Sa ocupase o poziţie paternă în viaţa ei, iubind-o nebunește când era copil şi oferindu-i dragoste părintească şi consolare atunci când crescu.

Deşi îşi petrecuse o mare parte din viaţa de adult în Europa, făcând studii de bucătar-şef şi lucrând în mai multe restaurante cu renume, Serena păstrase o legătură aparte cu Dalai Lama. Şi cu mine. Încă din clipa în care ne-am întâlnit, eu şi Serena am devenit prietene foarte bune.

Ea spuse că mama ei a fost externată din spital. Infarctul nu cauzase pagube majore. Nu era nevoie de intervenţie chirurgicală, şi nici doamna Trinci nu suferea. Dar avea probleme cu tensiunea şi de aceea trebuia să ia medicamente zi de zi. În plus, doctorul o sfătuise să găsească o metodă alternativă pentru a face faţă stresului: meditaţia.

Sfinţia Sa se oferi pe dată să îi fie profesor – o ofertă care o încântă pe Serena.

– Îndrumare personală chiar de către Dalai Lama! exclamă ea.

– Şi firește că eşti binevenită să i te alături, adăugă Sfinţia Sa.

Când Dalai Lama făcea asemenea propuneri, nu erau niciodată plănuite întâmplător.

– Dacă suferim din cauza stresului, dacă ne pierdem liniştea sufletească, meditaţia devine şi mai importantă. Pentru noi toţi.

De pe un fotoliu din apropiere, urmăream conversaţia cu interes.

– Durerea este inevitabilă, continuă Dalai Lama. Suferința este opțională. Toți trebuie să trecem prin traume și provocări. Ceea ce contează este cum mergem înainte după asta. Continuăm să purtăm trauma și cauzele ei în mintea noastră? Sau putem găsi o cale să ne eliberăm de ele, să punem capăt propriei suferințe?

Conversația începea să aibă o relevanță personală.

– Tocmai în acest caz ne poate ajuta mindfulness.

Întorcându-mă să-l observ pe Sfinția Sa, am descoperit că se uita direct la mine.

***

Mă așteptam ca doamna Trinci și Serena să apară în camera Sfinției Sale în zilele următoare, dar trecu o săptămână întreagă, apoi alta și nici semn de vizită. Părea să existe un oarecare obstacol. Sigur nu uitase Serena? Și ce motiv ar fi putut avea doamna Trinci ca să nu profite de această oportunitate? Tulburarea mea posttraumatică provocată de purici nu era nicidecum amenințătoare precum un infarct, dar era o cauză a agitației mentale profunde, o grijă chinuitoare pe care doream s-o aud explicată de Dalai Lama.

Întâmplarea a făcut să aștept mai mult de o lună până când, într-o după-amiază, doamna Trinci și Serena au apărut la porțile principale de la Namgyal. Puțin mai târziu, amândouă au fost însoțite în cabinetul Sfinției Sale. În mod obișnuit, vizitatorii săi ar fi stat sfioși pe unul din scaunele din fața sa, dar ele nu erau vizitatori obișnuiți, ci făceau parte din familie. Zărindu-mă pe pervaz, doamna Trinci veni imediat spre mine.

– O, micuță dolce mio! exclamă ea.

M-am ridicat, mi-am întins labele din față cu un fremătat generos, apoi mi-am arcuit spatele apreciativ pe când mă mângâia pe ceafă.

– Dar ce e asta?

– Zgardă de purici, zise Sfinția Sa.

– Mamma mia, biata mea comoară! zise ea, pe când se aplecă, frecându-mi capul de fața ei. Cât ai suferit! Și cât de mult ți-am simțit lipsa!

– Și ea ți-a simțit lipsa. Sfinția Sa stătea pe scaunul său, observând toate astea cu un zâmbet. Și a tuturor bunătăților speciale din josul scării, adăugă el chicotind.

– Nu îți face griji, primește destule la cafenea, zise Serena, cu o voce nostimă.

Ea era co-manager la Himalaya Book Café, unul din locurile mele preferate, aflat în mod convenabil la mai puțin de zece minute depărtare.

Odată așezați în scaunele lor, m-am îndreptat spre ei, nerăbdătoare să nu-mi scape niciun detaliu.

– Spune-mi, draga mea, zise Sfinția Sa, întinzându-se să ia mâna doamnei Trinci într-ale sale, după cum îi era obiceiul indiferent de cine îl vizita. O privi adânc în ochi. Cum te simți?

Să se afle în prezența sa plină de compasiune era mult prea mult pentru doamna Trinci. Copleșită, izbucni în plâns, fiind nevoită să-și scoată o batistă din poșetă. Printre hohote, spuse că infarctul fusese un adevărat șoc, că-și dorea cu disperare ca lucrurile să revină la normal. Dar doctorul îi spusese că asta nu era posibil. Trebuia să existe un nou normal. Era nevoie să facă schimbări în viață pentru a-și controla tensiunea și pentru a evita viitoare probleme cardiace.

De pe covor, studiam cu atenție chipul doamnei Trinci. Nu știu dacă de vină era faptul că nu era machiată cu rimelul ei obișnuit sau că nu purta brățările caracteristice, care zăngăneau cu emfază ori de câte ori își mișca brațele. Îmi părea însă că ceva se schimbase. Ceva din energia ei era mai puțin dinamic. Dispăruse invincibilitatea absolută a prezenței ei. Pentru prima dată, doamna Trinci părea vulnerabilă. Îndreptându-mă spre scaunul ei, am făcut un salt și m-am așezat lângă ea, consolând-o printr-un tors blând.

– Doctorul a zis că ar trebui să practic meditația. Sunt recunoscătoare că v-ați oferit să-mi arătați cum s-o fac, zise ea, întinzându-se să mă mângâie.

– Da, mi-aduc aminte că i-am spus asta Serenei, replică Sfinția Sa. Când a fost asta mai exact?

Doamna Trinci se întoarse către Serena.

– Acum zece zile?

– O lună.

– O lună, confirmă Dalai Lama, pe un ton gânditor.

Nu mai era nevoie să mai spună altceva. Pe când asfințitul se adâncea, o întrebare nerostită devenea atât de zgomotoasă, atât de evidentă, încât doamna Trinci se simți forțată să răspundă.

– Eu... nu am venit să vă văd mai devreme pentru că nu sunt sigură că pot medita, zise ea scuturând din cap cu tristețe.

Poate că se așteptase ca Sfinția Sa s-o certe. Din tonul ei era greu să-mi dau seama dacă era stânjenită sau deznădăjduită. Însă Dalai Lama radia de amuzament, ca și cum ea spusese o glumă. În acea clipă, orice tensiune prezentă în încăpere păru să dispară. Mai întâi doamna Trinci și apoi Serena pricepură amuzamentul lui Dalai Lama și amândouă fură absorbite de ilaritatea a ceea ce spusese doamna Trinci.

– Spune-mi, zise Sfinția Sa, cu ochii scăpărând încă a amuzament, de ce crezi că nu poți medita?

– Pentru că am încercat, zise doamna Trinci. De mai multe ori.

– Și?

– Mintea îmi este fără control, îi întâlni ea privirea.

– Foarte bine! Își împreună mâinile, chicotind la observația ei. Ai mai observat asta înainte?

– Nu.

Nu îi luă mult să reflecteze asupra întrebării.

– Nu. Nu chiar. Nu am încercat niciodată să mă concentrez așa.

– Atunci ai făcut deja prima și cea mai importantă descoperire, zise Dalai Lama. Doar atunci când conștientizăm că avem o problemă putem face ceva în privința ei. Acum ai prima înțelegere efectivă despre cât de lipsită de control ne este mintea. Vezi, draga mea – zise el, privind-o îndeaproape –, atunci când suferim de stres, asta nu este doar din cauza circumstanțelor noastre. În general, credem că totul este legat de ceea ce e în afara noastră. De lucrurile din exterior. Credem că, dacă nu am fi avut o anume problemă sau nu ne-am fi aflat într-o anume situație, nu am fi avut nici stres. Dar sunt oameni care trec prin situații mai solicitante, și tot reușesc să le depășească. Stresul nu vine din „afară“. În esență, vine din mintea noastră.

Dalai Lama se aplecă înainte. Ne cuprindea pe noi toți în cele spuse – nu numai pe doamna Trinci.

– Atunci când practicăm meditația, începem să ne monitorizăm mintea. Iar atunci când suntem și mai atenți, putem începe s-o stăpânim.

– Dar e cu adevărat vreo speranță pentru mine? întrebă doamna Trinci. Când mintea mi-e atât de agitată?

Sfinția Sa o privi solemn.

– Când începem să încercăm să medităm, în majoritatea ședințelor de meditație ne gândim la orice, nu însă și la obiectul de meditație ales. Toți trec prin asta. E firesc.

Nu-l mai auzisem niciodată pe Dalai Lama vorbind atât de direct unui începător. Dar ceea ce spusese a fost o mare ușurare. Nu eram singura! Părea că eu și doamna Trinci aveam un lucru important în comun – în plus față de iubirea noastră pentru arta culinară. Amândouă sufeream de purici. Poate că voiam noi să ne bucurăm de pacea meditativă, dar nici nu începeam bine, că și apărea agitația. Contemplarea ne era brusc întreruptă. Gânduri nedorite se strecurau în concentrarea noastră, năruindu-ne pe de-a-ntregul liniștea

sufletească. În mod evident, pisicile nu erau singurele care aveau de-a face cu asta. Părea că, în cazul meditației, oamenii erau și ei infestați de purici.

– E la fel pentru noi toți, continuă Dalai Lama. Toți trebuie să începem de undeva. Nu contează de unde începi. Ci unde ajungi.

Se făcu o pauză pe când ne gândeam la asta. Apoi vorbi doamna Trinci, cu glasul ei ușor umil:

– Așadar, vă oferiți să mă învățați cum să meditez, deși mintea mea este atât de viciată?

– Firește! se lumină chipul Sfinției Sale. De asta ne și aflăm aici.

Dalai Lama părea să facă referire nu numai la faptul că eram adunați în camera sa, ci și la un țel mai nobil, la o legătură mai profundă.

– Ai fost întotdeauna atât de generoasă, pregătind feluri de mâncare minunate pentru oaspeții noștri, zise Dalai Lama, împreunându-și mâinile în dreptul inimii și plecându-se în fața doamnei Trinci. Poate că voi reuși oarecum să-ți răsplătesc bunătatea.

Expresia feței îi deveni brusc serioasă.

– Dar nu trebuie niciodată să spui: „mintea îmi este atât de viciată“, pentru că asta e o gândire greșită. Poate că resimți o mare agitație, multă distragere, dar asta e temporar. Gândurile apar, zăbovesc și trec, nu sunt permanente. La fel ca norii – indiferent cât de mult acoperă cerul sau cât de mult par să zăbovească acolo, și ei trec. Și chiar în scurtul răstimp dintre gânduri poți surprinde o străfulgerare a minții tale. Poți s-o vezi așa cum e ea. Mintea mea, mintea ta și toate mințile noastre au aceleași calități – claritate perfectă, nemărginire, seninătate...

Pe când Sfinția Sa spunea toate astea, doamnei Trinci îi dădură lacrimile. El comunica, și nu numai prin cuvinte. Transmitea și sensul a ceea ce zicea într-un asemenea fel, că senzația devenea minunat de palpabilă.

Uitându-se spre fiica ei, doamna Trinci observă că și ochii Serenei începură să lăcrimeze.

– Dacă te conformezi minții, continuă el, vei ajunge și mai mult să descoperi că propria ta natură primordială este una de mare și pură iubire, de compasiune nemărginită. Totul începe cu adâncirea în acest moment, aici și acum.

Pentru o vreme am stat în tăcere. O briză de seară timpurie pătrundea prin fereastra deschisă – aerul proaspăt bătea dinspre munți și era impregnat cu miros de pin. Părea să aducă promisiunea a ceva nou.

Apoi Dalai Lama spuse:

– Vreau să vă supun la o provocare. Aș vrea să meditați zilnic câte zece minute, timp de șase săptămâni. La sfârșitul acestei perioade, putem reevalua împreună dacă meditația a fost de folos. Dacă e așa – dădu el din cap –, dacă e vreo transformare, atunci continuăm. Dacă nu – ridică el din umeri –, putem spune: „am încercat“. Vi se pare corect?

– Doar zece minute? ridică din sprâncene Serena.

– La început, da. Poți fi surprinsă cât de transformați ne putem simți doar după o scurtă perioadă de atenție concentrată, zi de zi.

Serena dădu din cap, acceptând provocarea Sfinției Sale. Aruncă o privire spre mama sa care, după ezitarea inițială, începu și ea să aprobe din cap.

Așezată pe scaun, am simțit privirile lui Dalai Lama, ale Serenei și doamnei Trinci revărsându-se asupra mea.

Răspunzând atenției lor, mi-am ridicat privirea. Și am mieunat.

Toți trei au început să râdă.

– Puterea lui miau? insinuă Serena, în timp ce doamna Trinci mă dezmierda.

– Exact, zise Sfinția Sa, chicotind. Este calea spre bunăstare și descoperirea adevăratei noastre naturi.

***

În seara aceea, Dalai Lama luă parte la o prelegere în templu. Până să se întoarcă acasă, luna răsărise, învăluind curtea cu un argintiu diafan.

Întotdeauna îmi place cum luna transformă o scenă familiară în ceva complet magic. Dacă lumina zilei aparține câinilor, atunci noi pisicile suntem creaturi ale nopții. Suntem yin-ul felin pentru yang-ul canin. Ființe dintr-o epocă de mister și miracol. În ceea ce mă privește, îmi plăcea să mă cufund în reverie nocturnă, la poalele solemnilor munți Himalaya, piscurile lor înghețate strălucind nonșalant în lumina stelelor.

În acea seară, am simțit o mireasmă nouă, straniu de ispititoare, adusă de briză. Era un parfum nemaiîntâlnit până atunci și oarecum irezistibil. Nările îmi fremătau. Cu siguranță venea de la vreo floare sau plantă. Dar mai exact de unde? Și de ce nu îl simțisem până atunci? Cu fața în vânt, știam că era un mister care merita mai multă atenție.

Nu însă deocamdată. Tocmai atunci se întoarse Sfinția Sa în cameră. Văzându-mă că stăteam pe întuneric, cred că și el a resimțit ceva din magia acelui moment. În loc să aprindă lumina, se îndreptă spre locul de unde priveam prin fereastra deschisă spre templul puternic luminat. Se așeză lângă mine și, pentru câteva clipe, amândoi am devenit observatori atenți.

Din curte se auzeau crâmpeie de conversație, pe când călugării se întorceau de la templu la reședința lor, unde prindeau viață cvartale de lumină oranj. O briză rece începu să bată, aducând cu ea miros de iasomie, odată cu noul parfum încântător. În templu, luminile se stingeau una câte una. Mai întâi, au fost cuprinse de întuneric acoperișul și simbolurile de bun augur care îl decorau. Apoi, treptele care duceau la intrare și ușa elaborat colorată au devenit brusc monocrome.

Pentru o clipă, în fața templului rămase aprinsă doar o floare de lotus aurie – simbolul budist al transcendenței, al renunțării de sine și al speranței. Plutea pe suprafața nevăzută a unui ocean de umbre.

– Un bun reminder, micul meu Leu de Zăpadă, murmură Dalai Lama. Lotușii cresc în condiții vitrege. Rădăcinile lor sunt în noroi, uneori în mlaștini urâte. Dar ei tot înfloresc. Florile lor sunt foarte frumoase. Uneori, când avem probleme, și noi putem să ne folosim de dificultăți pentru a crea ceva ce nu am fi luat în considerație înainte. Ne putem transforma suferința într-un motiv de dezvoltare extraordinară.

Precum multe alte lucruri spuse de Dalai Lama, cuvintele sale puteau fi interpretate în feluri diverse. Știam că nu făcuse doar o observație generală, ci transmisese un mesaj profund personal – unul care se referea nu numai la provocările mele recente, ci și la ale doamnei Trinci. Și, mai important, la direcția nouă în care ni se îndreptau pașii. În loc să cred că infestarea mea este o cauză a unei suferințe amare, începeam să văd că părea să devină un imbold pentru dezvoltarea mea personală.

CAPITOLUL DOI

Nouă, pisicilor, ni se întâmplă un lucru aparte după ce ne delectăm cu o masă delicioasă. Numește-o euforie felină. Un val de trăiri frumoase. Renunțând la natura noastră sedentară, ne transformăm în niște fiare nebune care năvălesc pe coridoare, sar de pe o piesă de mobilier pe alta sau atacă, din spatele ușilor pe jumătate închise, șireturile trecătorilor. Este ca și cum, pe moment, suntem posedate.

Cel puțin, dragă cititorule, aceasta este scuza mea – și singura explicație pe care o pot da pentru debutul meu neplanificat în televiziune.

Ca să fiu cinstită, nu aveam de unde să știu că Sfinția Sa urma să primească musafiri în după-amiaza aceea. Și nici nu aveam de unde să știu că i se va lua un interviu, ca să nu mai zic că interviul era luat de către unul din mogulii mass-mediei americane.

Tot ceea ce știam era faptul că, la câteva minute după ce m-am îmbuibat cu bucăți de ficat de pui, am simțit acea explozie bruscă de energie. Întorcându-mă în apartamentul pe care îl împărțeam cu Dalai Lama, am fost mânată de o dorință puternică de a face ceva complet nebunesc. Să alerg ca o pisică sălbatică, așa cum mă simțeam în acel moment.

Dând buzna pe ușa camerei în care Sfinția Sa primea vizitatori, am smuls covorul pe când alergam spre canapeaua din fața lui. I-am sfâșiat țesătura în timp ce mă urcam pe ea, asemenea unei creaturi sălbatice care se apucă cu ghearele pentru a se cățăra pe o stâncă periculoasă. Apoi, cu o săritură finală plină de energie, m-am aruncat de pe un braț al canapelei pe celălalt.

De-abia în acel moment mi-am dat seama că pe canapea era așezată o femeie blondă frumoasă. Era în mijlocul unei propoziții, când apariția mea neprevăzută o luă prin surprindere.

Știi cum, atunci când se întâmplă ceva total neașteptat, timpul pare să încetinească? Ei bine, exact așa a și fost. Pe când zburam prin fața femeii, expresia de pe chipul ei se transformă dintr-o implicare calmă într-o totală surpriză.

Pe când se dădu înapoi ca să mă evite, nici că se putea vedea pe chipul ei un șoc mai mare.

Dar, dragă cititorule, nu era mai uimită decât mine. Nu mă așteptam să găsesc pe cineva pe canapea, cu atât mai puțin o celebritate a televiziunii, care să mai ia și un interviu. Îndreptându-mă spre capătul opus al canapelei, am observat pentru prima dată luminile. Camerele de filmat. Echipa privind acțiunea din umbră. Când am aterizat, toată energia demonică ce mă mânase de pe celălalt capăt al canapelei dispăruse deja.

Nu mai eram un Leu de Zăpadă posedat.

S-a uitat la mine. Iar eu m-am uitat la ea. Amândouă realizam ceea ce tocmai se întâmplase. De-abia atunci mi-am adus aminte de conversațiile din biroul asistenților, din ultimele săptămâni, despre vizita ei. Fiind o felină cu o considerabilă experiență diplomatică, nu voi spune numele vizitatorilor lui Dalai Lama. Voi spune doar că femeia în cauză era o americancă de origine grecească. Ea a înființat un canal media online care a devenit unul dintre cele mai dezvoltate din lume. Fiind în același timp și autoare, una dintre ultimele cărți pe care le-a scris are ca temă prosperitatea. Gata, cam atât pot spune.

În timp ce ne priveam cu atenție, se auzi un chicotit blând de cealaltă parte a măsuței de cafea.

– Uneori îi place să facă asta, spuse Sfinția Sa. Mai ales atunci când îmi petrec prea mult din timp la birou.

– Ea este PSS? întrebă invitata lui Dalai Lama cu o voce sonoră și veselă.

Trebuie să recunosc că și-a revenit la fel de repede ca și mine.

Sfinția Sa dădea aprobator din cap.

– Ei bine, spuse ea, aruncând o privire spre locul unde stăteam eu, cu ochii mei albaștri și arătând atât de inocentă, încât nici smântâna nu crezi că se poate topi în gurița mea roz. Nu credeam că voi avea două celebrități prezente în emisiune.

– Vă plac pisicile? întrebă Dalai Lama arătând spre mine.

– O, da! Se simțea o căldură sinceră în vocea ei. Cred că animalele de casă ne pot învăța multe lucruri. Exact așa cum ați spus, ne pot aduce aminte într-un mod minunat să lăsăm gândurile și să trăim în prezent.

Sfinția Sa o aproba cu entuziasm.

– Da, da. Ne pot aduce aici și acum. Să nu ne lăsăm prinși în prea multe gânduri.

– Ceea ce ne aduce înapoi la mindfulness, continuă ea, revenind la subiectul care era fără îndoială tema interviului. Auzim foarte multe lucruri despre

mindfulness. Dar este oare același lucru cu meditația sau există o diferență între ele?

Dalai Lama încuviința din cap.

– Este o întrebare foarte bună, spuse el. E multă confuzie. Vedeți dumneavoastră, atunci când exersăm mindfulness, suntem prezenți în acest moment, aici și acum, în mod voit și fără să emitem judecăți. Suntem atenți la ceea ce urmează să se întâmple folosindu-ne simțurile. La ceea ce auzim – arătă spre urechi –, la ceea ce gustăm. Și așa mai departe.

Sfinția Sa se opri, o scânteiere apărându-i în ochi.

– Este o poveste faimoasă despre un călugăr novice care îl întreabă pe un maestru iluminat: „Spuneți-mi, care este secretul fericirii?“ Maestrul îi răspunde: „Mănânc, merg și dorm.“

Sfinția Sa chicoti.

– Răspunsul îl derutează pe novice. El admite: „Dar și eu mănânc, merg și dorm.“ Maestrul îi explică. „Da, dar eu când mănânc, mănânc. Când merg, merg. Iar când dorm, dorm.“ Mindfulness este atunci când ne concentrăm asupra momentului prezent, nelăsându-ne prinși în gânduri.

Ea încuviință dând din cap și zâmbi călduros:

– Am citit un studiu recent care arată că există o legătură directă între fericire și atenția pe care o acordăm lucrului pe care îl facem. Să fim în momentul prezent, și nu în starea discursivă.

– Exact! Dalai Lama se aplecă în față în scaun. Atunci când medităm, alegem să ne concentrăm asupra unui singur obiect de meditație pentru o anumită perioadă de timp. De pildă, ne putem concentra asupra respirației. Ori a unei mantre. Timp de zece minute, o oră.

Dădu din umeri.

– Orice perioadă este bună. Când ne concentrăm astfel, asta ne sprijină oricând practica mindfulness.

– Așadar, puteți afirma că meditația ajută să ne dezvoltăm atenția susținută în același mod în care un program de mișcare ne ajută să fim mai sănătoși? se asigură reportera.

Sfinția Sa dădea aprobator din cap.

– Da. Foarte bine. Când avem o atenție conștientă, suntem mai împăcați, mai fericiți. Mai liberi.

Dalai Lama continuă să explice cum până și oamenii ocupați își pot crea mai mult spațiu și pot fi mai mulțumiți în viață dacă ar bea o ceașcă de cafea fiind pe deplin conștienți de acest lucru sau dacă s-ar bucura în mod conștient de duș, în loc să se lase prinși în agitația mentală. Cum până și lucruri cum ar fi mersul de la serviciu la stația de tren sau călcatul rufelor pot deveni ocazii de a practica mindfulness.

Ascultându-le sfatul, mi-am spălat conștient laba stângă, înainte de a trece la spălarea ambelor urechi. Odată terminată toaleta, m-am dus la reporteră, mi-am ridicat laba dreaptă și i-am atins coapsa. Acesta este unul dintre felurile în care noi, pisicile, vedem dacă o persoană pe care nu o cunoaștem este dispusă să primească cea mai mare binecuvântare felină – o poală ocupată.

Fiind o reporteră echilibrată și grațioasă, nu avea să mă respingă. Dar un gest subtil al mâinilor sau al picioarelor încrucișate unul peste celălalt în sens invers era de ajuns ca să-mi dau seama că mă refuză.

Din fericire, ea nu făcu nici una, nici alta. În schimb, își luă notițele din poală, gestul echivalând cu o minunată invitație deschisă. Fără să mă las așteptată, m-am urcat în poala ei și m-am învârtit de câteva ori contemplativ înainte să mă așez.

Cum să descriu poala uneia dintre cele mai importante persoane în materie de comunicații electronice? Nici prea fermă, nici prea moale. Ci exact așa cum trebuie. Poala perfectă, aș putea spune. Poala ei avea o stabilitate caldă; oferea o siguranță încurajatoare, un locușor sigur, departe de lumea luminilor și a camerelor de filmat. În multe feluri părea poala perfectă – cu excepția unui singur lucru. Am văzut câteva fire subțiri de păr de câine, ceea ce mi-a dat de înțeles că pisicile nu erau singurele care primeau afecțiunea reporterei.

– Deci, ne conectăm la cele cinci simțuri..., își reluă reportera conversația.

Dar Sfinția Sa se aplecă înainte, ridicându-și mâna.

– Conform budismului sunt șase simțuri, spuse el.

Apoi, văzându-i expresia de mirare de pe chip, adăugă:

– Pe lângă conștiința vizuală și auditivă, și așa mai departe, includem și conștiința mentală. Ceea ce se întâmplă în mintea noastră. Putem fi conștienți și de acest lucru.

– Nu este același lucru cu a avea gânduri, nu-i așa?

– O, nu! îi sclipiră vesel ochii lui Dalai Lama. Dacă ar fi așa, atunci cu toții am putea fi foarte conștienți fără niciun efort!

Râseră amândoi. Sfinția Sa își aranjă ochelarii.

– Să devenim conștienți de mintea noastră înseamnă să devenim conștienți de gânduri fără să ne implicăm. Vedem un gând pur și simplu ca un gând. Un act cognitiv. Ceva temporar care se naște, zăbovește și trece. Ca o pisică sărind de pe o parte a canapelei pe o alta, spuse el vesel. Acesta este un tip de mindfulness foarte de folos. Cultivăm atenția din spatele gândurilor și sentimentelor. Devenim observatorii gândurilor noastre, și nu sclavii lor. Încetul cu încetul, în timp, ajungem să ne controlăm șirul de gânduri și să ne eliberăm de tiparele mentale care nu ne fac bine.

Așa cum se întâmplă adesea, atunci când oamenii stau de vorbă cu Dalai Lama, cea mai simplă schimbare de direcție în conversație conduce la o observație atât de profundă, de lăuntrică, încât puteam simți efectul asupra musafirei, ca o forță viscerală. Ca și cum era străbătută de un fior de înțelegere.

În același moment, am început să torc direct în microfonul din poală, transmițând subtile unde sonore de satisfacție în casele celor care urmăreau emisiunea. Pentru scurt timp, părea că timpul rămăsese pe loc, iar noi eram cu toții absorbiți de o stare de înțelegere care depășea spațiul și timpul.

Apoi, binecunoscuta reporteră zâmbi și spuse:

– Ei bine, nu pot să mă gândesc la un moment mai bun ca acesta pentru a medita câteva minute. Sfinția Voastră, ați vrea să conduceți această meditație?

Dalai Lama îi binecuvântă scurt pe toți cei care luau parte la sesiunea globală. Se rugă ca aceasta să fie o cauză directă a fericirii tuturor ființelor vii, ca acestea să fie libere de orice suferință, să atingă starea totală și perfectă de iluminare.

Pentru un timp se lăsă tăcerea.

***

Pe când eram așezată, torcând ușor în poala musafirei, mi s-a părut că încăperea Sfinției Sale, plină de camere și echipe de televiziune, devine înăbușitoare. Îmi simțeam gura uscată de la căldură. Și, pentru că îmi luasem prânzul, ceva de băut mi-ar fi prins bine. Așa cum se obișnuia, oaspetelui Sfinției Sale i se adusese un pahar de apă, care se afla pe masă, la doar câțiva pași distanță.

Fără să stau prea mult pe gânduri, m-am ridicat și mi-am întins rapid labele din față. Am coborât din poala oaspetelui pe brațul canapelei, apoi pe masă. Acolo, m-am așezat în fund și am început să lipăi apa cu poftă.

Nu făceam asta de mult timp, când am devenit conștientă de un râset zgomotos din spatele camerelor. Imediat după aceea urmă un altul, asemănător. Am ridicat capul repede, neputând să îmi dau seama de nimic în afară de întunericul din spatele luminilor. Se făcu liniște pentru un timp, însă imediat ce am reînceput să beau – mi-era mai sete decât am crezut – se auzi din nou sunetul produs de un râs pe nerăsuflate, urmat de un șuierat aparte.

Apoi urmară niște chicoteli în toată regula. Una dintre femeile care făcea parte din echipă nu s-a mai putut abține. Era ca și cum importanța faptului de

a nu râde în timpul transmiterii în direct a unei meditații conduse de Dalai Lama făcea imposibil să nu se petreacă altceva decât asta. Odată ce o persoană începu să chicotească, deveni ca o epidemie. Părea că toată lumea din încăpere fornăia, se îneca de râs, scoțând tot felul de sunete.

Sfinția Sa și faimoasa reporteră își ridicară capetele în același timp. Cei doi îmi aruncară o privire, cu sprâncenele încruntate, înainte de a izbucni în râs. Râsul fu atât de molipsitor, încât reporterei îi curgeau lacrimi pe obraji. Dalai Lama râdea cu o veselie fără reținere, cu amândouă mâinile pe abdomen.

Terminând de băut, m-am dat jos de pe masă și m-am urcat la loc pe brațul canapelei. Apoi am trecut peste poala reporterei spre celălalt capăt al canapelei. Acest lucru stârni din nou râsul. Ce era atât de amuzant?

Sfinția Sa arătă către paharul ei.

– Ați dori să beți? se oferi el, stârnind și mai mult râsul.

– Cred că este clar pentru toată lumea, reuși într-un final să vorbească printre râsete reportera, că sesiunea de meditație nu a decurs așa cum ne-am plănuit.

– Dar a fost o terapie foarte bună, râse Sfinția Sa.

Eram conștientă de faptul că toate camerele de filmat, precum și multe perechi de ochi erau întoarse în acel moment către mine. Am privit în sus, cu o expresie imperativă în ochii mei albaștri ca safirul.

Care era treaba? Nu mai văzuseră până acum o pisică bând apă?

***

Ceva mai târziu în acea după-amiază, am decis să las în urmă mănăstirea Namgyal cu tot haosul provocat de oamenii de televiziune, luminile, camerele de filmat și nesfârșitele cabluri șerpuite. M-am dus într-un alt loc preferat, loc pe care mi-l prezentase prima dată Serena. A ajuns să aibă o

importanță personală pentru mine, o importanță mai mare decât mi-aș fi putut imagina vreodată: Școala de Yoga Downward Dog.

Situată pe o colină la mică distanță, sala avea o priveliște directă spre Munții Himalaya. Devenise un ritual al meu să-mi ocup locul pe un scaun de lemn din fundul sălii și să-i privesc pe cursanți, cu profilurile pe acel fundal de-a dreptul spectaculos, făcându-și exercițiile de întindere. După aceea, aveau să treacă de ușile glisante și să iasă pe balconul larg și spațios. Aveau să se adune în jurul profesorului lor, bronzatul și de-a pururi tânărul Ludo, al cărui păr tuns scurt și argintiu și al cărui accent nemțesc îi dădeau aerul unui guru.

Iar când se lăsa seara, ceaiul verde și conversațiile aveau să curgă neîntrerupt, iar deasupra noastră vârfurile înghețate ale munților aveau să-și schimbe culoarea dintr-un auriu lichid într-un roșiatic de foc și apoi într-un roz-pal – aceeași culoare a glazurii de pe prăjiturelele doamnei Trinci. Acesta este exact tipul de ritual care ne atrage pe noi, pisicile.

La Școala de Yoga Downward Dog l-am cunoscut pentru prima dată pe Sid, chipeșul și enigmaticul indian care îi câștigase afecțiunea Serenei. Și tot aici am observat atârnând pe perete un tablou mic, alb-negru al unui câine din rasa Lhasa apso. Era probabil chiar câinele care dăduse numele sălii. Nu-mi imaginasem niciodată că avea de-a face cu mine.

Cu câteva luni în urmă avusesem cel mai real vis din viața mea. În visul meu l-am văzut pe Dalai Lama, mult mai tânăr, intrând în camerele din palatul său, Potala, din Lhasa, Tibet. Simțeam pericol și grabă. Sfinția Sa a venit la mine, m-a luat în brațe și mi-a explicat că trebuia să părăsească Tibetul deoarece Armata Roșie se îndrepta spre Lhasa. Avea să mă dea pentru siguranța mea lui Khandro-la, o doamnă tibetană care îl însoțea, cu un chip blând, dar temerar. Mi-a promis că mă va găsi din nou – dacă nu în acea viață, atunci în mod sigur într-o alta viitoare.

A fost un vis cu implicații cu totul răvășitoare. Iar cel mai șocant aspect, dragă cititorule, era acela că în vis eram câine.

Da – serios! Rasa Lhasa apso, ca să fiu exactă.

Deoarece calitatea visului era neobișnuit de clară și mă simțeam atât de normal, nu m-am îndoit nicio clipă de adevăr. Veridicitatea visului a fost repede confirmată de un eveniment care i-a urmat. Atunci când Sfinția Sa a fost rugat să oficieze redeschiderea Școlii de Yoga Downward Dog – fusese închisă pentru reparații în urma unui incendiu minor –, m-a văzut așezată pe un scaun din lemn din fundul sălii. Apoi s-a uitat la tabloul cu Lhasa apso.

Întorcându-se spre Ludo, profesorul de yoga, spuse cu ochi sclipitori:

– Sunt atât de mulțumit că te-a regăsit.

Se părea că mi-am parcurs drumul din Tibet în India în calitate de câine, iar Ludo a avut un rol important în îngrijirea mea. De ce nu Dalai Lama? Unde fusese când am ajuns eu în Dharamsala? Oare își ținuse Dalai Lama promisiunea de a mă găsi din nou în această viață?

Întrebări, atât de multe întrebări. Dar și o recunoaștere pe care am păstrat-o cu tărie din momentul revelației: ai grijă să nu dai curs nici măcar celei mai instinctive uri față de alte feluri de ființe, dragă cititorule. Mai mult ca sigur că ai fost și tu una dintre acestea într-o viață anterioară.

***

Cursul din acea seară urmă modelul similar de întindere și descoperire de sine din serile precedente. Erau prezenți toți cei care veneau în mod regulat, inclusiv prietenii mei, Serena și Sid, așezați pe salteluțele lor direct în fața mea. Ludo explica o secvență de posturi în timp ce se plimba printre rânduri, corectând poziția unui cap sau a vreunei coapse. Ajuta pe fiecare cursant în parte să-și găsească postura optimă astfel încât să-și deschidă trupul și mintea.

Felul în care Ludo înțelegea yoga evoluase de-a lungul anilor de practică și studiu. Și ca în multe alte dăți anterioare, eram uimită de înțelepciunea pe care o arăta în sala sa de yoga. Era foarte asemănător cu ceea ce am auzit stând pe pervazul din biroul Sfinției Sale.

– De-acum, aceste secvențe vă sunt deja cunoscute tuturor, spuse el cu o voce blândă, în timp ce îi ghida pe cursanți în timpul posturilor lor realizate în picioare. Urmăriți să vă transformați senzațiile de la nivelul trupului în sentimente. Să dizolvați orice activitate a minții în acele sentimente. Să fie liniște. Karuna, în sanscrită. Ce este karuna? Nimic altceva decât conștiență plină de compasiune. Fiți deschiși, spuse el mergând de-a lungul unui rând de cursanți. Fiți receptivi. Expansivi. Fiți generoși. Eliberați-vă de reaua-voință. Fiți sinceri.

Când își schimbară postura în Natarajasana, Postura lui Nataraja, Zeul dansului, echilibrându-se pe un singur picior, Ludo continuă:

– Este un lucru minunat să vă puteți menține în aceste posturi. Dar flexibilitatea fizică nu are prea multă importanță dacă nu există și o deschidere a sufletului. Cât de eficient este exercițiul care ne eliberează trupurile de rigiditate, dacă nu are niciun efect asupra minții?

Mai târziu, Ludo se afla în fața sălii pentru a-i ghida pe cursanți la mișcările realizate în poziție așezată. Ca de obicei, secvența de răsuciri fu însoțită de trosnet de încheieturi în întreaga încăpere.

– Ce bine e! exclamă Ewing, un american în vârstă și totodată un vechi cursant, atunci când răsucirea făcută de el pocni sonor într-un fel aparte.

– Ce ai de gând, Ewing? întrebă Merrilee pe un ton sugestiv, în timp ce se așeză lângă el.

Era în egală măsură și partenera lui de conversații după terminarea orei, pe balcon.

În grupul de cursanți se auziră râsete.

– Ne lăsăm atât de prinși în tiparele fizice, observă Ludo. Obișnuințe pe care le repetăm în mod inconștient. Nici măcar nu ne dăm seama de ele până când nu devenim conștienți de trupul nostru. De-abia apoi le putem da drumul. Același lucru este valabil și pentru mintea noastră. Ne lăsăm prinși în obișnuințe, în moduri de a gândi care ne-au fost folositoare în trecut, dar apoi rămânem blocați în ele. Ceea ce odată a fost soluția unei probleme devine ea însăși o problemă. Trebuie să ne eliberăm.

În acea clipă am observat cum Serena se întoarse cu fața spre Sid.

– Cum putem face asta? continuă Ludo. La fel cum procedăm cu trupul nostru. Ne îndreptăm atenția spre mintea noastră. Fiind pur și simplu prezenți, aici și acum, ne eliberăm de condiția noastră. Samsara se învârte în cerc, mintea este tulburată de karmă și de iluzii. La polul opus, nirvana înseamnă să ne eliberăm de ele. Să ne relaxăm transpunându-ne în starea noastră de a fi. Dispare orice senzație de separare dintre noi și toate celelalte.

Cât timp vorbise Ludo, Serena continuase să îi susțină cu înțeles privirea lui Sid, ca și cum cuvintele rostite de Ludo aveau o importantă semnificație personală.

***

Am urmărit relația dintre Serena și Sid încă de la început. Una dintre multele calități pe care le avem noi, pisicile, este aceea de a fi capabile să ne acordăm cu starea de spirit, să privim cu atenție, să îi analizăm pe companionii noștri umani mult timp după ce ei au și uitat că ne aflăm în cameră. Așa se explică cum știu faptul că, în ultimele luni, lucrurile între Sid și Serena nu au fost tocmai ușoare.

Fiind mai mare cu câțiva ani decât Serena, Sid avea trecutul lui. Mai exact, pe la vreo douăzeci de ani se însurase cu o indiancă pe nume Shanti, cu care avea o fată, Zahra. Shanti fusese o femeie extraordinară: frumoasă, loială, energică și blândă. Sid menționase la un moment dat că avea, ca și mine, aceiași ochi de un albastru neobișnuit. Dar căsnicia lor fusese una extrem de dificilă încă de la început. Shanti provenea dintr-o familie remarcabilă și extrem de bogată, familia Wazir, care aranjase în așa fel încât Shanti să se căsătorească cu cineva dintr-o familie la fel de puternică. Ar fi fost o uniune a două dintre cele mai mari dinastii din India, iar acest lucru ar fi permis menținerea statusului și a puterii lor pentru mult timp. Shanti a respins mariajul în favoarea lui Sid, bunul, dar săracul maharajah din Himachal

Pradesh, considerat o alegere proastă de către părinții ei – în special de către domnul Wazir, care avea ambiții sociale.

Tragedia a venit în al optulea an de căsnicie. Shanti, care conducea pe un drum de munte periculos, a pierdut controlul volanului și s-a prăbușit de pe stâncă. A murit pe loc, lăsându-l pe Sid cu fetița lor, Zahra, în vârstă de cinci ani și cu sentimentul de vinovăție, căci dacă ar fi fost și el cu ea în acea călătorie, poate că lucrurile ar fi stat altfel.

Sid era un tată iubitor, dar simțea că nu va putea compensa niciodată suferința copilei pricinuită de pierderea mamei. De-a lungul anilor avusese grijă cum să își prezinte fetița altor femei. Fusese un semn de mare încredere atunci când a adus-o pe Serena în viața lor.

Serena și Zahra, care acum avea 14 ani, s-au înțeles bine încă de la început. Serena a fost cu ea la cumpărături, i-a arătat trucurile ei în matematică și i-a făcut cunoscută o lume a artei culinare cu totul și cu totul nouă. Relația lor a devenit repede una caldă și specială.

Totul părea în regulă până în momentul în care Serena și-a dat seama că, în ciuda aparențelor, relația nu îi implica numai pe ei trei. Sid plănuise pentru ei trei o primă vacanță minunată în Europa, vacanță în care aveau să meargă la Londra, Veneția și în sudul Franței. Dar chiar cu o săptămână înainte de a pleca, li s-a adus la cunoștință faptul că sănătatea domnului Wazir s-a înrăutățit. Vacanța a fost anulată. Sid a trimis-o pe Zahra să-și vadă bunicul care, se pare, nu era chiar atât de bolnav pe cât lăsase să se creadă.

Recent, casa pe care Sid o cumpărase pentru ei, ca familie, devenise o sursă de stres. Nedorind ca Serena să se mute în clădirea pe care el o folosea pentru a-și conduce afacerea, Sid cumpărase un bungalou spațios pentru toți trei. Deși bine situată, casa avea nevoie de renovări. În loc de câteva luni, renovările planificate au tot fost îngreunate de amânări inexplicabile.

***

Atunci când se termină ora de yoga, iar cursanții începură să iasă pe balcon, Sid și Serena se așezară pe salteluțele lor. Întinzându-se, Sid îi luă mâna într-a lui.

– Deci..., spuse el cu o expresie jovială, dar și cu o îngrijorare sinceră. Crezi că sunt prins în tipare de gândire care nu mai sunt bune pentru mine?

Serena îi trase mâna mai aproape, strângându-i-o între ale ei.

– Ești un om foarte bun, Sid.

Se uită în jos.

– Uneori cred că ești prea încrezător în oameni.

Urmă o pauză înainte ca el să încuviințeze din cap.

– Te referi la familia Wazir.

– Sid...

– Sunt totuși bunicii ei, indiferent de ceea ce s-a întâmplat între mine și ei.

– Știu asta. Ești foarte onorabil.

– Nu are de-a face cu onoarea. Are legătură cu relația normală dintre Zahra și bunicii ei, cu o legătură cu mama ei.

– Lucru în care nu m-aș băga niciodată.

Serena se uită din nou la el. Puteam să-i citesc suferința din ochi.

– Ei bine, atunci..., ridică Sid din umeri.

Trăgându-și mâna dintr-ale ei, se ridică în picioare, se întoarse și începu să-și strângă sul salteluța de yoga.

– Știu că îți faci griji pentru că se profită de mine și sunt măgulit de asta.

Îi mângâie obrazul cu degetul arătător.

– Dar nu ai de ce să-ți faci griji, draga mea. Este bine ca Zahra să păstreze legătura cu familia Wazir, dar ei nu au nimic de-a face cu noi doi și cu viața noastră împreună. Ei trăiesc într-o lume diferită.

***

În seara aceea, în timp ce mergeam pe holul de la etaj, după ce m-am întors de la sala de yoga, m-am oprit în afara biroului asistenților. Tenzin era la birou și vorbea la telefon – uneori rămânea până târziu pentru a suna în străinătate. Părea prins în conversația pe care o avea. Avea o strălucire în ochi. Intrând în birou, am sărit pe biroul gol care se afla în cealaltă parte a camerei. Până cu un an în urmă, acesta îi aparținuse lui Chogyal, consilierul Sfinției Sale în materie de probleme monastice. Dar moartea lui Chogyal lăsase un post liber care, în ciuda multor interviuri, a fost imposibil de a se ocupa.

– Ei bine, PSS! zâmbi fericit Tenzin când puse telefonul la loc. Ești celebră!

Chiar în acea clipă, Dalai Lama intră în încăpere.

– Am vorbit cu producătorul interviului de astăzi, Sfinția Voastră, spuse Tenzin arătând spre telefon. Are o rugăminte.

Sfinția Sa se arătă surprins și veni spre locul unde stăteam pe biroul lui Chogyal. M-am trântit pe o parte, întinzându-mi labele în față și în spate cât puteam de mult și expunându-mi întreaga curbură a burticii mele pufoase și albe pentru ca el să mă mângâie.

– Aveau de gând să taie partea cu PSS de la finalul interviului și să înregistreze un alt sfârșit, continuă Tenzin. Dar când au văzut-o toți cei de la editare, le-a plăcut mult acea parte și insistă să fie păstrată. Vă cer permisiunea de a arăta totul, needitat.

Dalai Lama dădu din umeri, neîngrijorat, în timp ce se aplecă să mă mângâie pe burtică.

– Vezi, toate ființele conștiente pot aduce fericire. Uită-te la micuța asta. Va ajuta mai mulți oameni să învețe despre bunătate decât multe alte ființe de pe Pământ. Și îi va face pe mulți să râdă.

– Metodele ei sunt în mod cert... neortodoxe, observă Tenzin.

– Spontane. Încântătoare, chicoti Sfinția Sa. În curând, am eu impresia, această pisică va fi mai cunoscută decât lama.

CAPITOLUL TREI

Ești de obicei rău cu cineva? Îl desconsideri adesea? Poate că e o întrebare ciudată. Cititorii mai sensibili se pot simți ofensați că doar am întrebat așa ceva.

Dar am întâlnit multe suflete care sunt mânate de o cruzime ciudat de compulsivă, de obicei îndreptată către o anume persoană. Asemenea oameni vor reuși să facă față egoismului nepăsător al străinilor cu ajutorul stăpânirii de sine. Aceștia vor privi cu îngăduință comportamentul dezamăgitor al prietenilor lor. Dar ferească sfântul ca un anume individ să se abată câtuși de puțin de la perfecțiune fie prin trimiterea unui e-mail greșit, de exemplu, fie

prin înfulecarea unei felii delicioase de prăjitură Black Forest în timp ce e la dietă, fie prin eșecul de a instala cu succes un nou soft, deși nu a profesat niciodată pentru a ști lucruri elementare despre computere – atunci orice fărâmă de obiectivitate este înlăturată. Persoana este dojenită că este idioată, un mâncău, o incompetentă stângace. Poate fi folosit un limbaj necuviincios. Invective dure pot fi adresate individului neajutorat, desconsiderându-i-se total bunăstarea mentală.

Te-ai putea întreba care este oare cauza acestui standard dublu înspăimântător. Cum poate cineva care este atât de înțelegător față de oricine altcineva să fie atât de nemilos de critic față de comportamentul acestui individ anume? Și în cazul în care e vreo îndoială despre cine vorbesc, du-te către cea mai apropiată oglindă și privește în ea. S-ar putea, dragă cititorule, să te trezești holbându-te în ochii celui mai ostil și intransigent critic al tău.

Nu pot nega că sunt vinovată exact de acest comportament. Dacă mă prăbușesc neatentă în timp ce fug de-a lungul unui jgheab, atunci mă ridic și îmi las urechile pe spate de supărare. Dacă deschid gura să miaun și, în loc de asta, nu scot decât un țipăt ascuțit, atunci mă voi mustra pentru propria mea neghiobie – ce fel de sunet e ăsta, Dumnezeule, în cazul unei pisici din rasa mea?

Cât despre meditație, în ciuda învățăturilor inspiratoare ale Sfinției Sale, am devenit deosebit de conștientă cât de prolifică poate fi pentru mustrări de conștiință. Deși Dalai Lama a spus că agitația mentală este normală, mi-a fost dificil să evit să mă critic pentru nepriceperea mea demnă de milă de a mă concentra asupra unui singur lucru chiar și timp de douăzeci de secunde. De îndată ce încercam, mintea îmi era din nou învălmășită de purici.

Stăruiam zi de zi. Când Sfinția Sa se trezea la trei dimineața să mediteze, și eu o făceam, stând cu labele sub mine și încercând să mă concentrez asupra respirației. Dar nu era ușor. Ar fi fost mult mai ușor să nu mai încerc, în loc să mă las trasă în jos și absorbită de fiecare gând negativ despre mine.

Exact cum să facem față unor asemenea provocări este un subiect cu care fiecare dintre noi se confruntă la nesfârșit. În majoritatea situațiilor, puțin răzbate în afară din lupta noastră interioară. În altele, dimpotrivă, presiunile latente pot irupe la suprafață în cele mai neobișnuite moduri.

***

Himalaya Book Café, aflată la o aruncătură de băț de Namgyal, este o destinație turistică preferată, o oază de civilizație, departe de haosul și agitația centrului Dharamsalei. Dincolo de uși, la dreapta unei tejghele decorate, cafeneaua e dotată cu fețe de masă albe, scaune de ratan și un expressor mare din alamă. Pe pereți atârnă decorațiuni tibetane, brodate elaborat, purtând numele de thangka-uri. În partea stângă a tejghelei și câteva trepte mai sus se află librăria. Rafturile ei bine aprovizionate sunt presărate din plin cu felicitări, cadouri și ornamente asiatice. Pe o latură, sunt rafturi elegante din lemn de tec, pline cu ziare și reviste din toată lumea. De-a lungul anilor, raftul de sus, dintre coperțile de la Vogue și Vanity Fair, a devenit punctul meu preferat de observație, un loc din care, precum de pe pervazul Sfinției Sale, pot să supraveghez mult cu efort minim.

Într-o după-amiază, siesta de pe raftul de sus mi-a fost tulburată de o mașină mare de livrat mobilă, parcată chiar în fața cafenelei. Motorul ei mergea zgomotos în gol, scoțând în tot acest timp un nor de fum negru. Ospătarul-șef al cafenelei, atotștiutor, un Jeeves al Dharamsalei, se duse să închidă ușile. Chiar atunci apăru din cabină un șofer cu uniformă, ținând în mâini un registru de livrări și cerând o semnătură. Între timp, doi bărbați uriași începură să coboare un obiect mare pe ușile din spate ale dubiței. Era învești mântat în pături și frânghii; nici nu-mi puteam imagina ce era.

Serena îl luă în primire printr-o semnătură și îi direcționă pe cărăuși către un perete gol din spatele cafenelei. Orice o fi fost obiectul înfășurat cu pătură, era manevrat cu cea mai mare atenție de bărbați. L-au cărat ușor pe parchetul lustruit, apoi au început să dezlege chingile și cataramele care țineau obiectul pe loc.

N-am mai putut rezista. Sărind jos de pe raft, m-am îndreptat oarecum împleticită într-acolo și am ajuns să inspectez obiectul străin tocmai când cărăușii sfâșiau ultima bucată de înveliș de pe exteriorul său din lemn de

trandafir foarte lustruit. Lui Kusali și Serenei li se alăturară Sam, managerul librăriei, și vreo doi chelneri curioși.

– Pianul lui Franc, anunță Serena, pe când înaintam pentru a adulmeca mirosul înțepător al lacului de mobilă.

Am încercat să îmi dau seama de forma ciudată a obiectului și de pedalele din alamă lustruite care ieșeau în afară.

Scoțând un telefon mobil din buzunar, Serena căută numărul lui Franc.

– Va fi încântat.

***

Franc, proprietarul de la Himalaya Book Café, aterizase de la San Francisco acum mai bine de zece ani, într-un nor de apă de colonie Kouros și cu buldogul francez, Marcel, companionul său constant. Nimeni nu își dădea seama ce îl adusese acolo. Poate că pur și simplu Dharamsala era ca un magnet pentru excentrici – și nimic nu era banal la Franc. Înființase o cafenea care s-ar fi potrivit mai bine pe una din străzile pavate din Montmartre sau Monterosso decât pe asfaltul crăpat din McLeod Ganj.

Franc începuse ca „budist designer“, captivat fiind de ornamentele religiei. Dar, după ce fu acceptat ca ucenic de neînduplecatul Geshe Wangpo de la Mănăstirea Namgyal, Franc renunță curând la cercelul din aur și își lăsă părul să crească din nou. Începu să se concentreze pe transformarea sa interioară. La sfatul lui Geshe Wangpo, chiar se întoarse acasă pentru a face pace cu tatăl său aflat pe patul de moarte, răstimp în care Serena preluă rolul de manager interimar al cafenelei. La întoarcere, amândoi au făcut o înțelegere de împărțire a postului care era reciproc avantajoasă. Serena putea să obțină echilibrul muncă-viață pe care îl ratase în Europa, iar Franc putea avea libertatea de a citi și medita sub privirile atente nu numai ale lui Marcel, ci și ale lui Kyi Kyi, un Lhasa apso pe care îl salvase atunci când aflase că acesta avea nevoie de cămin.

Franc fusese dintotdeauna foarte discret. Se știau foarte puține despre viața sa de dinaintea deschiderii cafenelei. Dar lucrurile s-au schimbat când s-a întors de la San Francisco. Fusese întotdeauna un personaj controversat – fermecător față de clienți, dar cu aere de stăpân față de personal. În ultima vreme, acel du-te-vino de dispoziție părea și mai evident. Erau momente în care bunadispoziție era înfloritoare, abia putând să-și stăpânească plăcerea de a fi în compania celor din jurul său. Dar în alte zile, aparent fără vreun motiv, lumea sa își schimba axa, retrăgându-se în sine. Chipul îi era lipsit de orice expresivitate. Cât timp își juca rolul de patron, comunica monosilabic. În acele clipe abia își putea stăpâni dezgustul de sine și disperarea.

În toiul uneia din acele perioade „înălțătoare“, anunțase pe nepusă masă că încă de mic cântatul la pian fusese pasiunea sa, că plănuia să cumpere un pian pentru cafenea și că i-ar plăcea să aibă loc o serată când acesta va sosi. Noi toți observaserăm că, încă de când se întorsese de la San Francisco, se implicase mult mai mult în alegerea muzicii de fundal din cafenea. Adusese multe downloadări de muzică clasică, fiind atras în mod special de muzica vocală. Știa mai mult decât să-și copleșească clientela cu ceva tulburător, dar cu o anume ocazie, când cafeneaua era închisă, susținuse sus și tare că aria „Regina Nopții“ din Flautul Fermecat al lui Mozart era cea mai frumoasă arie compusă vreodată pentru o soprană și dăduse muzica la un volum insuportabil. Mi-am luat tălpășița de la această scenă cât de repede puteau să mă țină labele gri și pufoase!

***

În după-amiaza livrării pianului, nu a trebuit să așteptăm mult înainte ca Franc să apară în al său Fiat Punto strălucitor, cu Marcel și Kyi Kyi la picioarele sale. Se năpusti în cafenea și se îndreptă spre pian, cu chipul luminat de fericire. Dar mișcările sale trădau și o oarecare nesiguranță în timp ce se uita la pian, scoțând scăunelul și ridicând capacul pentru a scoate la iveală o claviatură scânteietoare.

Serena, Sam și câțiva chelneri stăteau în tăcere la mică distanță, observându-l pe Franc, care studia îndeaproape pianul: felul în care se apleca pentru a inspecta clapele albe și negre lucitoare și își lăsa ușor o amprentă pe suprafața lor; cum tot cobora și urca rastelul pianului, ca și cum își aducea aminte de clipe din trecut când așeza partiturile în fața lui; cum se lăsa pe spate, uitându-se la picioare în timp ce apăsa o pedală de alamă, apoi o alta, pentru a se obișnui cu ele. Era un simț al așteptării puternic și în creștere.

Deși era primul pian pe care îl văzusem vreodată, eram foarte familiarizată cu muzica pentru pian. De-a lungul timpului, îmi petrecusem multe ore la prânz cu Tenzin în camera de prim ajutor, un loc liniștit unde putea să închidă ușa pentru o vreme și să se bucure de masă, în timp ce asculta concertele la radio de la Bush House din Londra. Acele momente au fost educația mea culturală. Știind câte ceva despre versatilitatea uimitoare a pianului, am fost și mai dornică să aud unul în realitate. Precum Serena, Sam și chelnerii, îl priveam pe Franc ajustând înălțimea scaunului de pian prin răsucirea mânerelor laterale. Cum stătea drept, mișcându-și capul în lateral, ca și cum încerca să-și aducă aminte.

Cântă odată ceva!

Întorcându-se să se uite peste umăr, Franc observă că singurii clienți erau mai îndepărtați, lângă ușile deschise. Reîntorcându-și privirea, postura lui se îndreptă. Își întinse brațele spre claviatură. O clipă, toți am privit țintuiți. Timpul părea încremenit de anticiparea noastră captivantă. Apoi, brusc, mâinile lui s-au mișcat, prăbușindu-se pe clape pentru a da viață acordurilor dramatice ale Concertului de Pian al lui Grieg. Precum peisajul montan descris de ele, acordurile coborau într-un stil spectaculos din registrul înalt spre unul mai jos, unde izbucneau furtunos.

Era un debut ireproșabil. Uimitor. Am privit, fascinați, în timp ce Franc continua să cânte. Cine ar fi ghicit că Franc era un așa mare pianist? Sau că își mai putea aminti și cânta atât de bine după atâția ani? Ce interpret!

Și totuși, la scurt timp, cântarea lui Franc șovăi. Cânta câteva acorduri nearmonioase, împleticite, pe care cu siguranță că Edvard Grieg nu le inclusese în compoziția sa. Se opri și își plesni palmele a disperare.

– Franc! A fost minunat! îl felicită prima Serena.

– Cu adevărat uimitor! Remarcabil! interveniră în discuție Kusali și Sam.

Franc scutură din cap, ignorând complet aprecierea lor călduroasă.

– Memorie lipsită de speranță…, zise el deznădăjduit.

Curând încercă ceva total diferit – câteva acorduri blânde, unduitoare din „Für Elise“. De data asta, a fost în stare să cânte neîntrerupt mai mult timp, până se poticni la o notă. Deși ceilalți nu observară asta, el se opri brusc și își vărsă năduful cu câteva acorduri grave.

– Cred că am cântat piesa asta de mii de ori – de zeci de mii de ori –, încă de când eram copil. Puteam s-o cânt și în somn. Și acum iată!

– Dar nu ai mai cântat de ani și ani, Franc, încercă Serena să aducă argumente. Cu partitura...

– Tocmai! Nu ar trebui să am nevoie de partitură! Trebuia s-o știu pe de rost. Doar o cântam adesea!

– Un pic de reîmprospătare…, începu Sam să vorbească, însă Franc începuse deja o altă piesă.

Era una pe care nu am recunoscut-o, deși cadențele exagerate și solemne sugerau ceva rusesc romantic. Nu cântă prea mult, că se mustră din nou pentru memoria sa „îngrozitoare“. Audiența murmură consolator, dar el o ignoră.

– Ce-ai zice să cânți ceva la care nu ai nevoie de notele muzicale? sugeră Sam.

Deși sfatul era bine intenționat, provocă o reacție puternic negativă.

Franc împinse scăunelul în spate.

– Tocmai! Nu pot improviza! se dojeni el. Sunt un muzician fără speranță!

– Franc...

– Haide...

– Dar, domnule…, încercă Kusali.

Cu mișcări încete și calme, Franc închise capacul pianului și se ridică în picioare. Plecându-și capul și mijind ochii, ieși din cafenea. Când trecu pe lângă tejghea, cei doi câini săriră din coșul lor și priviră curioși spre grupul de lângă pian, căutând astfel confirmarea că vizita scurtă a lui Franc chiar se încheiase. Alergară loiali după el.

În jurul pianului, Serena, Sam, Kusali și chelnerii se holbau unii la alții. Tocmai fuseseră martorii uneia din cele mai impresionante, deși prea scurte reprezentații la pian din viața lor. Un spectacol cu atât mai impresionant cu cât Franc nu atinsese o clapă de mai bine de cincisprezece ani. Să îl audă caracterizându-și abilitatea deosebită ca fiind „fără speranță“ îi lăsă muți.

***

– Tema din seara asta este compasiunea, începu Geshe Wangpo la pupitrul de profesor din templul Namgyal.

În fiecare joi seara, Geshe Wangpo, care, pe lângă faptul că era profesorul lui Franc, era și unul din cei mai veneraţi lama din mănăstire, propovăduia o învățătură în engleză. Putea lua parte oricine din Dharamsala, nu numai călugării.

Încă de acum câțiva ani când Franc începuse să fie serios interesat de budism, luase parte la orele de joi seara ale profesorului său. După ce îl numise pe Sam manager al librăriei, se trezise atras irezistibil de ceea ce el le spunea celorlalți că este „psihoterapie gratuită“. Mai târziu, când Serena deveni manager interimar, și ea luă parte sistematic la întruniri.

Atmosfera misterioasă și calmă din templu noaptea era o parte din farmec. Era plină de miros de tămâie învăluitor și de frumoase statui ale lui Buddha, chipurile lor aurii fiind luminate de o mare de lămpi licărind. Dar la fel erau și învățăturile lui Geshe-la, care, săptămână de săptămână, păreau adresate personal fiecărui participant. Ca în vizitele mele anterioare la templul Namgyal, aflat în mod convenabil chiar vizavi de casă, mă cocoțam pe un raft din spate pe care, de-a lungul anilor, mi l-am însușit, ca să pot supraveghea procesiunile din templu.

Unul din cei mai respectabili lama de la Namgyal, Geshe-la făcea parte din „vechea școală“ și se instruise în Tibet înainte de invazia chineză. Avea o constituție plinuță, musculoasă, care era deopotrivă puternică și înduioșătoare. Era și respectat pentru intoleranța față de lenevia trupului și a minții, și iubit pentru bunătatea nemărginită. Geshe-la era de asemenea renumit pentru abilitățile de clarvăzător.

– Iubirea și compasiunea sunt cele două valori fundamentale ale tradiției noastre, zise el audienței sale, în timp ce eu priveam de pe raft. Dar ce înțelegem prin acești termeni? În budism, definim iubirea ca „dorință de a oferi celorlalți fericire“. Dacă practicăm iubirea, atunci compasiunea apare chiar firesc, căci ea este „dorința de a-i elibera pe ceilalți de suferință“. Toți simțim iubire și compasiune pentru prieteni, familie și alte ființe. E firesc, normal. Cultivând iubirea și compasiunea ca parte din calea noastră spirituală, sarcina noastră este de a practica iubirea imensă și pură și compasiunea imensă și pură. Pură înseamnă detașată. Să nu dai așteptând să primești ceva în schimb. Asta nu este iubire, ci afacere!

Chicotelile lui răsunară în templu.

– Cât din iubirea și compasiunea noastră este condiționat? Ne dorim ca cineva să fie fericit numai dacă se comportă într-un fel anume. Ne dorim să ajutăm pe cineva deoarece credem că va veni și vremea să ne întoarcă gestul. Depinde de fiecare dintre noi să fim onești față de noi înșine. Să ne provocăm punându-ne întrebarea: „Cât din iubirea și compasiunea mea este pur și cât de mult se bazează pe atașament?“ Încercăm de asemenea ca iubirea și compasiunea noastră să fie imense, ceea ce înseamnă să nu se limiteze doar la ființele la care ținem. Câte ființe înseamnă asta, cinci, douăzeci, două sute? Dar ce facem cu celelalte șapte miliarde de oameni de

pe planeta Pământ? Și cu nenumăratele semchen-uri nonumane sau ființe simțitoare? Nu caută și ele fericire? Și evitarea suferinței? Nu sunt viețile lor la fel de importante pentru ele cât este viața noastră pentru noi? Atunci pe ce temei putem spune: „Vreau ca numai acesta sau acela să fie fericit. Mai puțin celelalte șapte miliarde.“ Sau: „Fie ca toate ființele să se elibereze de suferință“ – aici își duse palmele în dreptul inimii, într-o reverență prefăcută – „cu excepția fostului meu soț și a tuturor votanților conservatori.“

Se auzi din nou un freamăt de râsete, pe când briza de seară cuprinse ciucurii atârnând din thangka-uri într-o rafală de aer rece.

– Imensa iubire și imensa compasiune apar atunci când practicăm budismul cu imparțialitate. Nu ne limităm doar la oamenii și ființele pe care le plăcem. Ca să reușim asta, ne ajută reamintirea faptului că toate ființele, chiar și cele pe care le considerăm dificile, sunt exact ca noi din perspectiva dorinței de a fi fericite, de a se elibera de suferință. Felul în care își caută fericirea poate fi amăgitor, le poate cauza mare suferință, dar din perspectiva a ceea ce ne dorim toți suntem la fel.

Apoi, vocea lui coborî, în așa fel încât fiecare dintre noi să ne aplecăm înainte pentru a-i auzi următoarea învățătură. Geshe-la spuse:

– Desigur, nu putem să-i acceptăm cu adevărat pe ceilalți și să le dorim fericirea dacă nu ne acceptăm mai întâi pe noi înșine.

Se opri, pentru ca vorbele sale să fie rumegate. Și nu numai vorbele, ci și înțelesul lor. Simplitatea și semnificația lor se amplificau în locul sacru.

– Care este sensul în a dori fericirea tuturor ființelor dacă nu ne dorim propria fericire? Care este rostul în a cultiva răbdarea față de persoane străine dacă nu o facem și față de noi înșine? Genul ăsta de gândire nu are niciun rost. E lipsit de înțelepciune, pentru că sinele despre care credem că este atât de greu de acceptat nu are o realitate independentă. Nu îl putem găsi. Este doar o poveste pe care ne-o spunem nouă înșine – o poveste care se schimbă în funcție de starea noastră de spirit. Ce rost are să inventăm o poveste despre noi înșine pe care o urâm? Indiferent ce poveste fabricăm, oricum va fi diferită de cea pe care alții au creat-o despre noi – putem fi siguri de asta. Așa că relaxați-vă. Renunțați la orice poveste pe care ați

conceput-o despre voi înșivă, pentru că este doar o poveste. Nu luați totul în serios. Nu vă amăgiți să credeți că ceea ce în realitate este doar un gând constituie adevărul.

În timp ce Geshe-la vorbea, am privit din punctul meu de observație peste capetele celor din spate. Mai ales spre Franc. Mi-am adus aminte cât de aspru se criticase atunci când era așezat la pian. Și de propria mea critică din această dimineață, când mi-am încheiat ședința de meditație și mi-am dat seama că nu mă concentrasem aproape deloc asupra respirației. Aici, în spațiozitatea templului, era o tihnă, o lumină care păreau să înlăture intensitatea acelor trăiri. Precum toți marii maeștri budiști, Geshe-la era capabil să comunice într-un fel care mergea dincolo de cuvinte.

– Așadar, pentru a cultiva compasiunea față de ceilalți, vom începe cu noi înșine. Și practica noastră trebuie să fie plină de înțeles, pentru că o practică superficială nu va avea decât rezultate superficiale. Trebuie să mergem dincolo de idei și să ne adâncim înțelegerea. Poate cineva să-mi dea o definiție a termenului „conștientizare“? întrebă el.

Imediat se ridicară câteva mâini din grupul mare de călugări din fața templului. Cel ales răspunse:

– Când înțelegerea noastră asupra unei idei se dezvoltă într-atât încât ne transformă comportamentul.

Geshe-la dădu din cap aprobator.

– Foarte bine. Și toată această dezvoltare, această adâncire a înțelegerii este foarte bine sprijinită de meditație. Într-o stare convențională, mintea e de obicei destul de agitată. Ce se întâmplă când arunci o piatră într-un ocean agitat? Ce impact are ea? Dar aruncă aceeași piatră într-un lac lin – atunci vei vedea rezultatul. La fel și cu mintea. Atunci când mințile noastre sunt calme, pașnice și ne gândim, de exemplu, la compasiunea de sine, înțelegerea noastră se mărește. Există o șansă ca, în loc s-o considerăm doar o idee drăguță, să realizăm adevărul ei. Și, încetul cu încetul, comportamentul nostru începe să se modifice.

***

A doua zi, Sfinția Sa plecă într-o vizită de două zile la New Delhi. Lăsată de capul meu, mi-am permis ca în vizita de după-amiază la Himalaya Book Café să trag și un pui de somn. Înainte să-mi dau seama, Serena și Sam se pregăteau să-și bea obișnuita ciocolată caldă de sfârșit de zi – ceva ritualic atunci când erau la datorie. În restaurant mai erau câțiva clienți, iar Serena urcă treptele spre secțiunea de librărie. De-o parte și de alta a unei mese joase erau două canapele și locul asigura un punct de observație perfect pentru a nu scăpa din ochi ceva. Sam i se alătură și, puțin mai târziu, Kusali aduse o tăviță cu ciocolată caldă pentru ei. Ca și în alte ocazii în care rămâneam acolo până mai târziu, îmi aduse și mie lapte.

– Geshe-la ne-a oferit o minunată învățătură seara trecută, zise Serena, ducându-și la gură cana de ciocolată caldă.

– Și meditația care a urmat, încuviință Sam de pe canapeaua de vizavi.

– Ca întotdeauna, învățătura a părut exact ceea ce aveam nevoie să aud.

Sam dădu din cap și privi în direcția unde un bărbat era așezat la pianul lui Franc, cântând conform standardelor unui lobby de hotel, cu o mare lejeritate. Purta pantaloni largi de bumbac și cămașă albă și avea smocuri de păr sur și un aer misterios. Nu l-am putut recunoaște atunci când intrase în cafenea mai devreme în acea zi, dar când Serena i l-a prezentat lui Franc mi-am adus aminte unde îl mai văzusem. Era Ewing, unul din discipolii vechi ai Școlii de Yoga Downward Dog. Venea rar la Himalaya Book Café.

– E interesant cum s-au aranjat lucrurile pentru Franc, zise Sam.

Serena zâmbi.

Când Franc pășise în cafenea în acea dimineață, cu câinii la picioare, era o persoană despovărată. Nici radiind de energie, nici umbrită de tristețe, expresia chipului îi era relaxată. Ținea la braț niște partituri.

Aşteptând să se risipească clientela numeroasă de la micul dejun, Franc se aşează din nou la pian şi îşi ţinu capul drept. Puse partitura în faţa lui. O sonată de Bach. Cântă piesa cu o rezervă imperturbabilă – şi câteva note bâjbâite la care nu avu nicio reacţie evidentă. De data asta nu avea public. Personalul cafenelei îşi vedea făţiş de treburile sale, aparent neacordându-i nicio atenţie. După Bach veni Mozart.

Când sosi Serena la job, înainte de prânz, el îi spuse:

– M-am simţit bine cântând la pian azi. Dar e nevoie de mai mult decât de mine pentru o serată. În mod ideal, cineva care poate citi partituri şi improviza. Chiar mai bine, cineva care poate cânta vocal.

El era în biroul managerial să facă ordine în nişte documente când sosi Ewing pentru o întâlnire la prânz cu un prieten. De îndată ce Ewing intră pe uşă, observă noua achiziţie din cafenea şi se îndreptă direct spre ea. Întocmai cum făcuse Franc în ziua în care sosise, Ewing inspectă pianul cu o curiozitate fără măsură, neputându-se abţine să tragă scăunelul, să se aşeze şi să ridice capacul.

– Cânţi? îl întrebă Serena.

– O, da. Obişnuiam să fiu sufleor la New York şi în Europa, zise el cu accentul său american moale. Şi ani la rândul am fost pianist rezident în lobby-ul Hotelului Grand din New Delhi.

– Desigur! aprobă Serena. Acum îmi amintesc. Vrei să cânţi ceva?

– Nu ar fi un deranj?

– Aş fi încântată!

Câteva minute mai târziu, Franc ieşi din biroul managerial, cu un vraf de facturi într-o mână şi un calculator în cealaltă. Se holbă la sursa unei interpretări încântătoare a melodiei „Pe strada unde locuieşti“. Ewing nu numai că interpretă piesa cu precizie, ci trecu progresiv către stiluri diferite, lansându-se într-o versiune tip Chopin, pentru ca apoi să irupă într-o interpretare jazz.

Serena se apropie de Franc și îi povesti despre experiența lui Ewing.

– Bravo! îl felicită Franc, după ce termină. Poți cânta o partitură la prima vedere?

– Destul de bine!

– Ești liber vineri seara pentru a da un concert?

Un zâmbet ușor se strecură pe chipul lui Ewing.

– În ultimii ani m-am simțit mai confortabil în fundal…

– Un nou loc, un nou capitol, zise Franc cu un zâmbet neastâmpărat. E timpul să vii în față!

***

Vinerea următoare, la ora 7.00 seara, stăteam mândră pe raftul de sus al standului cu reviste din Himalaya Book Café, care fusese aranjată în stil cabaret, cu pianul aproape de tejghea. Lumânări în suporturi decorative din sticlă colorată licăreau pe mese, dând camerei o atmosferă intimă. Aproape toți cei prezenți erau localnici, prieteni de-ai lui Franc, obișnuiți ai cafenelei sau persoane care fuseseră invitate special pentru... nimeni nu știa cu exactitate pentru ce anume.

La una din mese stătea Sid, în alb-imaculat, cămașă cu guler indian, discutând cu doamna Trinci și cu buna ei prietenă, Dorothy Cartright. Serena își ocupa timpul în partea din față a încăperii. Ludo și cel puțin jumătate din discipolii de la Școala de Yoga Downward Dog ocupau mai multe mese – inclusiv Merrilee, înveșmântată într-un stacojiu-aprins, care bea cu nesaț șampanie. Erau prezenți și mai mulți membri din personalul Sfinției Sale. Tenzin și soția sa, Susan, violonistă de muzică clasică, erau prinși într-o discuție însuflețită cu Oliver, noul translator al Sfinției Sale. Pentru prima și prima dată, Sfinția Sa angajase un translator occidental. Oliver se născuse în

Anglia, dar fusese hirotonisit călugăr budist tibetan acum cincisprezece ani; pe lângă faptul că putea să jongleze fără efort cu cele două limbi, engleza și tibetana, era fluent și în alte șase limbi.

Franc sosi puțin după ora 19.00, purtând un sacou cafeniu, o cravată verde-smarald și afișând cel mai larg zâmbet. De îndată ce sosi Ewing, spilcuit într-un sacou elegant și papion, Franc făcu imediat turul cu el prin încăpere. Ca rezident vechi din McLeod Ganj, Ewing îi cunoștea deja pe majoritatea celor prezenți și o mare de sentimente bune se revărsă în timp ce ei circulau. Îi salutară până și pe cei mai din spate participanți.

Ajungând la standul cu reviste, Franc făcu un gest spre mine, care eram așezată cu labele sub mine.

– Și aceasta este Rinpoche, zise el, folosind numele cu care eram cunoscută la cafenea, un cuvânt pe care budiștii tibetani îl atribuie preoților sau lama și care înseamnă „prețioasă".

– Sau Swami, așa cum i se spune la Școala de Yoga Downward Dog! își împreună Ewing palmele, făcând o plecăciune. Ne cunoaștem deja foarte bine.

Puțin mai târziu, Franc anunță începutul evenimentului din acea seară printr-un microfon.

– E curios cum oameni diferiți intră în viața noastră în momente diferite…, începu el. Deși mulți dintre voi sunteți prieteni cu Ewing de multă vreme, eu l-am întâlnit de curând. Și am aflat că, pe lângă faptul că este un pianist minunat, poate să și cânte.

Se auziră strigăte de încurajare din partea prietenilor de la sala de yoga, pentru care acest anunț era evident o informație nouă.

– Ewing a fost sufleor. Nu am auzit de vreun sufleor până acum, dar sarcina lui era să urmărească fiecare notă dintr-o operă sau un muzical și să intervină dacă un cântăreț își uita replicile.

– Ori de câte ori un cântăreț își uita replicile, interveni caraghios Ewing, provocând hohote de râs.

– Cred că sufleorii au voci mari și registre nemaipomenite. Ewing, care a trăit atât în lumea muzicii, m-a reconectat la ceva ce a fost o mare parte din viața mea de tânăr, zise Franc cu emoție. Și pentru asta îi sunt recunoscător. Așa că este privilegiul meu să-l invităm la serata noastră inaugurală pe dl Ewing Klipspringer.

Ewing, așezat deja la pian, interpretă primele acorduri ale celei de-a Cincea Simfonii a lui Beethoven, spre încântarea tuturor.

– Sunt sigur că are să ne transmită lucruri minunate.

***

Dragă cititorule, nu știu cum să descriu muzica din acea seară, decât ca „fermecătoare“. Niciunul dintre noi nu știa la ce să se aștepte, dar din clipa în care Ewing începu să cânte aria lui Bononcini „Per la gloria d’adorarvi“, a fost clar că va fi o seară de neuitat.

Publicul acelei serate era generos în aplauze, vinul curgea și seara era în toi, ceea ce făcea să crească aprecierea celor prezenți. După câteva cântece urmă un interludiu instrumental în răstimpul căruia Ewing își încântă audiența cu un repertoriu de la Chopin la Count Basie. Apoi, spre surpriza tuturor, anunță că soția lui Tenzin, Susan, va interpreta „Meditation“ din opera Thaïs aparținând lui Massenet.

Majoritatea o vedeam rar pe Susan – și ne-am dat seama de talentul ei extraordinar în timp ce interpreta acea piesă dureros de frumoasă. Minionă și suplă, așa cum stătea în fața noastră, părea că ea și vioara erau contopite, implicându-ne deopotrivă în muzica ei. Pentru câteva clipe am devenit una cu muzica și am trăit o experiență atemporală, ca într-o stare de meditație profundă.

Oare era o coincidență că Geshe Wangpo hotărâse să facă o plimbare de seară chiar atunci și trecu pe lângă cafenea chiar când evenimentele se

apropiau de sfârșit? Se strecură pe o ușă laterală și un călugăr de la Namgyal îi aduse un scaun. Urmări concertul cu interes.

După interpretarea fascinantă a lui Susan, Ewing cântă mai multe cântece. Apoi întrebă emfatic dacă, înainte de închiderea seratei, nu le-ar plăcea să-l audă pe Franc cântând ceva. Răspunsul la acea întrebare fu o concluzie dinainte acceptată, starea de spirit din încăpere explodând de entuziasm.

Nu am putut să uit imaginea lui Franc stând la același pian cu câteva săptămâni în urmă, criticându-se aspru că era un „muzician fără speranță". Cum dezgustul de sine îl făcuse surd la entuziasmul celor din jur! Își pusese niște granițe fericirii, convingându-se că nu era destul de bun pentru a-și urma pasiunea.

Și totuși acum era o altă poveste. Franc se așeză la pian și puse în rastel partitura. Ewing stătu să îi întoarcă paginile. Mai întâi, interpretă perfect grațiosul „Spring Song" al lui Mendelssohn, ceea ce îi aduse aplauze euforice din partea audienței. Încurajat de aceasta, cântă apoi Dansul Ungar nr. 3 al lui Brahms, cu aplomb magnific, tipic Europei Centrale – un triumf care îi aduse ovații în picioare.

Mulțimea izbucni a apreciere, în timp ce Ewing îi strângea mâna lui Franc, felicitându-l călduros. Se auziră strigăte entuziaste de „Bis! Bis!"

Întorcându-se spre publicul iluminat de lumina lumânărilor, Franc văzu chipurile atâtor clienți care îi deveniseră prieteni, printre care trăise atâta vreme și care nici nu îi bănuiau talentul ascuns. Apoi, pentru prima oară în acea seară, Franc îl zări pe profesorul său.

Ochii i se umplură de lacrimi.

Gesticulând să se facă liniște, vorbi pe un glas moale, dar convingător atunci când liniștea se așternu brusc.

– Știu, mi-am dorit să existe o serată încă de când am venit în Dharamsala. De la început, serile muzicale regizate au fost un vis al meu. Dar numai un vis, din simplul motiv că nu am crezut niciodată că sunt suficient de talentat.

Se auzi un strigăt colectiv de surpriză, urmat de un val palpabil de simpatie pe când Franc își ștergea o lacrimă de pe obraz.

– O persoană a făcut posibilă această seară și nu am invitat-o pentru că am crezut că nu e genul de lucruri la care să participe. Dar se pare că oricum a venit.

Toți se întoarseră să-l vadă pe Geshe-la privindu-l pe Franc cu o bunăvoință imensă.

– Geshe Wangpo este cel care m-a învățat importanța acceptării de sine. Aceea în care permitem perfecțiunii să devină inamicul binelui. De aceea vreau să îți mulțumesc, Geshe-la, din toată inima.

Emoția apăru în colțurile gurii lui Franc în timp ce își împreuna palmele în dreptul inimii.

– Ai făcut posibil să simt bucuria de a cânta din nou.

Publicul aplaudă călduros, dar de data asta energia avea o altă calitate. Nu era entuziasmul exuberant de până atunci, ci mai degrabă un val de profundă mulțumire, o îmbrățișare colectivă profundă.

Apărând dintre mese, Geshe-la se apropie de Franc, care stătea în partea frontală a magazinului. Îi luă mâinile într-ale sale și făcu o plecăciune spre el, în așa fel încât frunțile li se atinseră. Era o binecuvântare specială și foarte publică, una care transmise o energie deosebită în întreaga încăpere. Ca și cum toți eram cuprinși de emoția intensă a ceea ce se petrecea – parcă și noi primeam binecuvântarea lui Geshe-la. Ne spunea tuturor să ne acceptăm pe noi înșine, să ne despovărăm de autocritica distructivă și de limitările ei. Chiar în clipa în care se petrecea, știam că era un moment de care aveam să ne aducem mult timp aminte.

***

Drumul de la Himalaya Book Café spre casă, la Namgyal, era scurt, dar în pantă, așa că uneori mă opream să mă odihnesc. După serată, tocmai asta făceam, când se auzi un zgomot de sandale în urma mea; m-am întors și l-am văzut pe Geshe Wangpo.

– PSS! mă salută el, slăbind pasul. Și tu ai fost la concert?

Aplecându-se să mă mângâie, am tors.

– Pot să te duc acasă? întrebă el.

Am apreciat oferta. Plouase în acea seară și nu voiam să mă stropesc cu noroi și să mă ud, dacă puteam să evit asta.

Luându-mă în brațe, Geshe Wangpo continuă:

– E minunat ce posibilități apar atunci când începem să ne acceptăm, îmi zise el. Altora le este ușor să ne accepte și pe noi atunci când nu ne lăsăm cuprinși de gânduri negative despre noi înșine.

Îndreptându-ne spre porțile mănăstirii, murmură:

– Și putem obține și mai mult atunci când suntem pozitivi. Încrezători.

M-am întrebat dacă nu cumva vorbea de puricii mei mentali. Nu de faptul că au apărut, ci mai degrabă de felul dur în care mă judecam atunci când au apărut. Cum îmi spusesem că practica mea meditativă era fără rost și că mai bine renunțam la ea.

– Verifică ce se petrece în mintea ta, continuă Geshe Wangpo. Renunță la gândurile negativiste. Dar știi deja toate astea, nu-i așa, PSS?

Ajungând la latura curții cea mai apropiată de căminul meu, mă puse jos pe pământ cu mare grijă.

Da, știam toate astea. Compasiunea începe cu acceptarea de sine, care ne cere mai întâi să renunțăm la gândurile negativiste despre noi înșine. Și ne cere, întâi de toate, să fim conștienți de aceste gânduri negativiste. Nu înțelesesem importanța acestui lucru până în acea seară.

M-am frecat de gleznele goale ale lui Geshe-la în semn de mulțumire. Întorcându-se să plece spre camera sa, l-am auzit mormăind ceva în barbă – o curioasă interpretare tibetană a Dansurilor Ungare ale lui Brahms.

***

În timp ce înconjuram clădirea pentru a ajunge la intrarea secretă pe care o foloseam de obicei, am simțit din nou acel parfum – acel miros aparte, nou și izbitor, pe care îl adulmecasem pe pervazul de la etaj. Era mai strident aici jos, mult mai puternic. Și chiar mai irezistibil. Părea să vină din direcția opusă de Himalaya Book Café, probabil în susul aceluiași drum, dar la stânga, și nu la dreapta de porțile mănăstirii. Uneori mergeam în acea direcție, într-o grădină aflată la mică distanță, pentru a-mi face toaleta, dar nu mai fusesem acolo de ceva vreme. Putea fi o nouă plantă?, m-am întrebat eu. Indiferent de cât de departe venea mireasma încântătoare, m-am decis să aflu ce anume era.

Și totuși, nici nu am apucat bine să iau această decizie, că o picătură mare de ploaie mi-a explodat pe botic. Urmată puțin mai târziu de alta, pe cap. O rafală de vânt scutură copacii de deasupra mea și crengi legănate împrăștiară un nou șuvoi de picături.

Cu urechile lăsate pe spate, am luat-o la goană spre o fereastră de la parter care era mereu întredeschisă și am sărit repede înăuntru.

Misterul miresmei trebuia să aștepte.

Dar mi-am promis că nu pentru mult timp.

CAPITOLUL PATRU

Nu este curios cum, uneori, avem un sentiment puternic pe care nu ni-l putem explica cu privire la o persoană necunoscută? De cele mai multe ori, o persoană necunoscută este exact asta: o persoană necunoscută. E posibil să ne formăm o impresie despre acel necunoscut în funcție de felul în care se îmbracă, vorbește sau se mișcă. De obicei, nu avem așteptări, nu avem vreun sentiment – bun sau rău – atunci când întâlnim un necunoscut.

Dar în momentul în care o anumită femeie și-a făcut apariția în Himalaya Book Café, am știut că avea să aducă cu ea necazuri. Minionă, îmbrăcată elegant în negru, cu o coafură impecabilă, avea alura unei regine. Se opri în

ușă pentru câteva clipe și analiză locul cu ochi sfredelitori, de parcă se afla acolo pentru a-l judeca și îl găsise deloc pe placul ei.

Aflată sus pe standul de reviste, m-am simțit provocată. Cine era această femeie îngrozitoare? – m-am întrebat eu. Mi-am întrerupt brusc siesta. Cum îndrăznea să stea acolo, cu acel zâmbet superior pe față?

I-am urmărit cu atenție mișcările în timp ce un chelner a întâmpinat-o politicos și a condus-o la o masă. Soarta a făcut să fie chiar canapeaua din fundul cafenelei – cea aflată foarte aproape de mine. Se așeză în așa fel încât să se atingă cât mai puțin de ea, de parcă fusese invitată să se așeze pe o grămadă de gunoi. Ceru o sticlă de apă minerală.

În timp ce aștepta, privi în jurul ei de parcă totul era copleșitor de inadecvat. După chip, arăta de vreo șaizeci de ani și părea să fie obișnuită cu luxul și ca lucrurile să fie făcute în maniera ei. Dezaprobarea de pe chipul său arăta că muzica barocă era prea clasică. Thangka-urile de pe pereți erau prea budiste. Fețele de masă de culoare albă nu erau suficient de apretate.

Chelnerul se întoarse și turnă cu îndemânare apa într-un pahar ce strălucea de curățenie. Dar se pare că acest lucru o nemulțumi și mai mult pe femeie. Dându-și capul pe spate, își ținu respirația până când păru gata să explodeze.

Apoi strănută.

Își căută în geantă o batistă și își șterse nasul. Se uită urât la chelner, care stătea în picioare privind-o îngrijorat, înainte de a-l goni ca și cum nu avea niciun drept să fie acolo. Ochii i se umplură de lacrimi. Trase cu greu de câteva ori aer în piept. Strănută din nou.

În timp ce își ștergea fața, se uită în jur cu o gravă desconsiderație față de managementul cafenelei. Se uită dintr-o parte în alta până când privirile îi căzură în mod inevitabil pe mine. Pentru prima oară ochii ei îi întâlniră pe ai mei – în adâncul lor de un maroniu-închis era o privire de ură fățișă.

Între timp, omniprezentul Kusali se îndrepta deja spre masa ei.

– Sănătate, doamnă.

Făcu o reverență în timp ce ea strănută din nou.

– Îmi permiteți...

– Ia... chestia aia de-aici! spuse ea arătând furioasă spre mine. Sunt alergică.

– Permiteți-mi să vă conduc la o altă masă, doamnă, spuse Kusali în timp ce arăta spre o masă de lângă o fereastră de cealaltă parte a restaurantului.

– Nu vreau o altă masă, strănută ea. Vreau chestia aia – își mișcă mâna cu un gest de desconsiderație – departe de mine!

– Dacă vă mutați la o altă masă, efectul va fi același, judecă rațional Kusali.

– Probabil că întreg localul este plin de păr de pisică, spuse ea cu ochii înlăcrimați și strănutând din nou. Dă-o afară de-aici, ceru ea imperios.

De-a lungul timpului, l-am văzut pe Kusali îndeplinind unele cerințe de-ale clienților mai puțin obișnuite, însă de această dată rămase ferm pe poziție.

– Nu se poate, doamnă, răspunse el.

– De ce? crescu imediat vocea femeii în intensitate.

– Standul cu reviste este locul ei. Îi place acolo.

– Ești nebun?

Femeia răcni în batistă.

– Cum poate o pisică să fie mai importantă...

– Nu este o pisică oarecare. Este...

– Vreau să vorbesc cu persoana responsabilă, ceru ea, auzindu-i-se vocea ascuțită în tot restaurantul.

Kusali se îndreptă, luând o atitudine impunătoare.

– Eu sunt persoana responsabilă.

– Atunci, cu patronul.

Fu îndeajuns cea mai ușoară mișcare din cap a lui Kusali pentru ca doi chelneri să-și facă imediat apariția la masă.

– Doamnă, mă văd nevoit să vă cer să plecați, spuse el ferm.

– Nu plec până nu îl chemi pe patron.

Pe măsură ce se adunară și alți chelneri, expresia de pe chipul lui Kusali deveni una de blamare aspră, iar femeia furioasă își dădu seama că rămase fără opțiuni.

– Locul ăsta este dezgustător.

Ridicându-se de pe scaun, dădu drumul unei serii de invective la adresa restaurantului, personalului și a conducerii. Cele mai aspre cuvinte le păstră pentru pisici, pe care le descrise ca fiind „paraziți".

Niciodată nu a avut cafeneaua parte de o tiradă atât de otrăvitoare. Nici de o plecare atât de amenințătoare.

Întorcându-se în ușa de la intrare pentru a amenința cu degetul arătător direct în fața lui Kusali, țipă:

– Lucrurile nu s-au încheiat aici!

***

Ceva mai târziu, am plecat și eu de la Himalaya Book Café. În ciuda faptului că imediat după plecarea femeii Kusali și-a cerut frumos scuze – pe care le-a însoțit cu un strop de brânză cheddar –, adevărul este că m-am simțit zguduită. Tulburată. Deranjată într-un mod și la un nivel profund pe care nu mi le puteam explica.

Nu era vorba numai de faptul că femeia era alergică și că ura pisicile. Eram și surprinsă de forța propriilor mele sentimente. Din momentul în care a intrat pe ușă, am fost cuprinsă de o subită animozitate puternică pe care nici măcar nu credeam că o am.

La prima vedere, nimic din asta nu avea vreun sens. Dar datorită tuturor conversațiilor pe care le auzisem de-a lungul anilor, eram conștientă de o realitate care era ascunsă dincolo de normalitate, de o dinamică prin care se putea explica de ce unele lucruri îmi păreau a fi așa cum păreau.

Într-un mod cu totul neașteptat și neplăcut, am simțit acea după-amiază ca pe ceva din trecutul meu distant care mă ajungea din urmă.

***

Pașii m-au dus din obișnuință la Namgyal. Mă pregăteam să traversez curtea, când am văzut pe cineva care stătea singur pe o bancă sub un cedru de lângă poarta mănăstirii. Nu-mi venea să cred ochilor. Să-l văd pe Yoghinul Tarchin era ceva extrem de rar, având în vedere că mai tot timpul trăia în izolare strictă. Să-l descopăr în curtea de la Namgyal era pur și simplu extraordinar. Și să-l găsesc aici azi, din toate zilele, părea să fie cel mai potrivit moment.

Cu toate că Yoghinul Tarchin nu era călugăr, era respectat pentru realizările sale ca meditator. Poveștile despre el erau legendare. Se spunea că le apăruse în vis studenților săi, oferindu-le sfaturi care mai târziu aveau să le salveze viața. Existau foarte puține lucruri din trecut, viitor sau din mințile oamenilor pe care Yoghinul Tarchin să nu le poată vedea.

Cu toate acestea, oricât de inspirate erau poveștile despre el, Yoghinul Tarchin era încă și mai și în persoană. Ca și Dalai Lama, prezența lui era simțită. Erai mai degrabă atins de ființa lui. O aură de profund calm se întindea dincolo de forma sa fizică, cuprinzându-i pe toți cei din jurul lui.

Îl cunoscusem pe Yoghinul Tarchin prin intermediul Serenei – membrii familiei Trinci erau vechi prieteni și îl ajutaseră în numeroasele sale izolări.

Și, cu toate că în timpul acelei vizite fusesem numai ca însoțitoare a Serenei, întâlnirea noastră de atunci nu fusese deloc întâmplătoare. În noaptea aceea, după timpul petrecut cu el, am avut acel vis uluitor – cel în care mi s-a arătat viața mea anterioară în care fusesem câinele lui Dalai Lama.

În această după-amiază purta o cămașă galbenă la fel ca auriul lichid al soarelui și o pereche de pantaloni maro. Sandalele din picioare aveau curelușe la glezne. Chipul îi era radiant și pururea tânăr și avea mustață gri și barbă – trăsăturile clasice ale unui înțelept oriental. Spiritul care i se oglindea în privirea caldă a ochilor căprui era transparent.

M-am bucurat să-l văd – nu că aș fi arătat acest lucru, desigur. Noi, pisicile, suntem mult prea sofisticate pentru asta. În schimb, m-am dus la stâlpul porții și l-am mirosit înainte de a merge agale spre banca pe care era așezat și, încă nebăgându-l direct în seamă, m-am frecat de picioarele din lemn ale băncii.

Știind bine că nu trebuia să încerce să mă convingă prin cuvinte frumoase, Yoghinul Tarchin și-a lăsat pur și simplu mâna să-i atârne. După ce am lăsat să treacă ceva timp, m-am dus spre locul în care era așezat ca și cum mă îndreptam întâmplător în direcția aceea. M-am frecat de mâna lui. M-a ridicat ușor în poală, unde m-am așezat imediat. Mi-a mângâiat fruntea cu unghiile, exact așa cum îmi plăcea mie, iar eu am tors tare.

– O zi frumoasă, nu-i așa? murmură Yoghinul Tarchin. Mult mai bine să fii aici și acum, în curte, într-o perfectă după-amiază, decât să fii pierdut în cunoaștere.

Era atât de adevărat ceea ce spusese. Fiind pur și simplu în poala lui, m-am simțit în mod natural adusă în prezent. Departe de amintirea episodului neplăcut de la cafenea. Privind printre ramurile de un verde-aprins ale cedrului, am observat cerul – clar și albastru – și mereu prezenții munți Himalaya în depărtare, cu piscurile acoperite de gheață strălucind în lumina soarelui.

Aici și acum. Ce plăcere! De ce să stric momentul gândindu-mă?

În ultimele săptămâni meditasem regulat. Chiar dacă eram în continuare deranjată de purici imaginari, uneori păreau mai puțini agresivi în activitatea lor. În timp ce eram încă conștientă de ei, puteam să mă concentrez asupra respirației. În asemenea situații, păreau să dispară. Stând în poala Yoghinului Tarchin, aproape că nici nu mă mai deranjau.

Nu știu sigur cât am stat acolo, absorbită de momentul prezent, când deodată am fost surprinsă de nimeni alta decât Serena. Mergea spre Himalaya Book Café de cealaltă parte a străzii, cu brațele încrucișate și cu o expresie intensă pe chip. În ultimele luni o văzusem mergând exact în aceeași manieră și având aceeași expresie pe chip. M-am întrebat unde fusese.

Ea își aruncă o privire în curte. Văzându-ne stând împreună, expresia i se schimbă pe loc. La fel și direcția de mers. Traversă strada, intră pe poartă, se apropie de locul unde stăteam, cu palmele împreunate în dreptul inimii.

– Sfinția Ta! îl întâmpină ea pe Yoghinul Tarchin cu un zâmbet, făcând o plecăciune ușoară. Apoi, așezându-se pe bancă lângă noi, îmi spuse: Iat-o și pe Rinpoche!

– Amândoi te așteptam, spuse Yoghinul Tarchin râzând.

Ca multe dintre lucrurile spuse de maeștrii iluminați, uneori era greu să-ți dai seama dacă glumea sau dacă vorbea serios.

Având în vedere că niciodată nu îl văzuse în curte, cu atât mai puțin stând pe bancă, părea să fie mai mult decât o simplă coincidență. Eram sigură că se afla acolo cu un motiv.

– Ești ocupată, spuse el, arătând în direcția din care venise Serena.

Chipul Serenei se întristă. Se uită în altă parte pentru câteva momente, părând să se gândească dacă mai avea rost să pretindă altceva.

– O, Sfinția Ta! spuse ea, privirea ei trădându-i neliniștea. Știu că deseori te tratez ca pe un terapeut, însă nu știu ce să fac!

Yoghinul Tarchin îi prinse mâna într-un mod liniștitor.

– De asta sunt aici, spuse el, înainte de a se apleca pentru a mă mângâia.

M-am simțit inclusă în conversație. În căldura acelei după-amiezi târzii, m-am întrebat ce urma să se întâmple. Sfatul Yoghinului Tarchin era întotdeauna pătrunzător.

– Este cumva vorba despre prietenul tău, maharajahul? zise el cu glas blând.

Ea încuviință.

– Din atâtea puncte de vedere, lucrurile dintre noi sunt... perfecte, spuse ea după o vreme. El și Zahra, superba lui fiică..., părea că toți trei vom deveni o mică familie perfectă.

Scoțându-și o batistă din geantă, își șterse ochii și fața.

– Sid mi-a cerut să mă mut cu el. Nu unde locuiește acum; el spune că nu vrea să locuim deasupra magazinului. A cumpărat un bungalou chiar pe strada asta.

Arătă spre direcția din care venise. Urechile mi se ciuliră când am auzit asta. Cât de departe?, m-am întrebat eu.

– Ideea era că renovările vor dura câteva luni, după care ne puteam muta. Dar când cele câteva luni au devenit șase, am fost dezamăgită. Am acceptat însă că acea muncă nu putea fi gata mai devreme. Între timp, alte lucruri au mers rău – anulări, amânări a ceea ce fusese planificat ca fiind momente speciale pentru noi trei. Tocmai am fost acolo și mi s-a spus că vor mai trece încă șase luni până ce renovările vor fi gata! E ceva legat de niște electrocasnice care trebuie aduse de-afară. Mereu apare câte ceva. Dar muncitorii sunt mereu evazivi. Nu este în regulă. Am senzația că este mai mult decât atât. Că este cineva în spatele întregii povești. Mi-e teamă că va interveni între mine și Sid.

Yoghinul Tarchin dădu calm din cap.

– Draga mea, este foarte posibil să fi intuit corect. O privi direct în ochi. Dar poate că este nevoie să lași lucrurile să se desfășoare de la sine. Nu poți forța un mugur să se deschidă smulgându-i petalele. Uneori, trebuie să aștepți ca

natura să-și urmeze cursul, astfel încât cealaltă persoană să vadă singură care este realitatea.

Urmă o tăcere lungă pe când asimilă ceea ce îi spusese el. Știa că sfatul Yoghinului Tarchin era cât se poate de bun, că tot ceea ce îi spusese era adevărat. După un timp, dădu din cap.

– De ce acum? întrebă ea. De ce în acest moment? Este oare karma?

– Desigur. Totul este cauză și efect. Acțiune și reacțiune.

– Dintr-o altă viață?

– Cele mai multe lucruri din această viață își au cauzele în viețile anterioare. Iar cauzele pe care le creăm în această viață vor da roade în viețile viitoare.

– Pare puțin... inutil, spuse ea, părând descurajată pe moment.

– Ce vrei să spui?

– Cu toții creăm cauze pentru efecte viitoare fără ca măcar să ne dăm seama de aceasta. Apoi, atunci când aceste efecte au loc, nu avem idee de ce, și asta pentru că nici măcar nu mai suntem aceleași ființe care le-au cauzat.

Serena dădu glas uneia dintre întrebările care mă contrariau încă de când am avut acel extraordinar vis. Privind în sus, am văzut cum Yoghinul Tarchin își dădu capul pe spate. Își închise ochii strâns și râse. Părea să găsească totul extrem de amuzant.

– Ce este? îl întrebă Serena după o vreme.

În colțul gurii îi apăru un zâmbet, însă în același timp pe frunte îi apărură și cute.

– Felul în care pui problema – este haios! spuse el, gâfâind.

– Dar este adevărat, nu-i așa?

El dădu din cap, ștergându-se la ochi cu dosul mâinii.

– Da. Da. Altă persoană. Dar același continuum subtil. Aceeași energie. Energia nu este creată sau distrusă. Deoarece conștiința este energie, nici ea nu este distrusă niciodată. Se schimbă, este adevărat, dar este mereu acolo și a fost mereu acolo. Marea noastră problemă ca oameni este că, în mod greșit, considerăm acest lucru temporar pe care îl numim „eu“, această personalitate obținută, ca fiind conștiința noastră subtilă, care este primordială. Facem lucruri care ajută interesele pe termen scurt ale acestui „eu“ temporar, chiar și lucruri care fac rău altora, gândindu-ne că, nefiind vreun efect imediat asupra „eului“ temporar, nu ne va afecta deloc. Dar atunci când faci un pas înapoi și privești timpul dintr-o perspectivă mai largă, poți vedea cum viața trece uite-așa, spuse el pocnind din degete. Doar pentru că nu există un efect imediat, asta nu înseamnă că nu există deloc un efect. Toate acțiunile au rezultate. Cum ar putea o acțiune negativă să dea naștere la altceva decât un rezultat negativ? Sau o acțiune pozitivă să dea rezultat la altceva decât un rezultat pozitiv? Ceea ce se transmite dintr-o viață în alta prin curgerea conștiinței subtile nu este conștiința pe care o căpătăm. Nu este inteligență, o memorie, vederi religioase sau rasă. Nu este nici măcar specie.

Am fost extrem de atentă mai ales la ultima propoziție și l-am ascultat îndeaproape pe Yoghinul Tarchin.

– Când voi muri, continuă el, nu mă vei mai vedea niciodată. Acesta este finalul experienței Yoghinului Tarchin. Oare acest lucru înseamnă că viața mea a fost fără rost?

Revenise exact la ceea ce spusese ea și se uita acum direct în ochii ei.

– Nu, dădu el din cap. Dimpotrivă. În această viață creăm cauzele pentru tot ceea ce dorim să experimenteze în viitor conștiința noastră. Viața umană în special oferă o ocazie de neegalat pentru a crea cauze nelimitate nu numai pentru viitoare experiențe pozitive, ci, mai important, oportunitatea de a ne rupe complet de ciclul naștere, îmbătrânire, apoi moarte.

Serena îl asculta cu atenție.

– Foarte puțini oameni înțeleg că în asta sunt prinși, spuse ea.

El dădu din cap aprobator:

– Și niciodată nu ar trebui să luăm aceste învățături drept gratuite. Numai auzind de Dharma este un lucru rar care necesită o karmă extraordinară. Să ai o înclinație spre asta, să îți dorești cu adevărat să o practici este încă și mai minunat! Din fericire, atât tu, cât și surioara ta sunteți devotate Dharmei.

În timp ce Serena se întinse să mă mângâie, am răspuns gestului ei ridicându-mi capul. Nu era pentru prima dată când Yoghinul Tarchin îmi spunea astfel. Folosise exact aceleași cuvinte prima dată când am însoțit-o pe Serena să îl vadă.

– Vrei să spui că am fost pisică într-o viață anterioară? zâmbi ea.

Yoghinul Tarchin râse.

– Serena, draga mea, ai fost de toate. Cu toții am fost. Orice ființă conștientă nu doar de pe planeta Pământ, ci din tot universul.

– Ei bine, spuse ea după o pauză. Aceasta îmi schimbă perspectiva asupra grijilor cu privire la Sid.

L-am simțit pe Yoghinul Tarchin mișcându-se în scaun.

– Pot să înțeleg de ce ești nerăbdătoare, spuse el. Dar permite lucrurilor să aibă loc în ritmul lor natural.

– Mulțumesc, Sfinția Ta.

Vocea Serenei era plină de ușurare.

– Între timp, trebuie să-mi exersez răbdarea?

– Da, dădu el aprobator din cap. Și atenția susținută. Să fii aici și acum. Să te bucuri de o după-amiază caldă sub un copac cu prietenul tău de meditație și cu surioara ta. Încearcă să te eliberezi de conversația interioară și doar să fii. Fii conștientă de toate cele șase simțuri.

***

Câteva zile mai târziu, într-o după-amiază, un indian îndesat, îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, apăru la ușa cafenelei. Purta niște ochelari cu rame groase și avea cu el un clipboard. Atunci când Serena se duse să îl întâmpine, el anunță că era de la Departamentul de Inspecție Sanitară al consiliului local. Inspecțiile neanunțate ale DIS erau rare, dar nu nemaiîntâlnite. Având în vedere procedurile corecte de preparare a mâncării, aceste inspecții nu erau o problemă pentru Serena.

– Veniți pe aici, spuse ea gesticulând. Vă voi arăta bucătăriile și spațiile de depozitare.

– De fapt, doamnă, sunt aici să inspectez spațiul unde se servește mâncarea.

Serena se opri, făcând ochii mari de uimire. Privi de la fețele de masă imaculate din zona cafenelei la ferestrele strălucind de curățenie din partea opusă. Podeaua tocmai fusese aspirată și spălată în dimineața aceea, așa cum se întâmpla în fiecare dimineață. Atmosfera era mai degrabă cea a unui templu decât a unui restaurant. Ambianța dată de îmbinarea Orientului cu Occidentul era unul dintre principalele motive pentru care cafeneaua era atât de populară, mai ales în rândul turiștilor, încă din ziua din care s-a deschis.

– Sigur nu este o confuzie? întrebă ea uimită, în timp ce Kusali apăru imediat în spatele lor.

– Am primit o plângere, le spuse inspectorul.

Serena și Kusali avură un schimb de priviri. Kusali le spusese cu siguranță Serenei și lui Franc despre „altercația“ avută cu câteva zile înainte. Despre lucrul neobișnuit pe care îl făcuse, cerându-i clientei să plece. Despre amenințarea ei.

– Probleme legate de igienă. Risc de contaminare. Infecție. Pericol pentru persoanele care suferă de astm. Și – inspectorul își drese glasul – o pisică în restaurant?

Pe când controlă mesele, inspectorul nu mă văzu. Însă apoi păși mai departe în restaurant și se uită în stânga, spre scările care duceau spre librărie.

Standul meu cu reviste era chiar lângă ele. În mod inevitabil, își ridică privirea spre raftul de sus. Cu lăbuțele strânse sub mine, am privit desfășurarea evenimentelor cu impenetrabilitatea unui sfinx.

În ochi îi apăru o strălucire. Inspectorul se întoarse cu fața spre Serena și Kusali.

– Conform legii 1635b din Actul privind Industria Ospitalității și a Băuturilor Alcoolice, este un delict ca animalele să fie adăpostite într-un restaurant.

– Nu aș spune că locuiește aici, spuse Serena roșind. Este un musafir.

– Oricum, am venit pentru o inspecție a locației. Am găsit o pisică acolo unde a fost raportată, explică inspectorul. Conform legii 1635b...

– Totul pare ridicol de tehnic! protestă Serena.

Părea cel mai nepotrivit lucru pe care îl putea spune.

– Doamnă...

Inspectorul își aplecă fața și o privi pe deasupra ramelor cu cea mai aspră severitate.

– Realitatea tehnică, pronunță el cu înțeles cuvintele, este foarte importantă.

– Cine a depus plângerea? vru Serena să știe.

– Nu vă pot spune acest lucru.

– Ei bine, poate ați dori să verificați credibilitatea ei. Uitați-vă în jur.

Gesticulă cu același aplomb cu care ar fi făcut-o și mama ei.

– Este unul dintre cele mai frumoase, dacă nu chiar cel mai frumos, din toată Dharamsala. Cât despre igienă...

– Poate că aveți dreptate în ceea ce privește prima parte, fu inspectorul de acord. Totuși, în privința pisicii...

În acest moment, Kusali, care urmărise întreaga scenă în liniște, întrebă cu exagerată politețe:

– Aș putea să întreb, domnule, Consiliul are planurile acestei locații?

– Desigur.

Inspectorul arătă spre clipboard.

– Le am aici.

– Poate că ar fi bine să le verificați înainte de a continua această conversație.

Inspectorul îl privi aspru.

– Domnule, cred că ați scuti Consiliul de o mare rușine dacă le-ați verifica.

Inspectorul își puse jos clipboardul, scoase un document împăturit și îl întinse pe masă.

– Veți vedea că restaurantul se termină aici, conform planurilor pe care le are Consiliul.

Kusali trase o linie cu degetul.

– Iar librăria începe aici.

Se opri în timp ce inspectorul cercetă desenele arhitecturale.

– Realitatea tehnică este că acele rafturi nu sunt în restaurant. Sunt în librărie.

Inspectorul analiză planurile timp îndelungat înainte de a se uita înapoi la mine.

– Aveți dreptate, admise el.

Ochii Serenei străluciră triumfător la victoria lui Kusali.

– Mai mult decât atât, în fața dumneavoastră nu se află un animal domestic, spuse ea.

– Nu?

Chiar în acel moment – o, cât de rar se întâmplă, dragă cititorule, ca evenimentele să aibă loc exact la momentul cel mai potrivit –, un grup de cinci turiști japonezi intră în cafenea și se îndreptă direct spre standul cu reviste. Precum mulți vizitatori care veneau în McLeod Ganj pentru a-l vedea pe Dalai Lama, fără să aibă însă această ocazie, au optat în schimb pentru cel mai bun al doilea lucru, adică o audiență la PSS. Erau atât de devotați, încât imediat ce s-au apropiat de standul cu reviste, și-au lăsat gențile, aparatele foto, umbrelele și au început să-mi facă plecăciuni.

Inspectorul, din ce în ce mai puțin sigur pe el, privi toate acestea plin de uimire.

– Cine este... ea? întrebă el într-un final, arătând spre mine.

– Este Leul de Zăpadă al Dharamsalei, răspunse unul dintre turiștii japonezi.

– Rinpoche, interveniră alții. Este reîncarnarea unei ființe foarte sacre, spuse un altul.

Era pentru prima oară când auzeam asta!

Apoi, Serena spuse:

– Locuiește cu Sfinția Sa, cel de-al Paisprezecelea Dalai Lama al Tibetului.

Privindu-l pe inspector cum rumega toate acestea, Kusali sugeră:

– Ați putea spune că este o Ființă Sacră.

Inspectorul făcu câțiva pași spre mine.

– O Ființă Sacră..., repetă el.

– Care stă în librărie, afirmă Kusali. Într-adevăr.

Și iată cum, dragă cititorule, m-am trezit cu încă un nume. Unul care avea să fie în curând notat în registrele Consiliului și care avea să fie păstrat într-o cameră prăfuită de arhivă până la capătul zilelor.

Dar în acel moment, atenția mea se îndreptă spre un cu totul alt lucru. În timp ce inspectorul se uita la mine, Serena trase planurile de pe masă și se uită la clipboardul de sub ele. Ceea ce văzu o făcu să pălească.

Era încă în stare de șoc după plecarea inspectorului. Imediat după aceea, îl luă pe Kusali deoparte și îi spuse ce văzuse: pe prima pagină, era numele persoanei care depusese plângerea – doamna Prapti Wazir.

CAPITOLUL CINCI

Ziua a început prost când m-am trezit într-un pat rece: Dalai Lama era plecat într-o călătorie de propovăduire a învățăturii în Coreea, așa că fără prezența sa plină de compasiune lumea mea era dată peste cap. Trezindu-mă mult mai târziu decât de obicei, mi-am făcut drum spre bucătărie. Iar fructe de mare! Cinci zile la rând! Sfinției Sale nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să-mi servească același fel de mâncare de două ori la rând la micul dejun, ce să mai spunem de cinci ori la rând – eram o felină căreia îi plăcea diversitatea. Indiferent cine era însărcinat cu servirea mesei în acea săptămână nu

pricepea asta. Și Dalai Lama se întorcea mai târziu în acea zi, nicio clipă mai devreme!

După două guri din resturile sărate, am completat cu ceva hrană uscată, care avea să mă ajute să supraviețuiesc până la prânzul de la cafenea, unde avea să mi se ofere câteva bucățele savuroase din specialitatea zilei.

Și totuși, chiar înainte ca servirea prânzului să înceapă la cafenea, Kusali a fost reținut de o urgență de familie. În lipsa ospătarului-șef, personalul rămas a fost luat cu asalt de presiunea suplinirii rolului său. Poate că un client obișnuit nu observa vreo diferență, însă eu, fiind unul vechi, am înțeles asta din felul în care paharele de apă goale au rămas neumplute mai multe minute decât de obicei, iar clienții au trebuit să aștepte mai mult ca să li se ia comenzile. Și mult mai important din perspectivă personală, nu mi s-a oprit nicio porțioară din felurile principale. Iar specialitatea din acea zi era calcan în sos meunière – una preferată îndeosebi.

Kusali fiind plecat și Franc cufundat în birou, părea că fusesem uitată. De fiecare dată când se deschideau ușile de la bucătărie, venea un alt miros îmbietor de la oalele de pe aragaz. Oare avea cineva să observe curând asta?, îmi tot repetam eu. Doar nu numai Kusali îmi servea prânzul. Unul din ceilalți ospătari era adesea însărcinat cu asta. În plus, personalul de la bucătărie cunoștea rutina.

Nu aveam altă soluție decât să aștept, deși supărarea îmi tot creștea. La fiecare apariție a vreunui chelner pe ușile de la bucătărie, nu însă și a farfurioarei mele, nemulțumirea mea lua proporții.

Ce zi îngrozitoare! Din clipa în care m-am trezit părea că totul mergea prost. Mai bine rămâneam în pat. În loc să mă înfrupt cu acele câteva bucățele groaznice de fructe de mare, ar fi trebuit să-mi înfig colții în gleznele celui mai apropiat călugăr din bucătărie. Asta ar fi trebuit să-i învețe minte! Cât despre chelnerii de la Himalaya Book Café, chiar nu se puteau descurca în absența unuia dintre ei? Părea că în clipa în care Kusali plecase au început să bâjbâie ca niște orbi.

Cu cât trecea timpul, și servirea prânzului se apropia de sfârșit. Mulți clienți erau deja la desert. Aroma calcanului în sos meunière era treptat înlocuită de

parfumul de citrice și lime. Dinspre expressor adia mirosul boabelor de cafea de Zimbabwe râșnite. Eram exasperată. Lihnită de foame. Stomacul îmi ghiorțăia zgomotos.

Ultima picătură a fost atunci când un chelner a venit să ia comanda unei familii de nemți care ocupau bancheta aflată cel mai aproape de raftul meu. Fiica adolescentă ceru calcan în sos meunière. Chelnerul răspunse:

– Îmi pare rău, domnișoară. Calcanul a fost foarte popular azi și s-a epuizat.

Epuizat? Calcanul în sos meunière? Ce fel de restaurant mai era și ăsta?!

Coborând de pe standul cu reviste, am părăsit cafeneaua cu o falcă în cer și alta în pământ, starea de spirit fiindu-mi umbrită și de faptul că nimeni nu se sinchisise de asta. Nu mai era niciun freamăt de entuziasm la vederea Pisicii Sfinției Sale. Nicio încercare de a atrage Ființa Sacră la o masă, cu o porție de pește neterminată – sau chiar cu smântână. Disperată că tot ceea îmi rămânea până la cină era un castronaș de bobițe, m-am întrebat cum de se înrăutățiseră într-atât lucrurile.

Am intrat pe porțile de la Namgyal și am văzut băncuța pe care stătusem de curând cu Yoghinul Tarchin și Serena. Mi-am reamintit ce spusese maestrul în meditație despre conștientizarea propriilor gânduri și cum același lucru spusese și Sfinția Sa într-un interviu tv. Mi-am adus aminte de perspectiva budistă conform căreia, atunci când ne concentrăm asupra propriilor gânduri, în loc să le adâncim și să le devenim victime, avem posibilitatea de a le lăsa să plece.

Și atunci am realizat ceva.

În săptămânile anterioare trecusem prin ceva mult mai rău decât dezamăgirea neînsemnată de azi. Doar în urmă cu zece zile o aversă mă udase leoarcă și nu am putut să intru în casă ore în șir, pentru că cineva îmi închisese fereastra. În acele momente am fost frustrată, dar stoică. Deoarece practicasem meditația, gândurile îmi fuseseră calme și pașnice. Știam că, în cele din urmă, avea să se deschidă vreo ușă sau vreo fereastră. Tot așa cum știam, acum, că erau nefericiri mai mari pe lume decât să mănânci fructe de mare la micul dejun și să ratezi un răsfăț la prânz.

Conștientizarea efectului practicii meditative asupra minții mele a fost o surpriză minunată. Aproape că am fost recunoscătoare că am ratat calcanul în sos meunière! Îmi dovedisem mie însemi diferența pe care o făcea meditația – și știam că această revelație făcea mai ușoară revenirea la practica regulată. Simțindu-mă aproape festivă, am luat-o la goană pe coridorul de la etaj. Am auzit crâmpeie de discuție din biroul asistenților și am aruncat o privire într-acolo. Mi-am adus aminte că Serena avea să vină să discute despre un prânz oficial care urma să aibă loc în săptămâna următoare; în absența mamei ei, își oferise serviciile de bucătar-șef. Lângă Serena și Tenzin stătea noul translator al lui Dalai Lama, Oliver.

Oliver lucra la Namgyal de nici o lună, dar el și Tenzin deveniseră prieteni la cataramă după ce Tenzin descoperise că Oliver era din Berkshire, Anglia. Făcându-și pe vremuri studiile la Universitatea Oxford, Tenzin era un anglofil convins. Descoperi curând că el și Oliver împărtășeau aprecierea deosebită pentru BBC, operele comice ale lui Gilbert și Sullivan și ceaiul servit așa cum se cuvine – ceea ce, în mod inevitabil, nu se întâmpla în McLeod Ganj. Tocmai atunci toți trei se adunaseră în jurul celor două birouri ale asistenților, cu o tăviță de ceai în față.

– Nu sunt deloc surprins de doctorul ei, spunea Oliver. Printre cercetările făcute, au existat foarte multe studii despre tensiunea arterială și stres.

– Nu știam, zise Serena.

– Vreo douăsprezece în școlile medicale de vârf. Rezultatele sunt concludente. Meditația are un impact puternic asupra tuturor markerilor biologici de stres. Scade tensiunea arterială mare, încetinește îngroșarea arterelor, stimulează endorfinele și sistemul imunitar, mărește producția de melatonină, un puternic antioxidant care distruge radicalii liberi.

– Da, interveni în discuție Serena. Doctorul ei a vorbit de radicalii liberi.

– Sunt o sumedenie de descoperiri astăzi și despre longevitate, care poate fi susținută prin meditație.

– Cred că e grozav să fii un meditator cu adevărat bun, observă Tenzin oarecum gânditor.

Eu nu eram la vedere, stând dincolo de ușă. Cu spatele la mine și așezat în fostul scaun al lui Chogyal, Oliver aproba din cap.

– Întâmplarea face că majoritatea studiilor sunt făcute pe novici.

– Cu adevărat? zise Serena sceptică.

– Bănuiesc că nu are sens să faci studii doar pe meditatorii foarte experimentați, observă Tenzin. Majoritatea dintre noi nu vom face parte niciodată din această categorie.

– Exact, fu de acord Oliver. Se petrec schimbări semnificative chiar și atunci când oamenii au o concentrare slabă. Nu ne ia mult timp să descoperim adevărul în versurile lui Shantideva despre protecția emoțională.

– Care sunt acestea? întrebă Serena.

– „Unde aș putea găsi destulă piele cu care să acopăr tot pământul? Și totuși, să port pielea doar pe talpa pantofilor mei este echivalent cu acoperirea pământului cu ea.“, cită Oliver.

– Minunat! zise Tenzin. Uneori nu putem să evităm să călcăm pe ace, dar le putem împiedica să ne facă rău.

Intrigată, m-am apropiat și mai mult de ușa biroului. Versurile pe care le citase Oliver nu puteau fi o descriere mai bună a experienței mele din acea dimineață. Nici nu realizasem că rătăcisem în lumea lipsită de protecție emoțională cu care mă obișnuisem.

– Mama ta cum se simte? o întrebă Oliver pe Serena.

– Din ce în ce mai bine cu fiecare zi.

– Continuă să mediteze?

– Așa se pare.

– Excelent!

– Chiar a început să se bucure de asta, ceea ce o îngrijorează. O vede drept o practică budistă, iar ea e catolică, fostă, ce-i adevărat.

Oliver chicoti.

– Deși Sfinția Sa a încurajat-o dintotdeauna să rămână la propria tradiție, ea nu se poate abține să simtă…

– Că se convertește pe ascuns la budism? termină Oliver fraza.

– Exact! radie Serena.

– Păi îi poți spune să se relaxeze, pentru că meditația nu aparține budiștilor. Diferite meditații au fost folosite în ordinele mănăstirești creștine, precum franciscanii sau benedictinii. Și sunt practici seculare precum Meditația Transcendentală și meditația de tip mindfulness care nu au nicio legătură cu religia.

– Dar meditația este esențială în budism.

– Cu siguranță.

– Care este motivul?

Oliver se lăsă pe spate în scaun.

– Budismul este despre înțelegerea adevăratei noastre naturi, despre ce și cine suntem cu adevărat. Având capul plin de asemenea idei nu ne ajută foarte mult. Ceea ce contează cu adevărat este să descoperim asta noi înșine. Iar acest lucru este posibil doar prin antrenamentul minții, ca să experimentăm direct cele mai subtile niveluri de conștiință.

Serena dădu aprobator din cap.

– Geshe-la vorbea chiar săptămâna trecută despre importanța conștientizărilor.

– Pentru că sunt atât de importante, încuviință Oliver. Cunosc oameni care au primit multe învățături, au citit o grămadă de cărți, știu foarte multe

despre învățături și le pot explica foarte bine. Și ei spun: „Simt că merg în cerc, nu fac niciun progres“ – problema e mereu aceeași, că nu meditează. Asta fiindcă înțelegerea lor este doar de suprafață.

Lăsând ceaiul să fiarbă, Tenzin apucă un ceainic argintiu uzat, într-o învelitoare tricotată de culoarea roz-somon și, după ce îl legănă reverențial de trei ori la dreapta și de trei ori la stânga, începu să toarne în trei cești printr-o strecurătoare.

Acceptând o ceașcă de la Tenzin, Serena spuse:

– Oliver, îi voi spune mamei ce ai zis despre meditația la creștini. Sunt sigură că se va liniști.

Oliver încuviință din cap.

– Îmi aduc aminte că am meditat într-o mănăstire benedictină pe când eram tânăr. Și la o reuniune quaker. Tata mă lua cu el, pentru a a experimenta alte credințe.

– Tatăl tău a fost budist? întrebă Tenzin.

– O, nu! chicoti Oliver. A fost preot. Și încă este. Am fost educat în tradiția Bisericii Anglicane.

– Interesant! se arătă surprinsă Serena.

– Slujbe de trei ori în fiecare duminică. Zile înălțătoare și zile sfinte. Versuri din Biblie de învățat pe de rost. Toată lumea credea că voi urma calea tatălui meu.

– În schimb...? îl îndemnă Tenzin.

– În schimb am studiat limbi străine, printre care sanscrita, și m-am trezit atras de budism.

– Cum au reacționat părinții tăi? întrebă Tenzin.

– A fost ceva treptat. Au avut destul timp să se obișnuiască cu ideea. Paradoxul este că mă duc acasă și găsesc jumătate din cărțile mele budiste în biroul tatei – le răsfoiește pentru a găsi idei pentru slujbele sale.

Pe când cei trei râdeau, am decis să aflu dacă în birou era vreo gustare de după-amiază pentru mine. Am pășit în cameră și am luat-o prin spatele vechiului scaun al lui Chogyal, în prezent ocupat de Oliver.

– Îți lipsește ceva? întrebă Serena.

– În privința Bisericii Anglicane? întrebă Oliver. Nu mai e cazul. La începuturile mele ca budist, îmi lipsea muzica, toată acea orchestrație glorioasă și piesele corale sacre – mai ales cele din perioada barocă. Chiar și unele imnuri, care sunt parte din vechile mele amintiri. Muzica este incredibil de puternică, aproape magică în felul în care îmbină conștiința cu energia. Are diferite calități vibrante și doar ascultând-o îți poți schimba energia și starea de spirit – e un fel de alchimie. Când am început să practic Dharma, am crezut că mă voi îndepărta de toate astea, dar apoi înțelegerea mea asupra budismului s-a adâncit și m-am întors la muzica sacră cu o considerație proaspătă. Ce este asta dacă nu o încercare de a exprima inexprimabilul?

Soarele de după-amiază, care aluneca la orizont, se reflecta într-o fereastră și umplea biroul cu o lumină eterică. Acum se înțelegea clar de ce Dalai Lama îl alesese pe Oliver ca translator. Nu numai pentru înțelegerea tibetanei, englezei și a altor șase limbi. Ci și pentru inteligența sa radiantă – una care părea, chiar foarte ușor, să cuprindă Orientul și Occidentul, budismul și creștinismul, realitatea interioară și exterioară. Oliver nu era numai un traducător de cuvinte, ci era multilingvist și din punct de vedere spiritual.

– Așa că nu îmi mai lipsește muzica, continuă el. S-a întors în viața mea ca o sursă de mare bucurie.

Serena și Tenzin ascultau cu atenție, în timp ce eu am sărit de pe podea pe birou și m-am apropiat de tăvița cu ceai. M-am aplecat deasupra ei, cu nările fremătând, ca să verific dacă mai rămăsese lapte în ibric. Apoi, așezându-mă în mod fățiș, am privit-o direct pe Serena și am mieunat ușor.

Cele trei ființe umane păreau să considere asta amuzant.

– A, PSS, vrei să bei și tu ceva? întrebă în van Serena, privind către Tenzin. De obicei...?

– Nu ni s-a mai alăturat până acum.

Stând drept, Tenzin împinse într-o parte scrisoarea cu antet marcată cu coroana heraldică a Palatului Kensington pentru a face loc unei farfuriuțe de pe tăvița de ceai.

– E un început pentru toate.

– Un mieunat foarte politicos, observă Oliver, sorbindu-și ceaiul.

– Rinpoche este o pisică încântătoare, zise Serena, aplecându-se înainte să mă dezmierde.

– Rinpoche? îi sclipiră ochii lui Oliver. Credeam că este PSS.

– O, zise Tenzin, chicotind, este o pisică cu multe nume. Sfinția Sa îi spune Leu de Zăpadă. Este termenul său de alint.

– Pentru mama mea, este Cea Mai Frumoasă Ființă Care A Trăit Vreodată. Și la Școala de Yoga Downward Dog este venerată ca Swami, adăugă Serena.

– Swami? reacționă Tenzin surprins. Pe ăsta nu-l știam.

Puteam să spun încotro se îndreptau gândurile sale după tonul vocii și i-am aruncat o privire. Dragă cititorule, în zilele mele timpurii la Namgyal, mi se dăduse un nume total diferit. Nu era unul pe care să-l aprob și îmi fusese dat chiar în acest birou de către șoferul Sfinției Sale – un așa-zis prieten. Era una din acele porecle care îți surprinde cea mai rea latură a comportamentului tău, spre amuzamentul tuturor, dar nu și al tău.

Înțelegându-mi privirea, Tenzin își reținu emoțiile pe chipul său inexpresiv de diplomat.

– Swami..., repetă el. I s-a spus chiar mai rău.

– De obicei le dăm diferite nume celor la care ținem, observă Oliver.

M-am uitat la el, surprinzând în ochii scânteietori din spatele ochelarilor o aură plăcută. Am decis că eu și Oliver ne vom înțelege bine.

– Gândiți-vă la Dalai Lama, zise Oliver. Când a fost reinstalat pe tronul leului la Palatul Potala, i s-au dat multe nume. Lotusul Trăsnet. Marele și Iubitul Prinț al Vocii Blânde. Mai-Marele Orator. Atotcunoscătorul. Înțeleptul Absolut. Cel Fără De Egal. Conducătorul Puternic al Celor Trei Lumi. Desigur, mulți dintre noi îl cunoaștem pur și simplu ca Prezența.

– Kundun, folosi Tenzin cuvântul tibetan.

– Poate că e cel mai potrivit, zise Serena. Când te afli în prezența lui, uneori chiar când nu ești lângă el...

– Îl simți, îi întâlni Oliver privirea cu o înțelegere călduroasă.

– Sunt atât de încântată că ai venit la Namgyal, zise Serena, întinzându-se spontan să-i strângă mâna. Poate că nu știi, dar am fost prietenă bună cu predecesorul tău, Lobsang.

– De fapt, știam. Oliver își puse jos ceașca și își împinse în spate scaunul. Și sunt bucuros că ai amintit asta. Am găsit deunăzi ceva ce cred că ți-ar plăcea să ai.

După ce părăsi biroul, Tenzin și Serena schimbară câteva vorbe despre cât de special era noul translator al Sfinției Sale și cât de potrivit era pentru această poziție. După ce am lipăit ultimele picături de lapte din farfuriuță, m-am așezat drept, ridicându-mi laba stângă din față și lingând-o, pregătindu-mă astfel pentru un spălat al chipului de după masă.

Când Oliver se întoarse, avea în mână o fotografie Kodak mică, pătrată, pe care i-o dădu Serenei. De îndată ce o văzu, chipul ei se lumină.

– O, Dumnezeule! Unde ai găsit-o? exclamă ea.

– Făceam ordine pe niște rafturi de cărți și a căzut de undeva.

– Nici nu-mi mai amintesc de când...

Tenzin se aplecă peste umărul ei. Mi-am întrerupt temporar spălatul feței. Fotografia îi înfățișa pe Lobsang și Serena, adolescenți, în bucătăria de la parter. Amândoi purtau șorțuri și tocau legume, fără îndoială pentru a pregăti un prânz VIP.

– Cu atâția ani în urmă. Vocea îi era moale. Dragul de Lobsang. Sper că este bine.

– Sunt sigur că este, o asigură Oliver. Acum trăiește în Bhutan.

– Cu familia sa?

– Un job în serviciul reginei.

Mi-am ciulit urechile. Ca rudă a familiei regale din Bhutan, Lobsang fusese cel care aranjase adopția singurei mele fiice, micul Pui de Zăpadă, de către regină.

– Ce întorsătură interesantă a lucrurilor, se întinse Serena să mă mângâie. Și cât de liniștitor este faptul că Lobsang o va supraveghea pe fiica lui Rinpoche.

– În Bhutan? întrebă Oliver.

Pe când Serena explica legătura, Oliver privi spre mine cu o nouă reverență.

– Dumnezeule! exclamă el. Așadar, PSS este mama pisicii reginei!

– Poate fi o înnobilare mai mare? întrebă Tenzin, cu un zâmbet nostim, în timp ce toți trei mă priveau cum îmi spălam urechile.

– Poate că există, zâmbi Oliver. Dar nu una despre care să fi auzit!

***

Sfinția Sa se întoarse în acea după-amiază și în câteva clipe de la sosire primea un oaspete. Era director executiv la una din cele mai cunoscute organizații media la nivel mondial. Fiind o pisică foarte discretă, permite-mi doar să spun că numele companiei unde oaspetele era o persoană de succes este o reminiscență a sunetului făcut de păsări în copaci. Ca un indiciu foarte subtil, brandul corporativ nu este prea departe de rimarea cu un obiect esențial pentru toaleta pisicilor: litter (în engleză, sens română: „litieră“, n. t.).

– Sfinția Voastră, începu oaspetele.

Avea capul aproape chel, ochelari cu rame închise și o inteligență radiantă.

– Motivul pentru care sunt azi aici este să vă invit să luați cuvântul la o conferință a companiilor electronice de top la nivel mondial care va avea loc anul următor, în Silicon Valley.

Pe când trăgeam cu urechea de pe pervaz, el continuă să explice cum anual acolo avea loc o mare conferință la care se întrunesc rețele de social media, producători de bunuri de consum și maeștri în mindfulness.

După ce oaspetele își termină explicația, Dalai Lama se întinse și îi luă mâna într-ale sale.

– Spune-mi, zise el privindu-l adânc în ochi, tu însuți meditezi?

– A, da, Sfinția Voastră!

– Și îi încurajezi și pe alții din organizația ta să facă asta?

Oaspetele încuviință din cap.

– Este o parte importantă din ceea ce fac. Firește, nu poți forța pe cineva să mediteze. Dar avem sesiuni zilnice, camere silențioase consacrate și la

anumite întâlniri, precum brainstormingurile, începem întotdeauna cu două minute de meditație.

Sfinția Sa era intrigat.

– Pot să întreb de ce?

Era ca și cum apăsase butonul de Play în mintea omului de afaceri californian.

– Acționăm pe cele mai competitive piețe mondiale. Și în modul cel mai rapid cu putință!

Ochii îi scânteiară, iar chipul i se însufleți.

– Până când devine disponibil orice nou produs, e deja expirat cu jumătate de an, chiar un an. În mediul nostru de afaceri, un lucru contează mai mult decât orice altceva, și anume inovația! Trebuie să fim creativi. Trebuie să dezlănțuim talentul angajaților noștri pentru a afla ce va conta pentru consumatori peste un an și pentru a dezvolta aplicația perfectă pentru ei înainte de oricine altcineva. Descoperim, zise el, pe un ton solemn, că atunci când oamenii meditează sunt mai inovatori.

Dalai Lama dădea din cap foarte aprobator.

– Dimpotrivă, dacă mințile lor sunt agitate, nu pot vedea ce le stă chiar fățiș în cale.

Era o temă despre care îl auzisem adesea vorbind pe Sfinția Sa.

– Precum un pahar de apă de ploaie luat de la o streașină, zise Dalai Lama. Foarte tulbure. Dar așezând pentru o vreme paharul pe o suprafață plată, sedimentele se vor depune la fund. Apa devine limpede – poți vedea prin ea.

– O minunată metaforă! interveni oaspetele. Cu siguranță o s-o împărtășesc și celorlalți când mă voi întoarce. Descoperim și că, atunci când meditează, oamenii sunt mai relaxați. E mai ușor pentru ei să fie mai jucăuși și mai creativi, să inoveze – ceea ce este esențial în afacerea noastră.

Dalai Lama cugetă la asta cu atenție și spuse:

– E foarte interesant să aud de variate scopuri ale meditației.

– Considerăm că jumătate din DNP-ul nostru – scuze, Dezvoltarea de Noi Produse – se datorează practicii mindfulness.

– Foarte impresionant, zâmbi Sfinția Sa.

– Și asta e numai începutul. Astăzi, multe cercetări arată că, prin meditație, concentrarea oamenilor se îmbunătățește. Este o abilitate deosebit de transferabilă. Fie că te afli pe o pernă de meditație, concentrându-te asupra respirației, sau în fața unui monitor, concentrându-te asupra unui e-mail, devii mai productiv, mai puțin distras, iar memoria ta se îmbunătățește.

– Bine pentru angajat, observă Dalai Lama, cu obișnuitul său chicotit. Mai mult profit.

– Rezultatul este mereu important, fu de acord oaspetele. Asta nu e o problemă, nu-i așa? Nu e ca și cum am submina practica meditației.

Sfinția Sa cântări întrebarea pentru o clipă.

– În general, mai întâi e motivația, nu? Dacă îți încurajezi angajații să mediteze, motivația ta fiind aceea de a-i ajuta să fie mai utili, mai fericiți, mai funcționali pentru propriul beneficiu și al altora, atunci nu e nicio problemă.

– Este o dezbatere din ce în ce mai frecventă dacă organizațiile ar trebui să încurajeze meditația, zise oaspetele. Puriștii susțin că nu este etic „să se folosească“ o practică menită progresului spiritual în scopul obținerii de profit.

– Dacă profitul este singurul scop, atunci cu adevărat e o problemă, continuă Dalai Lama. Dar dacă acesta apare dintr-o mai mare creativitate și mai multă împlinire, o satisfacție a jobului, atunci... meditația este de ajutor. În Tibet, avem o zicală despre meditație și etică. Pentru un nonmeditator, o acțiune lipsită de etică e precum căderea unui fir de păr pe spate, aproape neobservată. Pentru un meditator însă, aceeași acțiune este precum căderea

unui păr pe ochi – o mare problemă. Atunci când oamenii meditează cu regularitate, apare destul de firesc o mai mare conștientizare etică. Ce ar putea fi mai grozav pentru cele mai mari companii din lume decât ca angajații lor să mediteze? Chiar aș vrea să văd asta: ca toate organizațiile mari din lume să încurajeze oamenii să mediteze. Ar putea fi un pas foarte important către pacea mondială.

– Sunt câteva teme pe care le tratează Conferința noastră asupra Înțelepciunii! zise oaspetele. Rolul angajării sociale și cum angajații mai fericiți stau la baza comunităților mai fericite. Există câteva studii foarte interesante care arată cum meditația îmbunătățește satisfacția jobului și retenția personalului, reducând în același timp stresul și epuizarea. În cazul meu, cel mare beneficiu au fost transformările în felul în care oamenii se înțeleg unii cu alții la muncă, în comportamentul lor emoțional. De obicei este posibil să găsim soluții la probleme tehnice sau probleme financiare. Dar la probleme umane? Sunt cel mai dificil de gestionat. Din fericire, am descoperit că, atunci când oamenii meditează în mod frecvent, mai ales ca echipă, nu se mai cramponează de lucruri mărunte.

– Mai puțin atașament, dădu din cap aprobator Dalai Lama. Mai multă deschidere.

– Exact. De fapt, noi am pus pe tapet următoarea frază: În unire stă tăria unei companii.

Sfinția Sa râse și se întinse să îi ia din nou mâna oaspetelui.

– Ești o reclamă foarte bună pentru meditație, zise el, chicotind încă. Apoi expresia îi deveni serioasă. Dar dacă vrei cu adevărat să vorbesc la conferință, va trebui să vorbesc și despre îngrijorările mele.

– Îngrijorări?

Dalai Lama pretinse că se apleacă asupra unui mobil, mișcându-și degetele pe un ecran imaginar.

– Prea multă activitate. Distragere de la concentrare. Asta creează mare agitație, distruge pacea interioară. Dacă oamenii sunt prea acaparați de telefoanele lor, atunci sunt privați de mulțumirea sufletească.

Nimeni nu putea nega adevărul afirmațiilor lui Dalai Lama. Vedeam asta zilnic, jos, la Himalaya Book Café, unde, în loc să se bucure de împrejurimile frumoase și să experimenteze noutatea locului, turiștii din întreaga lume stăteau cu privirea ațintită în mobilele lor, foarte absorbiți de ce se petrecea în cealaltă parte a lumii sau frustrați de lipsa vitezei rețelei care încetinea schimbul de mesaje.

Începând să mă mișc pe pervaz, mi-am întins ușor labele din față și apoi am sărit de la locul meu obișnuit și mi-am făcut drum, cu blana înfoiată, pe covor, spre locul unde stăteau cei doi bărbați.

– Sunt lucruri adevărate, spunea oaspetele. Acolo unde apare o nouă tehnologie, trebuie să ne gândim la cele mai bune întrebuințări ale sale.

– Motivația, sumarizează Sfinția Sa.

– Desigur.

Celălalt bărbat părea să nu știe cum să răspundă la prezența mea evident neașteptată, în timp ce încerca să găsească un răspuns pozitiv pentru Sfinția Sa.

– Am un prieten budist care a creat o aplicație pentru mobilul său. Zilnic, la intervale aleatorii, scoate un anume sunet. El îl numește „alerta bodhisattva“. Este un reminder pentru a-și pune sub semnul întrebării acțiunile din acel moment.

Dalai Lama ridică din sprâncene. Bodhisattva este un termen budist tibetan care înseamnă „ființă iluminată“. Ideea de a seta alerte ca remindere spirituale în timpul zilei nu era deloc nouă, deși aplicația pe telefon era o noutate.

La acel moment, am decis că era timpul să capăt și eu puțină atenție. Cu un mieunat blajin, am sărit de pe podea în poala Sfinției Sale.

Oaspetele privi surprins în timp ce mă încolăceam în poala lui Dalai Lama și îi frământam gânditoare pentru câteva clipe roba roșie, înainte de a mă așeza.

Uitându-se la oaspete, Sfinția Sa zise:

– Aceasta este alerta mea „bodhicatva“.

Expresia îi era neastâmpărată.

– Foarte eficientă. În plus, este și un semchen, o posesoare de minte. Ea este, cum să spun… interactivă!

În timp ce chicoteau amândoi, mi-am ridicat privirea la Dalai Lama și am tors zgomotos.

– Un ton de alertă simpatic, zise zâmbind bărbatul, acum mai luminat.

***

După ce șeful luminat părăsi biroul, mi-am făcut plimbarea de seară în jurul clădirii. Cu coada în sus pe când treceam pe lângă biroul asistenților, l-am observat pe Tenzin vorbind la computerul său. Se făcuse multă vâlvă în jurul unui apel telefonic cu Vatican și, în mod firesc, eram curioasă să văd ce se întâmplă. Sărind pe biroul de vizavi de el, am păşit spre locul unde stătea. O voce imaterială răsuna de ambele părți ale monitorului.

– Îi pot lua calendarul ca să mă uit la date, zicea un bărbat în costum. Dar trebuie să merg în capătul coridorului pentru asta.

– Iar eu simt nevoia să răspund chemării naturii, replică Tenzin. Ne revedem în cinci minute?

Uitându-mă la monitor cu atenție, am observat că bărbatul de pe ecran stătea la un birou destul de asemănător cu cel al lui Tenzin. Acest detaliu nu mi-ar fi reținut atenția mai mult de câteva secunde, cu o singură excepție: în josul ecranului apăru un bot. Smocuri lungi, flocoase de blană atârnau dezordonat de o parte și de alta. Și o limbă mare, roz. Era fără doar și poate un câine.

Mustățile mi-au fremătat.

– Sì, sì! încuviință celălalt bărbat, împingând în spate scaunul și îndepărtându-se de birou.

M-am mișcat să ocup centrul ecranului, holbându-mă la acel bot. În câteva clipe, apăru întregul cap al unui câine. Ochii lui mari și căprui aveau o scânteiere neastâmpărată. Acum nu multă vreme reacția mea la un câine mare ar fi fost de frică sau de dispreț, în funcție de cât de departe eram de el. Dar ajunsesem să învăț că nimic nu era mai dezarmant pentru un câine decât o pisică prietenoasă, care refuza să-și asculte orbește instinctele.

În plus, era și noua revelație că, nu cu multă vreme în urmă, fusesem chiar eu un câine.

– Cine ești? am întrebat-o eu pe marea bestie flocoasă, pe un ton amabil.

Răspunse pe un ton de bariton care era la fel de generos ca sosul din gulașul doamnei Trinci și cu un accent curios de melodios pe care mi-a fost dificil să-l recunosc.

– O ființă cu multe nume.

– Poftim? am întrebat eu surprinsă.

„O ființă cu multe nume“ era replica mea. Încerca cumva acest impostor să pună monopol pe ea?

– Dar probabil că ai... un nume oficial? am insistat eu.

– CSS, zise el, cu ochii scânteind.

– Nu te prosti, asta nu e posibil!

– Și de ce mă rog nu? spuse el pur și simplu uimit.

– Pentru că ăsta e titlul meu. PSS. Pisica Sfinției Sale.

– Sigur? scheună el entuziasmat. Și eu sunt Câinele Sfinției Sale.

Era ceva în comportamentul vesel al câinelui ce consideram deopotrivă exasperant și amuzant.

– Sfinția Sa nu are câine, am zis eu, știind că sunt pe teren sigur.

– Ba sigur că are! mârâi celălalt prietenos. Eu sunt ăla!

Ce să înțeleg din această apariție cu blana dezordonată?

– Nu trebuie să mă crezi pe cuvânt, continuă el. Deschide televizorul diseară. Tocmai au filmat un fragment în care mi-am făcut apariția.

– Dar nu a avut nicio acțiune mass-media azi.

– Ba da.

– Nu, nu a avut.

– Oricum, cum ai știi asta?

– Ar trebui să știu ce face Dalai Lama – doar sunt pisica sa!

– Cine e Dalai Lama?

Încerca oare să se joace cu mintea mea? Era vreo încercare de umor canin?

Fixându-l cu toată puterea ochilor mei albaștri ca safirul, i-am spus simplu:

– Dalai Lama este Sfinția Sa.

– Nu, nu este. Papa este.

Amândoi am fost surprinși în același moment.

– Așadar, am zis după o pauză. Sfinția Ta locuiește la Roma?

– Firește. Unde trăiește a ta?

– În India.

– Nu îmi pari foarte indiană.

– Asta pentru că sunt himalayană. Dar nici tu nu-mi pari foarte italian.

– Asta pentru că sunt irlandez. Un ogar.

– Sunt încântată că ne-am lămurit.

Se făcu o pauză înainte ca amândoi să ne holbăm la monitoare.

– Așadar..., își înclină celălalt capul cu o privire mucalită. Cum e Sfinția ta?

– Minunat! i-am zis eu. Apoi, vrând să arăt cât de apropiată eram de el, m-am lăudat: Noaptea dorm în patul său.

– Și eu, replică câinele. Adică dorm pe patul Sfinției mele.

– Trăiește foarte modest, am continuat eu.

– Și al meu la fel.

– Își petrece mult timp meditând în fiecare dimineață și citind texte.

– Și al meu la fel.

Oare avea să continue așa?

– Ce învățături oferă în general Sfinția ta? am decis eu să-l testez.

Celălalt ridică laba din spate și se scărpină gânditor la ureche înainte de a răspunde:

– Iubirea și compasiunea.

– Și al meu la fel, am zis eu.

Am stat din nou o vreme holbându-ne unul la altul, nesigură ce să-i mai spun. Apoi CSS declară cu o neașteptată generozitate:

– Trebuie să-ți spun că ești de treabă pentru o pisică. Majoritatea pisicilor sunt atât de arogante.

– Mulțumesc, CSS, am tors eu. Și tu pentru un câine ești foarte....

M-am întrebat ce cuvânt ar fi folosit Tenzin în întâlniri diplomatice similare.

– ... încântător.

Își deschise gura; din ea atârna o limbă mare, roz.

– Cred că este latura mea irlandeză, zise el.

CAPITOLUL ȘASE

Cât de des, dragă cititorule, ai ocazia să analizezi o comoară rară și sacră de foarte aproape?

Știam eu!

Și eu mă aflu în exact aceeași situație – de aceea, într-o dimineață târzie, l-am urmat pe Dalai Lama prin curte către o cameră adiacentă templului Namgyal. Aveam posibilitatea să fac exact asta. Sfinția Sa îi invitase și pe câțiva lama seniori ai mănăstirii să i se alăture pentru a primi un oaspete. Vizita din acea dimineață era o chestiune de mare importanță.

Musafirul, Lobsang Rabten, avea cam douăzeci și ceva de ani și fugise din Tibet cu numai o săptămână în urmă. Era extrem de agitat. Nici măcar nu putea privi în ochi un alt lama. Subnutrit și purtând niște zdrențe, era clar că fuga lui din Tibet – ca de altfel a celor mai mulți refugiați – fusese un adevărat chin. Pusese pe o măsuță din fața lui o cutie din carton deteriorată.

Văzând cât era Lobsang de agitat, Sfinția Sa ceru niște ceai de unt tibetan de la bucătărie. Apoi se așeză lângă el și îi puse câteva întrebări despre satul lui natal. Musafirul său începu să se relaxeze după ce observă că ceilalți lama îi cunoșteau pe unii dintre bătrânii din satul lui și, mai ales, că Dalai Lama îl știa pe tatăl său pentru realizările sale ca meditator. Așezată lângă Sfinția Sa, fără ca nimeni să chestioneze prezența mea, eram la fel de curioasă în privința cutiei din carton ca toți ceilalți din cameră.

– După invazia Tibetului de către chinezi în 1959, tata a scos altarul din casă și a făcut un sanctuar într-o peșteră din apropiere, le spuse Lobsang preoților atunci când sosi ceaiul de unt, iar prezența lui Dalai Lama începu să-și facă puternicul efect. Cunoștea foarte bine munții. Este o anume peșteră cu o intrare îngustă ascunsă, care se deschide într-o încăpere largă și uscată. Este perfectă pentru o capelă. În acel loc a pus tatăl meu statuile familiei și a atârnat tablourile. Timp de șaizeci și cinci de ani peștera a fost micul lui templu. Acum câteva luni, într-o seară, a fost un cutremur slab. Tata s-a dus la peșteră dimineața următoare, căci era îngrijorat. Când s-a întors, ne-a spus că peștera era neatinsă – cu excepția unui loc din spate, unde căzuse o stâncă. Stânca, pe care el o folosise pe post de raft, se prăbușise de sus, însă el nu avea nimic de valoare acolo, numai niște bețișoare parfumate. De-abia câteva zile mai târziu, când a analizat cu mai multă atenție pagubele, a observat chiar în spate un obiect de culoare închisă, lângă locul unde căzuse acea stâncă. Era un săculeț din piele care conținea un tub metalic foarte vechi. Sigilat.

Lobsang era acum capabil să se uite direct la Dalai Lama. În ochii lui Dalai Lama se oglindea propriul lui entuziasm.

– Tata era convins de faptul că era un text rar sau o profeție. Câteva săptămâni mai târziu s-a îmbolnăvit și a murit. După moartea lui, am știut că trebuie să-i îndeplinesc dorința.

– Suntem foarte recunoscători, spuse Dalai Lama, ducându-și palmele la inimă.

Sfinția Sa și ceilalți lama îi mai puseră tânărului câteva întrebări legate de locația exactă a peșterii, de mănăstirile din zonă și despre cine altcineva ar putea ști de ea. Am privit fascinată cutia de carton.

De-a lungul anilor am auzit vorbindu-se ocazional despre tradiția textelor ascunse cunoscute sub numele de terma. Multe dintre acestea erau scrise de maeștri meditatori care aveau o perfectă clarviziune, iar apoi erau ascunse. Credeau că textele aveau să fie descoperite și să ofere revelații la timpul potrivit, când aduceau cel mai mare beneficiu. Acel moment putea fi chiar și sute de ani mai târziu. Ideea că acest tub putea conține o terma era uimitor!

Lobsang începu să deschidă cutia de carton, rupând banda maro folosită pentru a asigura capacul, și desfăcu părțile laterale. Îndepărtă apoi câteva straturi de hârtie și material. În cele din urmă, ajunse la o eșarfă albă, veche. Spuse că bunicul lui îi prezentase odată eșarfa celui de-al Treisprezecelea Dalai Lama, predecesorul Sfinției Sale, și că fusese înfășurată peste statuia lui Buddha din centrul altarului aflat în peștera tatălui său. În ciuda timpului, vechea eșarfă, sau katag, mai era încă albă; în mod evident fusese făcută dintr-un material de cea mai bună calitate. Era țesută cu simboluri de bun augur în fir de aur.

În interior era înfășurat un săculeț vechi din piele, cam cât o sacoșă de mărime medie. Era bine legat cu un șnur strâns împletit. Tânărul se chinui să desfacă nodul înainte ca sfoara să se desfășoare și să fie îndepărtată, eliberând astfel învelișul care putea fi dat la o parte pentru a scoate la iveală conținutul.

În cameră era o tăcere plină de uimire, un sentiment că se petrecea ceva extraordinar. Tânărul scoase din săculeț un tub metalic care arăta foarte vechi. Era de culoare alb-argintie și fără rugină, dar înnegrit la capete ca urmare a trecerii timpului. Părea să fie sigilat în mijloc, unde cilindrul era înconjurat de un sigiliu din ceară roșcat-maronie.

Aplecându-se cu cel mai profund respect, Lobsang îi oferi tubul lui Dalai Lama cu ambele mâini, murmurând:

– Vă rog să acceptați asta, exact așa cum și-a dorit tatăl meu.

Primind tubul cu ambele mâini, Sfinția Sa se aplecă atât de adânc, încât fruntea i se atinse de cea a lui Lobsang – același gest de reverență specială pe care l-am văzut la Geshe-la acordându-i-l lui Franc. Rămaseră pentru un timp cu frunțile atingându-li-se, privind în jos la tubul metalic. Apoi, îndreptându-se, Dalai Lama îl analiză în tăcere. În cele din urmă îl dădu unui lama.

– Geshe Lhundup are cea mai mare experiență cu astfel de lucruri, îi explică el lui Lobsang.

Toată lumea privi cum Geshe întoarse tubul pe o parte și pe alta în mâinile lui.

– Credeți că i-a aparținut lui Guru Rinpoche? întrebă șoptit Lobsang.

Guru Rinpoche, sau Padmasambhava, trăise cu peste o mie de ani în urmă și era unul dintre cei mai cunoscuți maeștri când venea vorba de terme și profeții. Geshe Lhundup dădu din umeri.

– Este posibil să fie mai timpuriu. Însă a trecut foarte mult timp de când am văzut unul într-o stare atât de bună.

– Este în regulă să îl deschidem? întrebă un alt lama.

– Cred că da.

Dalai Lama făcu un gest cu mâna care sugera că putea să îl deschidă.

Geshe Lhundup aduse o trusă de unelte. Scoase un cuțit scurt, cu lama lată, precum și o cutie de chibrituri și o lumânare. Am privit în tăcere cum a aprins lumânarea și cum, pentru un timp, a încălzit lama deasupra flăcării. Apoi, alți doi lama au ținut bine tubul în fața lui. Acolo unde tăișul încins a atins sigiliul, acesta s-a topit cu ușurință. În curând, întregul cerc roșu-maroniu din ceară se încreți și căzu deoparte, lăsând să se vadă o îmbinare prin care o jumătate din tubul metalic aluneca ușor în interiorul celeilalte jumătăți. Geshe Lhundup analiză asta cu atenție, luând tubul în ambele mâini

și încercând să tragă de el pentru a-l deschide – la început ușor, apoi cu ceva mai multă forță.

– Uneori este un punct de presiune, remarcă el.

Mai întâi strânse de partea pe care o ținea cu mâna dreaptă lângă locul de îmbinare, apoi strânse de partea stângă. După ce tot repetă mișcarea pentru ceva timp, se auzi un clic.

Geshe Lhundup își ridică privirea, cu un licăr în ochi. Trase de fiecare parte a tubului. De această dată, cele două părți se desprinseră, scoțând la iveală pagini împăturite în cârpe. Punându-le pe masă, el dădu materialul la o parte. Așa cum se obișnuia, paginile nu erau legate, ci prinse între bucăți subțiri de lemn care aveau rolul unor coperte. Dând la o parte bucata de deasupra, Geshe Lhundup arătă o pagină cu scris tibetan, pagină care, deși îngălbenită de vreme, avea încă scrisul vizibil.

În tăcerea care se lăsase în încăpere, l-am auzit cu toții trăgând adânc aer în piept.

Am văzut cum parcurgea repede rândurile din text. Întoarse pagina și continuă să citească. După o pauză, îl privi pe Dalai Lama.

– Voi avea nevoie să verific asta cu multă atenție, dar cred că manuscrisul ar putea fi din perioada celui de-al Cincilea cel Mare.

Am simțit o încărcătură în cameră, ca un curent electric, atunci când a spus asta. „Al Cincilea cel Mare“ era un nume dat celui de-al Cincilea Dalai Lama, care a trăit în secolul al XVII-lea și care a unit Tibetul. Era respectat atât ca lider spiritual, cât și politic.

– Am pierdut aproape toate textele din timpul său odată cu invazia Chinei în 1959, îi explică Geshe Lhundup lui Lobsang cu privirea aprinsă. Dacă se dovedește a fi din acea perioadă, atunci va fi extrem de valoros. Dacă e să conțină ceva nou și profetic...

Păru să nu-și găsească cuvintele în încercarea de a descrie această posibilitate.

Lobsang strălucea de fericire. Dar mai apoi, reamintindu-și în compania cui se afla, privi cu modestie în podea.

– Va fi nevoie să verificăm, îi spuse Dalai Lama. Acest lucru poate dura și câteva săptămâni. Între timp, să ne asigurăm că ai unde să locuiești.

Întinzându-se, îi strânse brațul lui Lobsang.

– Ești parte a comunității noastre. Vom avea grijă de tine.

– Mulțumesc, șopti Lobsang.

După câteva momente, privirea i se mută de la Sfinția Sa la mine.

– Este pisica Sfinției Voastre? întrebă el cu respect.

Dalai Lama dădu din cap, pe când se întinse ca să mă mângâie.

– Se vorbește despre ea în Tibet.

– Adevărat?

Sfinția Sa păru la fel de surprins pe cât eram și eu de această revelație.

– O știu cu acest nume sau cu numele de Surioară?

– PSS, confirmă Lobsang.

Eram șocată de ceea ce tocmai auzisem. „Surioară“ era felul în care mă descrisese Yoghinul Tarchin. Și nu o dată, ci de mai multe ori în trecut. Și întotdeauna în conversațiile cu Serena. Crezusem că avea de-a face cu relația strânsă pe care o aveam cu ea. Ceea ce tocmai spusese Sfinția Sa părea să sugereze posibilități mai largi.

Întâlnirea se apropia de final, așa că Lobsang luă eșarfa albă de pe masă și, cu cel mai profund respect, i-o prezentă Sfinției Sale. Dalai Lama i-o luă, închise ochii și rosti o rugăciune. Acest lucru insuflă noi auspicii, proaspete și de bun augur, la fel de reale precum ornamentele de pe ea. După ce termină, puse eșarfa în jurul gâtului lui Lobsang.

Lobsang îl privi cu ochii strălucind în lacrimi, neîndrăznind să vorbească.

Dalai Lama radia.

– Acum eșarfa ta a fost binecuvântată de două versiuni diferite ale lui Dalai Lama!

Ceva mai târziu, întâlnirea luă sfârșit și toată lumea se pregăti să părăsească încăperea. Geshe Lhundup luă tubul metalic și prețiosul său text, învelit într-unul din materialele pe care Lobsang le folosise pe post de căptușeală. Săculețul de piele în care textul rămăsese ascuns de-a lungul secolelor avea să fie arhivat. Geshe Lhundup îl puse la locul lui în cutie și spuse că va trimite un călugăr să îl ia.

Imediat ce oamenii au părăsit încăperea, am sărit pe masă.

***

Există puține lucruri mai încântătoare pentru o pisică decât o cutie goală de carton. Iar când cutia de carton are înăuntru un săculeț din piele de o vechime extraordinară – una înmânată de o încarnare a lui Dalai Lama însuși –, impulsul de a intra în cutie devine unul irezistibil. Pe când m-am ridicat pe piciorușele din spate și am mirosit marginea cutiei, nu m-am gândit. Pur și simplu am acționat. O săritură rapidă și, într-o clipă, eram în săculeț, în interiorul cutiei, privind în jurul meu.

Mirosul de piele veche era unul așa cum nu mai întâlnisem vreodată. Era ușor mucegăit, dar nu putrezit; și mai era și un iz de tămâie. Să fie oare lemn de santal sau poate ierburi himalayene? Era în mod absolut o senzație mistică să fiu în săculeț, un sentiment cu atât mai puternic cu cât știam de unde provenea și ce conținea. În acel moment mi-am dat seama: acesta ar fi un loc minunat pentru meditație.

Am masat cu gheruțele pielea pentru o vreme înainte de a mă așeza pe ea. Când am făcut asta, greutatea corpului meu a făcut ca pielea să se lase ușor

în cutie, iar partea liberă a săculețului s-a împăturit la loc, formându-se astfel ca un fel de cort. S-a făcut brusc întuneric, însă acest lucru a sporit senzația de mistic. Iată-mă acoperită în același material protector care păstrase o comoară secretă în adâncul munților Tibetului timp de sute de ani. Torcând ușor, m-am concentrat asupra respirației mele.

Nu sunt sigură dacă era vorba de puterea sugestiei, dragă cititorule, însă mintea mea părea uimitor de limpede. Am simțit foarte puțină agitație. Chiar și în ciuda faptului că Dalai Lama făcuse referire la mine ca la „Surioara", eram capabilă să mă concentrez nu asupra a ceea ce ar putea însemna acest lucru, ci asupra respirației, asupra inspirației și expirației. Oare avea să fie aceasta cea mai bună sesiune de meditație?

Se pare că nu.

Ceva mai târziu mi-am dat seama că adormisem. Pe măsură ce am clipit în întunericul nefamiliar, mi-a luat ceva timp să-mi aduc aminte unde mă aflam – sau, mai degrabă, unde mă aflasem.

Pentru că ceva mi-a spus că nu mai eram în același loc.

Încă trezindu-mă, m-am ridicat în cutie, am împins pielea de pe capul meu și am privit în jur. Am putut observa că nu mai eram în camera de întâlniri. Probabil că cineva luase cutia și o cărase cu tot cu mine după ce adormisem. Singura sursă de lumină venea de sub ușă, însă era îndeajuns să pot vedea rafturile și cutiile din jurul meu. Mi-am dat seama unde eram: în camera de arhivare de la Mănăstirea Namgyal.

Instinctul îmi spunea să fug. Nu era un lucru ușor să ies afară din cutie, dat fiind spațiul limitat dintre partea de sus și raftul de deasupra ei. A fost nevoie să mă chinui ceva timp, dar în cele din urmă am reușit să lovesc marginea cutiei. M-am rostogolit de cealaltă parte într-o manieră nu foarte grațioasă. Mi-am făcut loc de-a lungul raftului, îndreptându-mă către colț.

Imediat ce am ajuns acolo, ușa arhivei începu să se deschidă, creând un zid glisant de lumină. Un călugăr păși înăuntru.

Am mieunat implorator.

Călugărul mă ignoră. Puse o carte mare și grea pe cutia din care tocmai ieșisem. Se întoarse la 180 de grade. Atunci am văzut că era unul dintre călugării care făcea comisioane pentru preoții seniori – cel care era surd.

Înainte ca măcar să mă gândesc la o modalitate de a-i atrage atenția, închisese deja ușa. Mi-am dat seama că, dacă m-aș fi trezit câteva minute mai târziu, aș fi rămas prinsă în cutie fără a avea posibilitatea să mai scap de acolo.

A fost o recunoaștere care mă trezi la realitate. Precum și o recunoaștere a faptului că sesiunea de meditație pe care o începusem mai devreme se dovedise a fi o experiență mai puțin revelatoare decât sperasem. Mă bucurasem de mai puțină agitație decât de obicei, dar se părea că mintea mea căzuse imediat în capcana trândăviei.

Nu mai aveam ce altceva face decât să aștept. Nu știam cât de des era folosită camera de arhivă sau cât de des intra cineva acolo. Nu puteam să ajung pe podea – eram mult prea sus. Fiind o pisică cu piciorușele din spate slabe ca urmare a unei răni de pe vremea când eram puiuț, nu puteam sări de la înălțimi mari. Singurul lucru pe care îl puteam face era să stau acolo unde mă aflam, să ascult cu atenție în cazul în care trecea cineva și să miorlăi foarte tare.

Așteptând ceea ce mi s-a părut a fi o veșnicie, ușa se deschise din nou. Mi-am ridicat capul și am mieunat tare chiar în clipa în care un călugăr păși înăuntru și aprinse lumina.

Era Oliver. Se uită în jur să vadă de unde venea mieunatul.

– PSS! exclamă el atunci când mă zări în colț.

Se încruntă atunci când văzu cutia de carton deteriorată din fața lui și atinse cartea grea de pe ea.

– Dumnezeule! spuse el.

Nu era o expresie pe care să o aud din gura unui călugăr tibetan.

– Cum ai reușit să scapi de acolo?

Mă luă apoi de pe raft și mă duse afară, închizând ușa în urma lui. I-am permis să mă care tot coridorul care ducea la templu și afară în curtea familiară, înainte de a mă zbate ca să mă pună jos.

– Nu vrei să vii acasă, PSS?

Lumina după-amiezii se întrevăzu printre nori. Fiind închisă pe întuneric ultimele câteva ore, oare ce credea? Am continuat să mă zbat.

Oliver avea în mod clar alte idei despre ce ar trebui să urmeze, așa că a fost nevoie să îmi scot ghearele – ușor – ca să-i arăt că nu glumesc. După încă o încercare, m-am rostogolit din brațele lui și m-am dat jos. Aflându-mă pe picioarele mele, am alergat în curte atât cât am putut de repede.

Oliver merse după mine, încet. Ajunsă în dreptul porților, m-am întors și m-am uitat în spate ca să-l văd venind în direcția mea.

– PSS! strigă el. Vino înapoi, pungașă neastâmpărată!

Puteam vedea că nu-i stătea mintea la urmărire. Țâșnind la stânga, m-am dus în spatele unor tufișuri de pe marginea drumului. Eram liberă!

***

Nici nu am apucat să înaintez mai mult, că am simțit din nou un miros – acel miros care mă obseda. Am renunțat la primul meu impuls de a merge la Himalaya Book Café pentru o gustare de după-amiază. Îmi amintesc când am simțit pentru prima dată acel miros aflându-mă pe pervazul de sus. Și mai apoi, în seara cu Geshe Wangpo, atunci când am hotărât că vine în mod sigur de undeva de pe strada aceasta.

Grăbindu-mă, mi-am continuat drumul până când am trecut dincolo de teritoriul mănăstirii și am ajuns la o grădină mică și ascunsă care se afla între Mănăstirea Namgyal și un cămin de bătrâni. Mai veneam pe aici uneori, atunci când trebuia să-mi văd de nevoile fizice. Cățărându-mă, am privit

dincolo de curtea verde și bogată, dincolo de cedri, fremătându-mi nările. Fiecare parte a grădinii avea covoare de flori care conțineau agapanthus, cale, dalii și alte plante cu flori. Aceste covoare aveau pământ recent afânat și moale – perfect pentru confortul pisicilor. Însă nu puteam să simt acel miros specific.

Grădina era un rai al florilor, însă astăzi, ca de obicei, era părăsită. Banca din lemn de sub crengile cedrului care te invita să stai pe ea era goală. Cei care locuiau în căminul de bătrâni stăteau uneori pe veranda care dădea spre spațiul verde, însă nu erau prin preajmă. Mai văzusem uneori că ușa de la o magazie din lemn aflată în colțul grădinii era lăsată deschisă. O siluetă se mai mișca uneori în interiorul acelei magazii. Dar în afară de asta, nu văzusem niciun om prin apropiere.

Începeam să cred că trebuia să merg mai departe ca să descopăr de unde venea mirosul, când vântul își schimbă direcția și, deodată, am fost izbită de o pală direct în față: intensă, inconfundabilă, venind din apropiere.

Am început să alerg având vântul în față. Atracția era irezistibilă. Pe măsură ce mergeam, devenea mai puternică. În curând am traversat iarba și m-am trezit pe un covor de flori. Am ajuns față-n față cu o grămăjoară de plante cu frunze în formă de inimă și cu flori albe. Parfumul lor puternic și fermecător umplea aerul.

Am început să mestec tulpinile verzi. Dragă cititorule, nu am avut de ales. Eram constrânsă! Ajungând în mijlocul răzorului de flori, am lins tulpinile și mi-am scuturat capul. Eram atât de cuprinsă de dorința pentru acel miros, încât am început să tremur. Mi-am frecat fața de plante. Apoi m-am aruncat pur și simplu în stratul cu flori, strivind tulpinile și punând flori pe mine.

O, extaz!

M-am întins și m-am rostogolit, m-am încolăcit toată în frunzișul înmiresmat. Nu mă mai săturam! Niciodată nu m-am abandonat atât de complet unei plăceri atât de senzuale – nici măcar în timpul ghinionistei mele povești de dragoste cu motanul tărcat. Să fie oare aceasta legendara iarbă a pisicii? Planta al cărei efect potent, aproape magic, este unul pentru care noi, pisicile, suntem născute cu o poftă dezlănțuită?

La un moment dat, efectul a început să se mai ducă. Plăcerea a devenit mai puțin arzătoare. Mirosul mai puțin ispititor. Încolăcită ca un croasant blănos în patul de flori, am închis ochii și am simțit pe față căldura soarelui de după-amiază.

Era timpul să trag un pui de somn.

Aținind, m-am întrebat cum de nu am găsit aceste flori până acum. Cine le plantase? Și de ce?

***

În seara aceea, în timp ce mă relaxam pe o canapea, Sfinția Sa era așezat lângă mine și citea. După o zi plină de aventuri, mă întorsesem acasă lihnită de foame, iar acum stăteam cu burtica plină, mulțumită și supraîncărcată.

Era târziu, când gărzile lui Dalai Lama sosiră cu un vizitator – Geshe Lhundup.

– Mi-ați cerut să vă aduc asta, indiferent de oră, spuse Geshe Lhundup scuzându-se în timp ce puse pe masa din fața Sfinției Sale un text învelit în material.

– Mulțumesc foarte mult.

Zâmbetul lui Dalai Lama umplu încăperea. Aplecându-se, dezveli repede materialul, scoțând la iveală paginile din interiorul lor.

– Am făcut două copii. Una pentru Sfinția Voastră și alta pentru mine, ca să o pot studia. Textul original este sub protecția securității. Mâine dimineață la prima oră va fi dus la New Delhi pentru datarea cu carbon.

Sfinția Sa privi copia textului. Paginile lungi, înguste, erau scrise cap-coadă.

– Ai avut ocazia să te uiți peste ele?

– Doar puțin, Sfinția Voastră.

– Știu că nu îți place să spui nimic până nu ești sigur, spuse Dalai Lama gesticulând jucăuș din mână spre Geshe Lhundup. Dar ai vreo idee despre cine ar fi putut să fie autorul?

Urmă o pauză, timp în care Geshe Lundhup încercă să găsească cuvintele potrivite.

– I-am putea elimina pe oricare dintre adnotatorii textelor standard. Din unele referințe pe care le-am observat, documentul ar părea să fi fost scris după anul 1500.

Sfinția Sa privi în sus, cu o expresie intensă pe chip.

– Instinctul încă îmi spune că este un text ce datează din timpul celui de-al Cincilea cel Mare.

– Așa cum ai spus mai înainte.

– Ceea ce nu am spus – acum Geshe Lhundup își coborî vocea – este că cel puțin o parte din text pare a fi fost scrisă de însuși al Cincilea cel Mare.

Ochii Sfinției Sale se măriră pe moment.

– Textul a fost scris de mai multe mâini. Una dintre ele, în partea centrală, are câteva calități distinctive care sunt similare scrisului de mână al celui de-al Cincilea Dalai Lama. Dar, desigur, trebuie să verific cu foarte mare atenție.

Dalai Lama încuviință din cap în timp ce se uită din nou la text.

– Vă las să îl studiați, spuse Geshe Lhundup în timp ce se dădu înapoi.

– Da. Mulțumesc, Geshe-la.

Sfinția Sa îl privi din nou pe lama cu un zâmbet.

Ca un ultim gând, Geshe Lhundup îi spuse:

– Voi trimite și tubul metalic, și săculețul de piele pentru a fi datate și ele cu carbon – deși, desigur, pot fi mai puțin vechi decât textul.

Dalai Lama reflectă un moment înainte de a spune:

– Va trebui să le spui să nu ia în calcul firele de păr de pisică pe care este posibil să le descopere în săculețul de piele.

– A, da, am auzit despre asta.

Geshe Lhundup privi în jos la mine.

– PSS a adormit în el ceva mai devreme.

Mi-am dat urechile pe spate la această remarcă.

– Poate că încerca să mediteze, sugeră Sfinția Sa pe un ton blând. Știi cum este atunci când ne eliberăm mintea de agitație...

– Într-adevăr, fu Geshe Lhundup de acord. Se pare că putem fi numai într-una din cele două stări: agitație sau somn.

– Da, da. Rămânând într-o stare de spațialitate clară, fără gânduri, nu este un lucru ușor. Mai ales atunci când învățăm să medităm.

I-am simțit mâna mângâindu-mi ceafa într-un mod liniștitor.

***

Sfinția Sa rămase treaz noaptea până târziu, citind copia textului. Puteam să observ că era complet absorbit de lectură. Stinse lumina de-abia mult după miezul nopții. L-am simțit întinzându-se spre marginea patului, așa cum făcea întotdeauna atunci când camera era învăluită în întuneric, ca să mă liniștească.

– Știi, micuțul meu Leu de Zăpadă, există două tipuri de comori, sau terme. Un tip de comoară îl reprezintă termele fizice, ca textul nostru, de pildă. Dar mai importante, mai valoroase, sunt comorile minții. Aceste revelații pot fi foarte valoroase. Termele mentale ne pot ajuta să ne dăm seama de adevărata noastră natură.

Am adormit în câteva momente.

Sunt în niște hamuri pe care un călugăr novice le are legate în față. Ne mișcăm repede pe munte. Mai mult decât orice altceva, simt frică. Novicele emană teamă prin întreg corpul, teamă care străbate chiar și materialul în care sunt ținută.

– Om mani padme hum. Om mani padme hum.

Își șoptește în barbă cea mai faimoasă mantră tibetană. În fața noastră, în depărtare, un grup de călători se mișcă repede.

– Norbu! Grăbește-te!

Rămânând în urma grupului, un om puternic, masiv arată spre direcția din care am venit.

– Soldații nu sunt departe în urma noastră!

Chiar înainte de a privi în jos la blana aspră de pe picioarele mele, știu că sunt câinele lui Dalai Lama, că sunt cărat din Tibet în India. Și tot astfel cunosc și persoana care mă cară. În vis îmi apare ca fiind un călugăr novice, Norbu, dar îmi este mult mai cunoscută sub întruchiparea altcuiva. Cineva, în acel mod curios al viselor, pe care nu-l pot recunoaște.

Acum realizez că rămânem în urmă, deoarece Norbu șchioapătă. Piciorul lui stâng este slăbit. Încearcă pe cât posibil să nu își lase greutatea pe el.

– Om mani padme hum.

Încearcă să-i ajungă din urmă pe ceilalți care se află mult în față. Îl aud gemând de durere. Trecerea mea sigură i-a fost încredințată lui. Este o misiune pe care o consideră sacră.

– Spre libertate, Surioară, îmi reamintește el, privind în jos la mine, unde sunt înfășurată în hamul din material.

Începe să ningă, iar poteca stâncoasă devine alunecoasă. Albul care începe să se depună face ca negrul hainelor pe care le poartă tibetanii fugari să fie și mai vizibil.

Norbu nu are încălțămintea adecvată unei călătorii prin munți. Nu are nimic care să se compare cu cizmele urmăritorilor.

– Norbu!

Bărbatul din față se întoarce din nou înspre noi. Gesticulează disperat.

Norbu face absolut tot posibilul. Se mișcă cât de repede și de mult îi permite rana de la picior.

Dar nu este îndeajuns.

În aerul rece de munte, pocnetul vine ca un sunet al unei crengi uscate și subțiri care se rupe. Norbu cade la pământ. Se întinde pe partea dreaptă, cu ochii închiși.

Scâncesc.

Nu pot să văd nimic. În câteva clipe, mă simt copleșită de mirosul dulce al sângelui.

Bărbatul cu umeri lați se grăbește înspre noi. Având o eșarfă cu care își apără fața de frig, nu-i pot distinge trăsăturile, dar curajul său îmi este cât se poate de clar. În ciuda riscului în care își pune viața, îl controlează pe Norbu. Vede locul unde glonțul a străbătut pieptul lui Norbu, doar la câțiva centimetri distanță de locul unde stau. Nu se mai poate face nimic.

Taie hamul de pe Norbu. Simt două mâini mari și puternice care mă ridică. Este ceva puternic, primar legat de senzația dată de siguranță.

Pentru o clipă privesc în jos unde sângele curge din trupul lui Norbu și formează o pată roșie în zăpadă.

Deodată realizez cine este această persoană.

Este Serena.

CAPITOLUL ȘAPTE

Atunci când ai un vis la fel de însuflețit ca acesta, dragă cititorule, îți rămâne în memorie în zilele care urmează. Pe pervazul meu de la primul etaj, absorbită de stările trecătoare ale vremii, au fost câteva momente în care, fără niciun motiv vizibil, îmi revenea în minte o imagine din vis și retrăiam experiența.

Sezonul musonic se apropia, așa că îmi petreceam o mare parte din timp privind pe acea fereastră.

Atunci când norii așa de joși și plumburii metamorfozează înfricoșător ziua în noapte, când vântul care adie pe fereastră este scăldat în parfumul pur al străzilor curățate de praf, când ploaia așterne un tatuaj robust asupra curții de la Namgyal, Dalai Lama se ridică de unde stă și aprinde lampa din colț. Camera noastră devine pe dată un adăpost din paradis în toată acea sălbăticie asurzitoare. Thangka-urile de pe pereți par atunci să se însuflețească, tablourile din țesătură bogat ornate, roșii și aurii, sunt înviorate de lumina blândă, ființele divine zugrăvite de ele arătând ca și cum, în orice moment, ar coborî de pe tronurile lor de lotus și ar intra în sanctuarul nostru călduros.

În asemenea momente, Sfinția Sa vine adesea să mă liniștească.

– Ești bine, micul meu Leu de Zăpadă? întreabă el, aplecându-se deasupra locului în care sunt așezată.

Timp de câteva clipe, privim afară, atenți la pânza de stropi de ploaie de dincolo de fereastră. Dalai Lama mă mângâie pe ceafă sau îmi șoptește câteva mantre la ureche. Și întotdeauna mi se pare cel mai bizar și încântător paradox faptul că, atunci când lumea din exterior este foarte amenințătoare, mă simt cel mai bine protejată. Lumina dinăuntru strălucește cu cea mai mare putere în întuneric.

***

Într-o asemenea dimineață au sosit doamna Trinci și Serena, bătute de vânt și oarecum ude. Trecuseră șase săptămâni de la prima lor lecție de meditație cu Sfinția Sa. De cum păși în cameră, am studiat-o pe Serena cu mai multă atenție decât de obicei.

Încă mă străduiam să înțeleg extraordinara revelație din visul meu. M-am întrebat dacă și Serena avea vreo bănuială. Își dăduse oare seama că, într-o viață anterioară, își pierduse viața în misiunea de a mă traversa Munții Himalaya? Oare știa că, fiind surioara ei, transportul meu sigur fusese cea mai mare grijă a ei până la final? Cu siguranță explica apropierea strânsă pe care am simțit-o față de ea încă de la prima noastră întâlnire. Prietenia

noastră din această viață reînnoda o legătură care dura dintr-un trecut mai îndepărtat. Mă întrebam și ce se întâmplase după salvarea mea. Oare bărbatul uriaș cu mâini puternice mă dusese în India? Și cum de ajunsesem să fiu îngrijită de Ludo?

De îndată ce Serena și mama ei se așezară și fu turnat ceaiul, m-am apropiat de locul unde stăteau scăldate în lumina lămpii, m-am urcat pe sofa și m-am încolăcit între ele. Mă simțeam confortabil și protejată acolo, departe de ploaia torențială de afară.

– Așadar, începu Sfinția Sa, privind-o pe doamna Trinci. Au trecut șase săptămâni de când ai început provocarea de a medita. Ai găsit practica utilă?

Deși întrebarea îi era ei adresată direct, el ne învălui pe toate cu căldura sa.

– Sunt încă la început, îi zise doamna Trinci. Dar cred că e de ajutor. Mă simt un pic… altfel.

M-am uitat spre doamna Trinci și am fixat-o cu privirea mea fermă, albastră ca safirul. Am observat că era machiată mai subtil – dispăruse rimelul gros de altădată. Și în locul multiplelor brățări care zăngăneau de fiecare dată când își mișca brațele – fiind italiancă, gesticularea emfatică era un obicei frecvent –, purta acum o singură brățară de aur. Strălucea frumos în lumina lămpii.

Dalai Lama gesticulă spre doamna Trinci să continue.

– E dificil să spun exact cum anume, îi spuse ea. Poate că e vorba mai mult de o trăire decât orice altceva.

– O trăire?

– Sì. Descopăr că... observ mai multe lucruri.

Sfinția Sa aprobă din cap.

– Sună prostește, dar deunăzi culegeam azalee din grădină și le aranjam într-o vază de pe hol. E ceva ce am făcut de mii de ori de-a lungul anilor. Dar

uitându-mă la ele săptămâna trecută, am observat cât de frumoase sunt. Am observat cu adevărat. Simțământul a fost forte – puternic!

Dalai Lama zâmbea.

– La fel s-a întâmplat și cu acea muzică.

Schimbă priviri cu Serena, care aproba din cap.

– Am ascultat un disc, muzică din tinerețea mea pe care o cunosc atât de bine. Dar sentimentul a fost atât de intens, am fost atât de acaparată, încât m-am trezit cu lacrimile curgând pe obraji.

Serena se întinse și îi strânse scurt mâna:

– Chestie veche sentimentală.

Doamna Trinci încuviința din cap, cu ochii umezi de la reamintirea acelui moment.

– Altceva? întrebă Sfinția Sa.

Doamna Trinci ridică din umeri.

– Poate că nu înseamnă ceva, dar zilele trecute am primit un apel de la contabilul nostru. Vorbeam cu el, când m-am simțit deodată tensionată. Mi-am dat seama ce se petrecea.

– Ai spus că ți-ai simțit umerii încordați…, interveni Serena.

– Sì. Așa că în timp ce el vorbea, am respirat conștient de câteva ori, precum ne-ați arătat în meditație. Astfel s-a creat mai mult spațiu. Și mi-am adus aminte de toate dățile în care mă simțisem încordată vorbind cu contabilul. Și cu multe alte persoane.

Dalai Lama tot aproba din cap.

– Credeți că are ceva de-a face cu meditația? întrebă ea.

– Cu siguranță, zise el.

– Cu toate că nu meditam atunci când a telefonat contabilul? Sau când am cules florile?

– Firește. Dalai Lama făcu o pauză, gândindu-se cum să se exprime cât mai clar. Dacă faci exerciții fizice precum alergatul sau… Făcu gestul ridicării de greutăți. Dacă le faci sistematic, chiar și pentru o scurtă perioadă de timp, afectează totul, așa e?

Cele două femei dădură din cap că au înțeles.

– Așadar, mindfulness asta înseamnă. Încetul cu încetul devii mai atent, mai conștient de fiecare acțiune a trupului, vorbirii și minții tale. Nu numai atunci când meditezi. Asta este foarte util, pentru că numai atunci când suntem conștienți de ceea ce se petrece putem face schimbări.

– Nu poți stăpâni ceea ce nu supraveghezi, sugeră Serena.

– Foarte bine! se lumină chipul Sfinției Sale.

– Și asta se poate întâmpla chiar dacă meditația mea nu se îmbunătățește? întrebă doamna Trinci, cu o voce care îi trăda îndoiala.

Sfinția Sa își înclină capul.

– Nu judec asta. Ea își ținea brațele defensiv. Știu că nu trebuie să fac asta. Doar spun că nu s-a îmbunătățit, chiar dacă o fac de șase săptămâni.

Sfinția Sa zâmbi.

– Dacă vrei să vezi semne de progres al meditației, nu e de folos să privești în urmă cu șase săptămâni, luni, chiar și un an. Dacă vei compara, să spunem, cu cinci ani, zece ani în urmă, atunci cu siguranță vei vedea semne de transformare. Și până una alta, așa cum ai văzut, sunt multe beneficii.

Doamna Trinci cântări asta.

– E ca un fel de ușoară trezire.

Dalai Lama încuviință din cap:

– Buddha înseamnă „Cel Treaz“.

– Ați spus că meditația ne face mai conștienți de ceea ce se petrece, în așa fel încât să putem schimba ceva, zise Serena, cu fruntea încordată, în căutarea cuvintelor potrivite. Există vreun lucru pe care ar trebui să îl încercăm ca să devenim mai conștienți?

– Fiecare dintre noi este diferit. Temperamente diferite. Diferite provocări. Dacă suferim de stres – gesticulă el spre doamna Trinci –, e foarte util să observăm când devenim tensionați. Numai atunci ne putem schimba comportamentul – după cum faci deja.

Doamna Trinci se bucură din plin de aprobarea Sfinției Sale.

– Și voi continua, îi spuse ea. Am observat deja transformări importante. Și am început să realizez că șase săptămâni sunt doar începutul.

Când el zâmbi spre ea, întreaga încăpere se lumină de binecuvântarea sa călduroasă.

– În general, zise el, întorcându-se la întrebarea Serenei câteva clipe mai târziu, cel mai bun loc de unde putem începe este chiar mintea noastră. După cum a spus Buddha: „Mintea este cea care dă naștere tuturor acțiunilor. Toate faptele sunt călăuzite și create de minte. Vorbele și faptele izvorâte dintr-o minte senină sunt urmate de fericire, tot așa de sigur precum omul este urmat de umbra sa.“

Pentru o vreme, am rămas toți în lumina lămpii, meditând asupra învățăturii lui Buddha. Afară, cerul se întuneca și mai mult, iar vântul vuia în Valea Kangra. Ne simțeam protejați, nu numai datorită luminii blânde din încăpere, ci și datorită liniștii sufletești care izvora din faptul că ne aflam în prezența Sfinției Sale. Ca și cum elementele înseși ne invitau să fim prezenți în acel moment. Doar noi patru, stăruind aici și acum. M-am minunat încă o dată la descoperirea faptului că, și atunci când lumea din exterior era cuprinsă de agitație, prin focalizarea atenției asupra momentului prezent putem experimenta o seninătate trainică.

Doamna Trinci și Serena au înțeles și ele asta și pentru o vreme am stat fără a fi nevoie să fie ceva rostit. În cele din urmă, Sfinția Sa vorbi:

– Și fericirea, și nefericirea sunt cauzate de gânduri. Provocarea este să facem să apară acele gânduri care dau naștere fericirii și să le facem să dispară pe cele care ne aduc suferință. O mare parte din timp avem gânduri negative, nerealizând ce se întâmplă, pentru că suntem absorbiți de ele. Sau pentru că nu ne putem abține. Însă prin mindfulness este posibil să devenim mai conștienți. Să observăm ce gândim și, dacă e necesar, să modificăm.

Pentru o vreme, cele două femei cugetară la asta.

– Sfinția Voastră, ce fel de gânduri ne aduc cea mai mare fericire? întrebă doamna Trinci.

Întinzându-se spre ea, Dalai Lama îi strânse mâna.

– Atunci când ne gândim la alte ființe cu compasiune, suntem fericiți. Atunci când ne gândim cum să-i ajutăm pe alții să nu mai sufere și să le aducem mulțumire, noi suntem primii care beneficiem.

– Pare așa de simplu, zise Serena. Dar nu e ușor.

Sfinția Sa încuviință din cap.

– Ai dreptate. Instinctul ne spune să ne gândim la noi înșine. Despre noi înșine. Asta este mantra noastră obișnuită: Eu, eu, eu, eu, eu, zâmbi el. Dar nu așa trebuie să gândim dacă ne dorim fericire. Mindfulness poate fi un instrument care să ne ajute să înlocuim gândurile de sine cu gândurile pentru alții.

***

Spre sfârșitul dimineții, norii musonici se risipiseră. Doamna Trinci și Serena plecaseră de la Namgyal, proaspăt inspirate de beneficiile practicii

meditative. Și am decis să-mi reiau noul meu rol, recunoscut oficial, de Ființă Sacră la Himalaya Book Café.

Trecând șovăielnic prin ușa de la intrare, am observat că starea de spirit din interiorul cafenelei părea neobișnuit de agitată. Odată ajunsă pe raftul de sus, am remarcat că mult zgomot venea de la o masă din colț, unde Franc, Ewing și câțiva prieteni se adunaseră pentru masa de prânz. Sticle de șampanie erau golite fără băgare de seamă. Râsete frecvente au reverberat în cafenea pentru următoarele două ore. Motivul celebrării a rămas totuși un mister, până în clipa în care Ewing își făcu drum spre pian. Săltă capacul și cântă o serie de acorduri extravagante, percutante, demne de Liberace în toată splendoarea sa. Opri pentru o vreme conversațiile din cafenea, apoi trecu progresiv spre o interpretare a urării „La mulți ani!“. Toată lumea din cafenea se alătură, iar la masa din colț se cântă tare „dragă Franc“, la momentul potrivit.

Petrecerea aniversară era atât de plăcută și plină de răsfăț, încât abia la ora trei și jumătate fură servite deserturile, iar oamenii au început să plece pe la ora cinci. Franc, în mod clar neavând chef să încheie petrecerea, se îndreptă spre canapelele din librărie și, insistând ca Serena și Sam să i se alăture, comandă o altă sticlă de șampanie. Cei doi câini ai săi, simțind oportunitatea de a fi hrăniți, săriră din coșul lor de sub tejghea, urcară repede scările și se cățărară pe canapeaua pe care Franc o împărțea cu Sam. Nedorind să absentez, i-am urmat și eu, așezându-mă în poala Serenei.

– Se pare că ai avut un prânz aniversar excelent, zise Sam, dând din cap spre masa la care se adunaseră Franc și prietenii săi.

– Cel mai grozav! răspunse Franc, cu ochii strălucind. Toate astea – făcu un gest larg către întreaga cafenea – au fost minunate! Datorită ție, Serena!

Se aplecă și o sărută pe obraz.

– O, cu plăcere. Dar nu numai datorită mie.

Serena protestă, chipul radiindu-i. Împreună cu Kusali prezidase petrecerea, asigurându-se că mâncarea și serviciile erau fără cusur.

– Cred că toată lumea de aici își dorește să îți mulțumească pentru minunata serată.

– La cât mai multe! ridică Franc paharul.

Apoi, după ce lumea sorbi puțină șampanie, adăugă:

– Ar fi trebuit să mă preocup de asta acum mulți ani. Dar a fost nevoie să am grijă mai întâi de alte chestii.

Franc observă privirea întrebătoare a Serenei.

– Chestia e că pianul a fost viața mea. Am cântat în concerte și cu orchestre, multe orchestre. A fost pasiunea mea. Tatăl meu a vrut să-i calc pe urme, să studiez ingineria. A fost furios când am luat lecții de muzică la liceu. M-a avertizat că îmi va fi imposibil să duc o viață decentă, că ar trebui să îmi ascult rațiunea, și nu inima. Așa că, atunci când am trecut printr-o perioadă foarte grea pe la vârsta de treizeci de ani, rămânând fără job, părea că cele mai negre predicții ale tatălui meu se adeveriseră. Am vrut să mă îndepărtez de toate astea cât mai mult. Așa că am plecat în India.

– Cu adevărat, Franc? zise Serena, cu un glas moale.

Din poala ei, ascultam cu mare atenție. În trecut, Franc vorbise foarte rar despre viața sa personală. Fie că era vorba de învățătura lui Geshe-la despre acceptarea de sine sau de câteva ore de consum de șampanie sau poate de o combinație a lor, dezvăluise în câteva fraze mai mult decât în toți anii trecuți. Și părea că nu se oprea aici.

– Am vrut doar să merg undeva unde nimeni nu mă cunoștea. Și la acel moment nord-vestul Indiei părea capătul lumii. Dar am ajuns aici și...

Le zâmbi melancolic.

– Ai descoperit că erai același? întrebă Sam.

– Exact.

– Nu contează cât de departe mergem, nu putem să scăpăm niciodată de noi înșine, zise Sam, vorbind cu autoritatea propriei experiențe.

– Așa că m-am retras la cafenea, ridică Franc din umeri. Cu Sfinția Sa în susul drumului și toți acei oameni în robe roșii, credeam că voi fi grozav ca budist. Cu siguranță m-am înșelat! chicoti el. Dar Geshe Wangpo m-a salvat.

– Mereu m-am întrebat cum a devenit profesorul tău, zise Serena. Acceptă atât de puțini discipoli occidentali.

– O, Dalai Lama a aranjat toată treaba, zise Franc. Chogyal, care era unul din asistenții săi, a venit aici într-o zi și m-a întrebat dacă pot să am grijă de Kyi Kyi, care fusese abandonat.

Franc îl mângâie pe Lhasa apso, așezat lângă el pe canapea.

– Când m-am dus la biroul lui Chogyal de la Namgyal ca să îl iau, a apărut și Sfinția Sa.

Franc scutură din cap cu un zâmbet.

– Probabil că m-a văzut venind. Eram plin de mine, în totalitate plin de mine.

– Și acum? întrebă Serena cu neastâmpăr.

– Încă mai sunt, dar măcar știu asta, răspunse el râzând. În sfârșit, Sfinția Sa a atins esențialul și a zis că am nevoie de un profesor. Când l-am întrebat pe cine sugerează, l-a numit pe Geshe Wangpo.

– Știai că este unul din cei mai stricți călugări de la Namgyal? întrebă Sam.

– Deloc, răspunse Franc. E clar ideea de glumă a lui Dalai Lama. Însă Geshe Wangpo a fost exact ceea ce aveam nevoie. M-a făcut repede să realizez că budismul nu are nimic de-a face cu rasul capului sau colecționarea de inițieri. E vorba doar despre minte. Cu cât mergeam la mai multe ore și cu cât practicam mai multă meditație, cu atât începeam să realizez, pentru prima dată, că eu eram izvorul nefericirii mele. Mă torturam cu toate aceste gânduri nefericite – mai ales cu cele despre tatăl meu.

Urmară câteva clipe de tăcere, înainte ca Sam să aprobe din cap.

– Îmi sună familiar. Aruncă o privire în jurul mesei înainte de a vorbi. Am venit aici după ce am fost disponibilizat la o librărie din Los Angeles. Și eu mă torturam cu toate aceste gânduri negative.

Pe când ceilalți murmurau sentimente de simpatie și surpriză, m-am întors să-l privesc pe Sam. Mi-am adus aminte cât de nervos a fost când a venit pentru prima dată la Himalaya Book Café.

– Obișnuiam să mă pedepsesc gândind că eram un ratat, continuă el. Că aveam o mulțime de idei, dar nimeni nu mă plăcea. Nu puteam relaționa cu oamenii.

– Mi-aduc aminte că practic a trebuit să te implor să vii să lucrezi aici, confirmă Franc cu un zâmbet.

Sam încuviință din cap.

– Știi că din cauza asta am fost la o terapeută. Mi-a explicat că nu se petrecuse de fapt ceva foarte grav care să mă facă să mă simt rău. Mulți oameni își pierd jobul, și totuși nu își pierd controlul. Gândurile și interpretările mele erau cele care făceau tot răul. Problema era că deveniseră atât de automate, că nu le puteam ține în frâu. Doar atunci când am urcat colina la Geshe-la și am început să practic mindfulness am devenit conștient de ce se petrecea în mintea mea. Că puteam face ceva în privința asta.

– E fascinant! răspunse Serena. Chiar în dimineața asta Dalai Lama spunea exact același lucru, dar cu alte cuvinte. Spune-mi, a sugerat terapeuta ce trebuie să faci ca să te descotorosești de gândurile generatoare de suferință?

– Da, răspunse Sam. Și nu era ceea ce ai putea crede. În loc să am mai multe gânduri pozitive despre mine, mi-a recomandat să mut ținta lor. Mi-a spus că ar trebui să mă concentrez mai mult asupra gândurilor despre oamenii de care îmi pasă și care trec printr-o perioadă dificilă.

Ochii Serenei scânteiară în timp ce ea se lăsă pe spătarul scaunului.

– Și asta este exact ceea ce spune Sfinția Sa.

– Sunt o mulțime de paralele, observă Sam cu autoritate. Mulți occidentali, atunci când văd templele budiste bogat ornamentate, călugării în robe roșii, ritualurile, rugăciunile și maeștrii budiști, se gândesc în mod greșit la budism ca la o religie bazată pe credință, un fel de creștinism oriental. În realitate însă nu e deloc așa. E important să nu ne lăsăm distrași de ceea ce ne pare o capcană religioasă. Principalul scop al budismului este de a experimenta natura minții. Concentrarea este pe felul în care funcționează mintea noastră.

– Și abordarea este, zise Franc, foarte...

– Riguroasă, interveni Sam. Cineva observă un aspect subtil al conștiinței în răstimpul unei perioade de izolare de cinci mii de ore. Apoi altcineva replică procesul. Aceștia dezvoltă un limbaj care să le descrie descoperirile. Timp de mii de ani aceste concepte sunt repetate, testate, dezbătute. Rezultatul este o înțelegere coerentă și o direcție foarte clară cum să ne descurcăm cel mai bine cu mintea noastră.

După o pauză, Serena spuse:

– Nu e de mirare că Sfinția Sa are o asemenea înțelegere clară. Și e întotdeauna atât de fericit.

– Mai am de parcurs ceva drum până să ajung în acest stadiu, zise Franc, privind când la Sam, când la Serena cu un zâmbet jucăuș, înainte de a ridica paharul. Dar până una alta să bem șampanie!

***

Puțin mai târziu am avut propria oportunitate să practic mindfulness, mai exact să meditez pe iarba-mâței. Am decis să mă întorc de la Himalaya Book Café sus pe colină, am trecut de porțile de la Namgyal și m-am îndreptat direct spre grădină.

De când am descoperit acest halucinogen încântător m-am întors aici de mai multe ori – nu judeca, dragă cititorule, noi pisicile nu avem acces la

frigiderul cu bere, la pivnița cu vinuri sau la dulapul cu lichioruri. Era așa de rău să mă rostogolesc timp de câteva minute într-un covor de flori?

Pe când mă plimbam, mi-am amintit ce îi spusese doamna Trinci lui Dalai Lama în acea dimineață. Cum observase cu adevărat frumusețea azaleelor din grădina ei. Cum plânsese la auzul unei melodii preferate. Mindfulness a avut un efect extraordinar asupra vieții ei, însuflețind tot ceea ce observa. Oare avea același efect și asupra mea?

Părea că, în ultimele săptămâni, nu numai că începusem să observ mai multe lucruri în jurul meu, ci devenisem și mai intuitivă, mai conștientă de legături, senzații, interrelații la care anterior fusesem ignorantă. Întâlnirea mea cu Yoghinul Tarchin și Serena fusese o parte din toate astea, o punte către aducerea aminte a vieții mele anterioare într-un vis. Era ca și cum s-ar fi deschis o poartă către o nouă înțelegere a realității.

***

M-am aruncat în iarba-mâței cu un abandon nebunesc. M-am răsucit, întins, încolăcit și înfiorat câteva clipe în răstimpul cărora iarba misterioasă și-a făcut efectul amețitor.

Descoperisem iarba-mâței doar din momentul în care când am încercat să fiu pe deplin conștientă. Doar în ultimele săptămâni, de când am devenit mai conștientă de simțurile mele, mi-am găsit calea către această sursă de extraordinară de plăcere. Oare o minte mai puțin plină de gânduri superficiale mă făcuse mai deschisă către noi posibilități? Era oare întâmplător că iarba-mâței apăruse în grădină în acea perioadă – sau o minte limpede și deschisă permite celor mai încântătoare posibilități să devină vizibile, spontan și fără niciun efort?

Am ajuns să cercetez întreaga grădină doar atunci când am aterizat în iarba-mâței și am început să contemplu plimbarea spre Namgyal. Astfel am observat că ușa magaziei era din nou deschisă. Nu era nimeni înăuntru.

Putea fi vreo invitație mai irezistibilă?

În câteva clipe eram în mica colibă de lemn, adulmecând mirosurile înțepătoare. Câteva erau naturale și imediat recognoscibile, precum un sac cu resturi vegetale pe care l-am găsit risipit din plin în jurul tufișurilor din grădină. Alte mirosuri precum cele din sticlele de plastic, cu înfățișare malefică, m-au făcut să mă dau înapoi. Toate felurile de unelte de grădinărit erau atașate pe o placă vizavi de ușă, fiecare ocupându-și clar locul menit. O varietate de saci și cutii se aflau sub o bancă. Tocmai le cercetam cu cea mai mare curiozitate, când am auzit un zgomot în spatele meu. O umbră se ivi brusc asupra mea. Îngrozită, am țâșnit în spațiul strâmt dintre doi saci, zărindu-l doar o clipă pe bărbatul care intra pe ușă.

Se dovedi a fi nimeni altul decât șoferul Sfinției Sale.

Dacă mi s-ar fi cerut să numesc o persoană pe care nu mi-aș dori s-o mai văd vreodată, nu mi-ar fi fost deloc greu să spun că e vorba de șoferul lui Dalai Lama. Din fericire, îl întâlneam rar. Atribuțiile sale de șofer l-au făcut să vină sus rareori. Când îl vedeam, o făceam de obicei din siguranța pervazului meu, în timp ce îl priveam lustruind mașina oficială a Mănăstirii Namgyal. Un bărbat masiv cu o prezență morocănoasă, el a fost cel care sugerase atunci când am prins un șoarece în primele zile la Namgyal să mi se spună Șoricica Flocoasă. Era un nume care îi amuzase enorm pe toți cei din biroul asistenților, cu excepția mea.

– Tu! exclamă el acum, recunoscând lăbuțele gri și flocoase și coada ieșind dintre doi saci cu surcele de lemn.

Am început să tremur, întregul corp fiindu-mi zguduit de teamă. În orice moment așteptam să-i simt furia pentru că ajunsesem în magazie.

– Vino, PSS! Afară! ordonă el pe un ton care era ferm, dar, după câte am observat, nu și ostil. Și folosise numele meu oficial.

M-am răsucit scurt, dar mi-am dat seama că sunt blocată. Umerii mei, îndesați între saci într-un avânt plin de adrenalină, erau oarecum prea lați pentru a fi convinși să se întoarcă. Labele mele nu se puteau mișca pe podeaua de beton. Eram captivă și la mila unui bărbat care mă îngrozea.

– Se pare că te-ai înțepenit, observă el, aplecându-se pe vine.

Împinse unul din saci în lateral, eliberând deodată presiunea asupra corpului meu. M-am răsucit degrabă, m-am bulucit printre cizmele sale și am ieșit în fugă afară.

Urmându-mă, se aplecă să mă mângâie pe ceafă.

– Iată-te în sfârșit! murmură el liniștitor.

Mi-am ridicat privirea la el, uimită și confuză.

Unde era bătăușul din imaginația mea, cel care se pregătea să mă gonească? Căpcăunul care îmi dăduse acel nume pe care îl detestam?

Intră din nou în magazie și își continuă treaba. Să mă pedepsească pentru a mă fi prins înăuntru nu părea să fie printre intențiile sale. De fapt, doar fredona melodia unui hit hindi la modă într-un fel care sugera că gândurile sale erau deja în altă parte. Acum înțeleg că era figura pe care o văzusem în trecut de la distanță, dar pe care nu o recunoscusem. Nu făcusem niciodată legătura între grădină – acum grădina mea – și șofer. Când ieși din nou din magazie purtând mănuși de grădinărit și cărând o găletușă și unelte de plivit, am înțeles că el era cel care plivea pământul pe care îl foloseam drept toaletă din când în când. Îndepărta frunzele și alte rămășițe și menținea tuns îngrijit gazonul.

Se îndreptă spre un covor de flori și se așeză pe brațe și în genunchi. L-am privit cum îndepărta cu grijă buruienile care străpungeau solul, săpând adânc în pământ pentru a înlătura întreaga plantă, cu tot cu rădăcină. Munca îi era constantă, grijulie, metodică. Era un calm care mă făcu să mă apropii mai mult.

Simțind asta, privi peste umăr și mă observă stând foarte aproape.

– Să vezi o grădină bine întreținută este o plăcere ancestrală. Își înclină capul în direcția căminului de bătrâni. Iar tu ajuți ca voluntară. Fertilizatoare! O parte importantă din grădinărit.

Așadar, știa despre acele vizite.

– Sper că îți place iarba-mâței. Am sădit-o chiar pentru tine. Știu că nu ai grădina aproape la Namgyal și m-am gândit că ți-ar plăcea ca acest loc să fie al tău.

Nu-mi venea să cred ce auzeam. Dintre toți oamenii, șoferul sădise iarba-mâței. Special pentru mine! Nu știam ce să mai cred.

Continuă să lucreze în tăcere pentru o vreme, apropiindu-se ușor de mine pe brațe și genunchi.

– Grădinăritul este precum meditația, zise el.

M-am întrebat dacă voia să sugereze că grădinăritul este ceva ce considera util pentru a-l ajuta să se concentreze asupra momentului prezent. Oare mirosul argilei și de pin îl aduceau înapoi aici și acum?

Și totuși, ceea ce a spus în continuare nu putea să mă surprindă mai tare.

– Mintea este precum o grădină, îmi spuse el. Tu alegi ce să cultivi: buruieni sau flori.

Într-o singură frază, părea să fi surprins esența a ceea ce spusese Sfinția Sa chiar în acea dimineață. Buruieni sau flori? Mindfulness ne dă posibilitatea să alegem.

Șoferul se apropie chiar mai mult; i-am urmărit mișcările.

Și mi-am dat seama că îl înțelesesem total greșit. Părea el dur și iute, dar avea suflet bun. Părea el uriaș și puternic, dar putea să fie la fel de bine și amabil. Și ceea ce tocmai spusese trăda o perspectivă care era total neașteptată.

Plecându-mă, mi-am pus umărul drept în iarbă, apoi m-am prăbușit complet la pământ. Mi-am întins labele atât cât puteam de mult și apoi m-am întors pe spate.

Privindu-mă, șoferul chicoti. Mă mângâie ușor sub bărbie cu arătătorul acoperit de mănușă.

– Cred că îți place să cultivi floarea-soarelui, Șoricică Flocoasă, zise el.

Și știi ceva, dragă cititorule? Pentru prima dată, nu m-am mai supărat că-mi spune așa.

CAPITOLUL OPT

Am început să vizitez grădina mai des după întâlnirea mea cu șoferul. Iarba-mâței și recunoașterea faptului că șoferul era de fapt o persoană specială mă făceau să mă simt ca acasă. Grădina nu mai era un loc unde veneam ocazional – ci a devenit parte din teritoriul meu.

Într-o după-amiază, coboram pe scări după un rostogolit în iarba-mâței, când mi se întâmplă un lucru pe care ar fi trebuit să îl clarific cu mult timp în urmă. Oare nu spusese Serena că pe același drum, doar ceva mai departe, cumpărase Sid un bungalou? Mi-am dat seama că la mică distanță de mers se afla proiectul de renovare care devenise cauza recentei ei nefericiri.

Am avut imediat un gând: să explorez puțin și să văd dacă îl găsesc.

Mănâncă pisicile ton?

Sau, ca să o spun cu alte cuvinte, este Dalai Lama budist?

Cu un pas vioi, am continuat să merg pe stradă. Chiar dacă nu știam exact ce căutam, posibilitatea de a descoperi care era noua casă a Serenei și a lui Sid mi se părea fascinantă.

După ce am trecut de cămin, am văzut un șir de magazine neîngrijite. Apoi, drumul a devenit mai periferic. De la drum porneau șerpuind străzi private ce duceau către case îndepărtate, unele în spatele gardurilor, iar altele în câmp deschis, amplasate în văzul tuturor. Prea puțini oameni mergeau pe asfalt, iar pe măsură ce exploram dincolo de cel mai îndepărtat loc în care fusesem, am observat cum se schimba atmosfera acelui loc. Se părea că nu mai erai în oraș, ci treceai progresiv la țară. Am observat că, din acest punct, drumul se numea Tara Crescent.

De-a lungul drumului, pini uriași își șopteau pe ascuns unul altuia. Bordurile erau acoperite din abundență cu frunziș verde, în timp ce parfumurile exotice a zeci de flori pe care nu le știam îmi asaltau cu interes nările. La intrarea unei proprietăți, la numărul 21, era pus un semn cu Patel Construction. Uitându-mă în josul străzii, nu am văzut nicio casă, dar am observat un container plin cu resturi de materiale. Pe lângă bucăți de rigips și beton, era și un pahar din carton cu logoul Himalaya Book Café.

Poate că îl aruncase Serena când trecuse pe acolo?

Precaută, m-am aventurat înăuntru. Strada era cu pietriș, așa că am mers pe lângă el, de-a lungul ierbii care aproape că era sălbatică. M-am uitat în jur, dar totul crescuse prea mult. Iarba era înaltă, iar tufele erau sălbatice, așa că mi-era aproape imposibil să văd pe unde mergeam. Apoi strada se schimbă, vegetația sălbatică dispăru, iar eu m-am trezit în fața unei privelişti neobișnuite. În fața mea era un bungalou în construcție cu pereți albi și cu o verandă largă, care părea încântător de demodată și era numai bună de explorat. Un turn cu creneluri care se înălța pe una din aripile casei îmi atrase imediat atenția. Se înălța pe două etaje și era acoperit de iederă. Înspre

vârf era o cameră cu ferestre largi pe toate cele patru părți. Cel mai bun loc pentru o priveliște, îmi imaginam eu, de unde puteai să privești soarele, luna și stelele cum se uneau cu vârfurile înghețate ale Munților Himalaya care se ridicau deasupra casei și se întindeau și dincolo de ea.

M-am oprit ceva vreme, absorbind totul. Casa avea o grădină cu palmieri înalți, tufișuri de bougainvillea cu cascade de flori roșii și violete și o plantație de pini în partea din spate. Peisajul sugera tot felul de comori ascunse. Chiar dacă nu se afla nimeni acolo – și în mod clar că nu fusese nimeni de ceva vreme –, locul avea o calitate curios de încântătoare care te vrăjea.

Am mers mai departe pe stradă și apoi am urcat câteva trepte din gresie până la verandă. Un strat subțire de praf de beton și urme lăsate de cizme păreau să confirme că aceasta era casa pe care Serena și Sid o renovau. La intrare se aflau câteva scaune vechi de ratan; am adulmecat unul dintre ele și am detectat imediat parfumul Serenei.

Am început să mi-i imaginez pe amândoi locuind aici, într-o casă cu turn, la mică distanță de drumul care duce spre Namgyal și de grădina mea. Aproape că era prea frumos ca să fie adevărat. Încă un exemplu de legătură karmică strânsă, profundă între mine și Serena. Mai rămânea să descopăr ce legătură aveam cu Sid, însă fără îndoială că era la fel de puternică: mă simțisem captivată de el încă din prima clipă în care l-am văzut.

Uitându-mă cu o mare curiozitate în jur, nu am putut să nu observ că puțin mai încolo era o fereastră pe jumătate deschisă. Era deschisă astfel încât să poată încăpea un corp mic – deși pufos. M-am dus înspre ea și am sărit pe pervaz, apoi înăuntru, unde am aterizat cu obișnuita mea bufnitură lipsită de grație.

Mă aflam într-o cameră care era mare, goală și cu miros de mucegai. Neprezentând vreun interes pentru o pisică, m-am îndreptat spre o ușă deschisă, adunând un strat de praf pe pernuțele catifelate ale lăbuțelor mele. Un hol la fel de gol traversa casa. L-am parcurs și în curând am început să pierd noțiunea timpului tot rătăcind prin camerele goale, în susul și în josul scărilor, după colțuri și la diferite etaje. Din când în când o mai luam și prin alte holuri care păreau cât de cât promițătoare. Casa părea genul de loc care

fusese acolo de când lumea – o casă extrem de veche. Odată mobilată, avea să se transforme într-un labirint al curiozităților. Visul fiecărei pisici.

Într-o cameră am descoperit niște uși franțuzești care duceau către o curticică. Era deschisă spre cer, cu un lac – în acel moment stagnant – în centru. Pești? m-am întrebat eu. M-am uitat la apa verzuie prin geam, căutând o licărire sub suprafață. Într-o altă încăpere mare și ovală am găsit un pian ca al lui Franc, numai că stătea pe trei picioare și era acoperit cu o țesătură groasă. Era probabil „grandios“, am hotărât eu, amintindu-mi de modelul de pian folosit de muzicieni la Royal Albert Hall în timpul transmisiunilor BBC pe care le urmăream cu Tenzin.

Mă aflam într-o cameră goală, diferită, când a avut loc o întâlnire extraordinară. Traversasem camera ca să inspectez șemineul, întrebându-mă dacă mi-ar putea oferi vreun indiciu olfactiv referitor la foștii ocupanți, când am auzit un zgomot în spatele meu. M-am întors și am văzut o fetiță într-o rochie albă stând în hol. Era cea mai minunată creatură pe care o văzusem. Dar era reală? Părea că vedeam o stafie – deși una dintre cele mai încântătoare. Era ceva atât de familiar, și totuși spectral în apariția ei, încât nu știam ce părere să am despre ea. Cu ochi căprui strălucitori, un nas cârn drăguț și un păr negru până la umeri, părea să aibă în ea tot ce era mai frumos.

Dragă cititorule, nu mă dau în vânt după copii. Picioruşele mele din spate șubrede îmi provoacă dureri dacă sunt tratată cu lipsă de delicatețe – când eram doar un pui am fost scăpată de un derbedeu din Delhi, ceea ce mi-a cauzat defectul. Reacția mea obișnuită la vederea unui copil este să mă fac dispărută.

Și totuși, acum nu simțeam deloc nevoia să fug, dimpotrivă. Am rămas uitându-mă la ea – iar ea la mine – pentru mult, mult timp. Am avut cea mai curioasă senzație și știu că la fel și ea. Era un fior palpabil de recunoaștere.

Apoi traversă camera venind în fugă spre mine. În loc să mă feresc, am așteptat nerăbdătoare să se apropie. Atunci când o făcu, Serena apăru în ușă în spatele ei.

– Ai grijă, Zahra, altfel va fugi.

Zahra mă luă în brațe și mă ținu cu burta în sus, ca pe un bebeluș uman. Era o poziție din care de obicei mă zbăteam să scap – dar nu și de data asta. Nu cu ea uitându-se la mine și aplecându-se să-mi sărute fruntea.

Cu timiditate, se uită în sus spre Serena care, acum cu Sid lângă ea, privea. Își dădu seama că erau martorii a ceva foarte neobișnuit.

– O știi? întrebă Zahra.

– Este Rinpoche. PSS. Ți-am spus despre ea.

– Da.

– Nu am mai văzut-o niciodată aici. Mă întreb cum a ajuns aici.

– Poate că știa că urma să mă aduci ca să văd casa, spuse Zahra, punându-mă jos cu cea mai multă grijă și atenție.

– Posibil.

Sid se duse către ușile deschise care dădeau spre verandă.

– Ce părere ai? își întrebă fiica.

– Îmi place foarte mult!

Părea să explodeze de fericire. Însă nu se uita în jurul ei prin casă atunci când spuse asta. Ci se uita la mine.

– Ea nu vine la pachet odată cu casa, să știi, spuse Sid, zâmbind.

– Trebuie să îl convingi pe Dalai Lama să mi-o dea mie.

Cei doi adulți râseră în timp ce păși pe verandă. Zahra îi urmă doar atunci când văzu că veneam și eu cu ea.

– Aș vrea să urc în turn, spuse ea în timp ce stăteam toți patru pe scaunele din ratan de-afară, eu fiind așezată în poala Zahrei.

– Nu este în siguranță până când nu reparăm scările, spuse Sid. Rămâne pentru data viitoare.

Mângâindu-mă, Zahra întrebă:

– Când va fi data viitoare?

– Nu la jumătatea trimestrului școlar, pentru că atunci vom fi în vacanță în Goa, explică Sid. Iar vacanța următoare vei fi cu bunica Wazir pentru primele două săptămâni...

Am simțit-o pe Zahra devenind încordată.

– De ce nu ne bucurăm pur și simplu de faptul că suntem aici acum? interveni Serena, desfăcând o punguță frigorifică pe care o adusese cu ea. Vrea cineva înghețată?

De această dată, tensiunea o făcu pe Zahra să se foiască.

– Nu, mulțumesc.

– Zahra? Tonul uimit al lui Sid avea și o notă de îngrijorare. Este una dintre preferatele tale...

– Știu. Doar că...

Se aplecă deasupra mea, părul formând o perdea în jurul fețelor noastre în timp ce se uita în ochii mei. Serena și Sid desfăcură ambalajele cornetelor și începură să mănânce. Cei doi discutară despre schimbările ce urmau a fi făcute în casă. În mod evident, constructorul trebuia să ajungă la fața locului cât de curând.

– Tati, întotdeauna trebuie să păstrezi un secret? le întrerupse deodată Zahra conversația ridicându-se.

Sid se uită la ea.

– Interesantă întrebare, răspunse el, încrețindu-și sprânceana în timp ce se gândea. Dacă era surprins de întrebare sau de intensitatea din tonul Zahrei,

nu o arăta. Bănuiesc că sunt situații în care nu trebuie, spuse el gânditor. Constrângerea ar fi una. Sau dacă păstrarea secretului ar duce la un rău mai mare decât dacă nu l-ai păstra.

– Ce este constrângerea?

– Constrângerea este atunci când ești forțat. Ca atunci când cineva spune: „Trebuie să păstrezi secretul, altfel...“

– „... mă voi supăra foarte tare pe tine“, termină Zahra.

– Șantaj emoțional, confirmă Serena.

Zahra încuviință solemn, aplecându-se să mă mângâie din nou. În timp ce Zahra dădea din cap, Serena și Sid schimbară priviri cu subînțeles.

La puțin timp după aceea, Namdev Patel sosi într-o dubă stropită toată cu tencuială și încărcată cu echipament de construcții. Era un om scund și îndesat, îmbrăcat în pantaloni de stofă și cămașă albă. Se apropie de casă cu mersul mândru al unui om care își diviniza creatorul.

– Mulțumesc că ați venit, începu Sid, după ce avură loc politețurile necesare, iar domnul Patel se așeză pe unul dintre scaunele din ratan. Voiam să vorbim despre ceea ce i-ați spus Serenei săptămâna trecută, referitor la întârzierea cu încă șase luni a datei de terminare a lucrărilor.

În mod evident anticipând întrebarea, domnul Patel începu să enumere o listă impresionantă de electrocasnice care aveau nevoie să fie importate, să vorbească despre procesul întortocheat necesar asigurării fiecăruia dintre ele, despre problemele cu care se confruntă companiile mijlocii de construcție precum compania sa –, alături de o mică incursiune în macroeconomia indiană și de niște referințe la adresa rupiilor deloc stabile.

Odată ce termină de vorbit, Sid verifică:

– Așadar, întârzierea este legată de niște electrocasnice?

– Trebuie să înțelegeți – agenția cu care lucrăm este extrem de ocupată în acest moment. Nu este ca și cum am intra într-un magazin și am comanda

diverse produse.

– În regulă, răspunse Sid înainte ca domnul Patel să poată continua. Dar este vorba numai de electrocasnice?

Constructorul dădea din cap cu tărie.

– Din fericire, una dintre companiile mele se ocupă de importuri, îi spuse Sid. I-am cerut managerului să facă niște cercetări.

Sid scoase dintr-o mapă o hârtie cu o listă de produse care fuseseră verificate.

– Am găsit un alt furnizor care ne poate aduce aceste produse în două săptămâni.

Domnul Patel se întinse peste masă ca să ia lista.

– Vești bune, nu-i așa? se asigură Sid.

Domnul Patel se uită la foaie, apoi răspunse cu cea mai mare ezitare:

– Bănuiesc că vor exista niște costuri având în vedere că anulați comanda care a fost deja făcută, începu el.

– Sunt sigur că nu vor fi, replică senin Sid.

– Nu putem să ne luăm pur și simplu tălpășița, vociferă el. Cineva în poziția dumneavoastră, domnule. Un constructor cu o reputație ca a lui Patel Construction...

– Ce are a face reputația cu asta?

– Nu putem să ne jucăm așa cu furnizorii...

– Chiar sugerați că ar trebui să așteptăm șase luni numai ca să nu supărăm un agent importator din Delhi?

– Asta este numai un aspect, domnule.

Domnul Patel își rotea ochii dintr-o parte în alta.

– Vreți să spuneți...?

– Este mai mult decât ceea ce se vede.

– În regulă... Sid își păstră calmul. Ce anume îmi scapă?

Constructorul se foi în scaun.

– Am fost nevoit să le trasez subcontractorilor alte sarcini.

– Nu pot fi recontractați?

– Mă puneți într-o poziție extrem de dificilă! își ridică domnul Patel vocea.

– Eu vă pun pe dumneavoastră..., răspunse Sid cu răceală. Trebuia să mă mut aici de luni întregi. Am auzit numai de întârzieri și scuze. Sincer, m-am săturat.

– Este foarte dificil să lucrezi cu acel agent, domnule. Acești oameni din Delhi...

– Managerul meu a vorbit și el cu agentul dumneavoastră.

Domnul Patel tresări.

– A întrebat de piesele despre care dumneavoastră pretindeți că durează luni până să ajungă. Ce ați spune – vocea lui Sid fu înceată și fermă – dacă v-aș zice că și agentul dumneavoastră le poate procura în două săptămâni?

– Sunt sigur că este o neînțelegere, protestă domnul Patel.

Urmă o tăcere lungă înainte ca Sid să spună:

– Singurul lucru pe care nu îl înțeleg este de ce faceți asta, domnule Patel.

– Ce anume?

Încercă să pară gata de luptă, însă se dovedi complet slab.

– Avocații mei au analizat contractul de construcție. Îmi spun că am foarte mari șanse de succes dacă vă dau în judecată pentru comportament înșelător. Nerespectarea contractului. Atitudine imorală. Încălcarea unora dintre codurile în construcție.

Constructorul își duse fața în mâini, se aplecă în față și își puse coatele pe genunchi, oftând greu.

– Bănuiesc că cineva v-a pus să faceți asta. V-a plătit...?

– Nu m-a plătit.

– Atunci altceva?

– M-a amenințat.

– Hmm...

– Nu îmi pot permite să pierd tranzacția.

– S-ar putea să nu fie nevoie, dacă îmi spuneți despre cine este vorba.

Domnul Patel privi surprins.

Nu numai Sid se holba la el. Ci și eu, Serena și Zahra.

– Vă puteți păstra și acest proiect, îi spuse Sid, dacă vă luați angajamentul să îl terminați până la sfârșitul lunii. Dar mai întâi am nevoie de un nume.

Atunci când constructorul mărturisi, nu spuse, ci mai degrabă șopti adevărul. Își ținu capul în mâini astfel încât cuvântul de-abia se făcu auzit, dar fu oricum o confirmare.

– Wazir, șopti el.

***

Dacă Sid sau Serena erau surprinși de această dezvăluire, nu o arătară. Dar Zahra fu extrem de tulburată. Dându-mă jos din poală, se grăbi înspre tatăl ei și își aruncă brațele în jurul umerilor.

– De ce, tati? se plânse ea. De ce este buni atât de îngrozitoare?

– Este în regulă, petala mea, îi spuse el, ținând-o strâns în brațe. Răul nu e făcut încă.

Pe când spuse aceasta, ochii săi îi întâlniră pe ai Serenei. Expresia din ei sugera o înțelegere – și o hotărâre de fier.

În câteva minute domnul Patel se întoarse la dubă, cu un mers apologetic extrem de diferit de bravada care îl caracterizase atunci când venise. Zahra încă se mai agăța de tatăl ei, iar Serena era așezată, uitându-se în grădină cu mult mai mult calm decât te-ai fi așteptat de la cineva ale cărui cele mai negre suspiciuni tocmai fuseseră confirmate. Avea o expresie gânditoare în privire. Mi-am dat seama că expresia ei era calculată în mod voit – o tehnică pe care o învățase de la un vizitator al cafenelei cu câteva săptămâni în urmă.

***

Revelația faptului că doamna Wazir fusese cea care depusese plângere la consiliul local împotriva prezenței mele la Himalaya Book Café o șocase pe Serena. Fusese tura ei la cafenea în acea după-amiază, iar Kusali se ocupase de mesele ei după vizita inspectorului. Cu tot calmul ei obișnuit, Serena fusese șocată să descopere că ea, personal, devenise o țintă a răutății doamnei Wazir.

Serena se nimerise să stea, cufundată în meditație, pe bancheta din spate, care era cea mai apropiată de bucătărie – banchetă care era și cea mai aproape de standul de reviste al cărui raft de sus îl ocupam eu –, când Ani Drolma făcu o vizită librăriei. În ciuda numelui tibetan, Ani Drolma era o englezoaică ce venise să vadă Munții Himalaya pe când avea douăzeci de ani – și se hotărâse să trăiască aici definitiv. Cunoscută datorită faptului că își

petrecuse mai mult de zece ani meditând singură într-o peșteră deasupra nivelului de zăpadă, în ultimii ani Ani-la, așa cum i se spunea cu afecțiune, pusese bazele unei mănăstiri de maici nu departe de Dharamsala pentru ca tinerele din întreaga zonă să aibă aceleași oportunități ca și bărbații. „Ani“, numele pe care și-l însușise, însemna „călugăriță“ în tibetană. În ciuda înfățișării sale delicate în robe roșii, a staturii mici și a capului ras, Ani-la era o forță de luat în calcul. Ochii săi clari, energici și plini de viață păreau să pătrundă până în miezul problemei. Ani-la era și foarte miloasă.

– Ce mai face draga ta mamă? întrebă ea când se apropie de Serena, care se ridică în picioare pentru ca cele două să se poată îmbrățișa. Am auzit că a fost spitalizată.

– Mult mai bine, mulțumesc, îi spuse Serena.

Doamna Trinci și Ani-la se cunoșteau de mult.

– Urmează tratament medicamentos pentru tensiunea arterială. Meditează chiar frecvent acum.

– Foarte bine! îi sclipiră ochii lui Ani-la. Cu siguranță că îi va prinde bine.

– Deja se vede asta.

– Iar tu, draga mea?

– O, păi, bine în general, spuse ea cu privirea în podea. Dar tocmai am primit niște vești tulburătoare.

Serena știa că nu avea rost să pretindă altceva de față cu Ani. Călugărița o analiză cu atenție.

– Să-mi spui dacă pot să fac ceva, spuse ea. Între timp, protejează-ți mintea.

Când spuse acestea, mi-am amintit ceea ce îi zisese Yoghinul Tarchin Serenei cu numai câteva zile înainte, și anume ca în momentele dificile să practice meditația asupra minții. Exact același gând avu în mod evident Serena, înainte de a răspunde:

– De fapt, aș fi foarte recunoscătoare pentru un sfat.

Ani Drolma ridică din sprâncene.

– Meditația asupra minții. Nu am mai exersat de mulți ani asta. Mi-ai putea reîmprospăta memoria cum se face?

– Desigur.

Aruncând o privire înspre banchetă, gesticulă:

– Să ne așezăm?

Știam deja care sunt instrucțiunile pentru acest tip de meditație, căci le auzisem atunci când Dalai Lama și Geshe Wangpo le predau săptămânal la ore. Dar am ajuns să-mi dau seama că fiecare profesor avea o manieră diferită de a prezenta lucrurile – și perspective noi –, astfel că până și cele mai cunoscute practici puteau fi prezentate într-o lumină diferită. Având în vedere că Ani Drolma își petrecuse atât de mulți ani meditând, eram curioasă să știu ce anume ar avea de spus. Se părea că mă aflam pe standul de reviste chiar la momentul potrivit ca să beneficiez de marea ei înțelepciune.

– Începe prin a respira ca să îți liniștești mintea, îi spuse ea Serenei odată așezate amândouă de o parte și de alta a mesei și după ce Serena ceruse niște ceai pentru ele. Ca obiect al meditației, respirația este ceva la îndemână – ușor de identificat. De îndată ce mintea s-a mai liniștit, să zicem după vreo cinci sau zece minute, atunci schimbă obiectul meditației cu mintea însăși.

– Problema este că, de îndată ce încerc să îmi cercetez mintea, încep să am gânduri...

Și eu la fel, mi-am spus eu.

– Desigur. Este ceva normal, spuse Ani Drolma, încuviințând din cap.

Se întinse în scaunul ei, iar ochii îi deveniră strălucitori.

– Dar spre deosebire de alte tipuri de meditație, atunci când apar gândurile, ele nu sunt considerate distrageri.

– Nu? Sprânceana Serenei se încreți de surpriză.

– Gândurile se nasc din minte tot așa cum valurile se nasc din ocean. Au aceeași natură. Dacă ne așezăm pe o bancă la mare și vedem apărând un val, formându-se o creastă, apoi spărgându-se la mal înainte de a se duce înapoi în mare, știm că valul este de fapt marea. Diferită de restul oceanului doar pentru câteva momente, dar parte din el. Așa este și cu gândurile noastre. Ceea ce e important – se opri ea pentru a sublinia ce urma să spună – este să nu ne implicăm în gândurile noastre, lucru pe care îl facem de obicei. Treaba noastră este pur și simplu să observăm un gând exact ca pe un gând.

Serena o asculta cu atenție.

– Ca să facem asta atunci când apare un gând, exersăm confirmarea, acceptarea și eliberarea.

– Ce se întâmplă când apar imediat și alte gânduri?

Ani Drolma zâmbi.

– La fel. Confirmarea. Acceptarea. Eliberarea. Vezi tu, de obicei rămânem prinși în gânduri. Imediat ce apare un gând, ne implicăm. Suntem absorbiți, indiferent de gând. Indiferent de cât de mult rău ne face.

Serena își încreți buzele:

– Așa este, spuse ea. Am niște gânduri despre care știu că mă fac nefericită. Dar îmi tot vin în minte.

Ani Drolma îi atinse mâna.

– Încă un motiv să exersăm meditația asupra minții. Ne ajută să ne punem gândurile la respect. Un gând este doar un gând. O concepție temporară. Nu este un fapt. Sau vreun adevăr. Fiecare gând pe care l-ai avut vreodată s-a dus. Nu este aici acum, nu-i așa?

Serena dădea din cap zâmbind:

– Dar ajungem să fim atât de absorbiți de gândurile noastre. Ne pot face atât de nefericiți.

– „Absorbiți“ este un cuvânt bine ales, fu de acord Ani Drolma. Prelungim atât de multă nefericire.

M-am gândit la cât de des eram o victimă a exact aceluiași lucru, revenind asupra gândurilor care mă făceau nefericită.

În acel moment sosi un chelner cu ceai, turnă două cești de ceai englezesc și lăsă pe masă o farfurie cu biscuiți.

– Se pare că meditația asupra minții este o modalitate bună de a rupe cercul negativității, observă Serena atunci când rămaseră din nou singure.

Ani Drolma reflectă la asta în timp ce își sorbi ceaiul.

– S-a dovedit că meditația este de ajutor celor care au depresii. Experții în neurologie susțin că lobul insular, care este partea creierului în care simțim nefericirea, este legat de funcționarea executivă a creierului, care caută motive. Gândurile nefericite duc la sentimente de nefericire. Ne întrebăm apoi de ce ne simțim triști, iar acest lucru duce la mai multe interpretări, credințe, atitudini nefericite...

– Un cerc vicios.

– Exact. Meditația poate ajuta să rupem cercul. Da, inițial putem fi copleșiți de gânduri. Dar pe măsură ce exersăm neimplicarea, lucrul curios este că ele apar din ce în ce mai puțin. Încetează în timp să mai existe.

– Ce mai rămâne după aceea?

Ani Drolma străluci:

– Însăși mintea!

Serena reacționă la entuziasmul ei cu o expresie tristă:

– În rarele ocazii în care mintea mea a fost liniștită, tot ceea ce am observat este nimic.

– Păstrează-te în starea asta! se întinse Ani Drolma, strângându-i din nou mâna. Păstrează-te în starea de „nimic“ și vezi ce se petrece.

– Vrei să spui că se modifică?

– Experiența se modifică. Mai mult ca sigur. Doar nu crezi că toți acei ani petrecuți în peșteră de una singură au fost un fel de act de rezistență? Un exercițiu de masochism? chicoti ea.

Mă tot întrebasem mult timp de ce Ani Drolma și alții ca ea preferau izolările. Yoghinii care fuseseră în vizită la Sfinția Sa nu păreau să fie aspri. În timp ce era o anumită tărie în ceea ce-i privea, erau și uimitor de deschiși. Eram intrigată să aflu aceasta direct de la Ani Drolma.

– La început, mintea îți pare ca un vid inert și nimic mai mult, ca un fundal al gândurilor. Dar cu cât poți să sălășluiești mai mult cu mintea, cu atât începi să îi percepi calitățile. Claritate, lumină. Cum, din ce în ce mai mult, simțim liniște, o stare de bine. Poate că începem să ne gândim că meditația este un exercițiu cognitiv, dar descoperim că este în egală măsură un sentiment, o stare. Conștiința noastră primordială nu are limite, starea sa naturală este una de strălucire și de extaz permanent. Atunci când avem această experiență, nu ne mai gândim la noi ca fiind numai asta.

Arătă spre propriul ei corp.

– Ne dăm seama că propria noastră natură este cu totul diferită.

Serena reflectă mult timp asupra cuvintelor rostite de Ani Drolma.

– Mulțumesc foarte mult, spuse ea în cele din urmă. Este un adevărat privilegiu să vorbesc cu cineva care are experiența pe care o ai tu în meditație.

– Ești foarte amabilă. Mulțumesc, Serena, răspunse Ani Drolma. Sper că vei insista cu exercițiul de meditație.

Apoi, în timp ce Serena dădea afirmativ din cap, adăugă:

– Treaba noastră este să renunțăm la toată agitația care ne întunecă mintea. Să perseverăm în natura sa imaculată. Acest lucru este foarte de folos – nu numai în meditația formală, ci și atunci când avem de-a face cu situații dificile.

***

De pe verandă, l-am auzit pe domnul Patel pornindu-și duba. Câteva secunde mai târziu o luă în sus pe alee și spre porțile de acces. Am văzut-o pe Serena privind în jos la ambalajele de înghețată. Respirația îi era regulată, iar comportamentul, relaxat. Eram sigură că urma sfatul lui Ani Drolma, renunțând la multele gânduri care luaseră naștere în urma revelațiilor constructorului. După un timp, spuse:

– Zahra și-a dorit să vadă fântâna din capătul pajiștii. Poate că ar trebui să i-o arăți înainte să se facă prea târziu.

Sid se ridică, ținându-și fiica de mână, și o privi recunoscător pe Serena. Știam că sugestia ei era o ocazie de a le da timp lui și Zahrei să fie împreună, de a vorbi despre ceea ce se întâmplase.

Fiind o pisică, voiam să mă alătur lor.

Zahra se sprijini de tatăl ei în timp ce se plimbau pe pajiște, îndepărtându-se de casă. Nu departe în spatele lor, am privit cum Sid a îmbrățișat-o liniștitor.

– Ce este, draga mea? întrebă el când, după un timp, ea nu spuse nimic.

– Buni.

Trecu ceva timp până vorbi.

– Ceea ce se întâmplă între mine și buni are rădăcini adânci în trecut, petala mea, știi bine asta. Nu are nimic de-a face cu tine.

Au continuat să se plimbe. În cele din urmă, ea spuse:

– Am auzit că i-a făcut necazuri Serenei. Și micuței Rinpoche.

– De unde știi asta?

– Unul din chelnerii de la cafenea vorbea despre asta. Nu știa că ascultam. De ce buni o urăște pe Serena atât de mult?

– Nu a întâlnit-o niciodată pe Serena. Nu o cunoaște, deci nu are cum să o urască. Nu personal.

– Buni este întotdeauna atât de drăguță cu mine. Nu înțeleg de ce este atât de rea cu tine și cu Serena. Și cu Rinpoche.

Sid o strânse de umeri.

– O, cred că ne putem purta singuri de grijă. Iar relația ta cu buni este cu totul separată.

– Dar asta este chestia, spuse Zahra pe când se desprinse de el. Nu cred că este.

– De ce?

Sid privi în jos la ea. Arăta tare nefericită.

– L-a forțat pe constructor să facă toate aceste întârzieri ca să nu te poți muta. Am crezut că a făcut asta pentru ca tu să fii de acord să mă lași să-mi petrec o parte din vacanță cu ea.

Se îndreptau spre fântână, dar în schimb Sid se întoarse către un crâng de brazi de la marginea proprietății.

– Ți-a spus ea asta?

– Nu, dădu Zahra negativ din cap. Dar cred că are de-a face cu secretul.

– Deci, se opri Sid, de aceea mă întrebai de secrete?

Zahra își ascunse fața în mâini, iar lacrimile începură să-i curgă printre degete.

Încă o dată, Sid își puse brațele în jurul ei și o ținu aproape de el.

– Tu ești mica mea petală, iar eu sunt tatăl tău. Ești prea mică pentru a ține secrete față de mine. Cel puțin nu secrete mari. Secrete mici, ca atunci când cumpărăm cadouri de aniversare – asta este diferit. Dar dacă este ceva important și are legătură cu tine, sunt încă responsabil pentru tine.

La pieptul lui, Zahra se zguduia de suspine. Sid îi mângâie spatele, încercând să o calmeze.

În cele din urmă, ea reuși să vorbească:

– Buni a spus să nu mănânc prăjituri și înghețată pentru că trebuie să slăbesc.

– Nu am nicio idee de ce crede asta.

– Când am fost cu ea la niște probe vestimentare, mi-au spus că ar trebui să mai slăbesc câteva kilograme.

– Probe vestimentare?

– Vrea să arăt foarte bine atunci când vom merge să ne întâlnim cu Gurinder Panesar.

Pentru o clipă, Sid îngheță. Apoi începu să-i mângâie părul și să i-l dea la o parte de pe față.

– Îl cunoști? întrebă ea.

– Este din familia Panesar din Darjeeling?

Ea încuviință.

– În acest caz, știu despre cine e vorba. Este una dintre cele mai puternice familii din toată India aparținând castei războinicilor. Probabil că buni ți-a spus despre Gurinder că este cel mai minunat băiat și cel mai bun soț din lume?

– Ăsta era secretul! Cum de ai ghicit?

– Pentru că buni a încercat să o forțeze și pe mama ta într-o căsnicie aranjată ca să crească statutul social al familiei. În schimb, mami a ales să se căsătorească cu mine din iubire.

– Dar buni nu m-ar forța să mă căsătoresc cu cineva, nu-i așa? întrebă Zahra, uitându-se în sus la el. Pentru prima dată, începea să înțeleagă ce urmărea de fapt bunica ei.

Sid îi luă mâinile într-ale lui și se uită în ochii ei cu o privire protectoare de netăgăduit.

– Acum nu te va mai forța, spuse el.

***

În acea seară stăteam pe pervazul de unde puteam privi curtea Mănăstirii Namgyal în timp ce apunea soarele. Pe când Sfinția Sa se ocupa de corespondență la biroul său, am reflectat asupra vizitei mele pline de evenimente la casa cu numărul 21 de pe strada Tara Crescent. Mi-a plăcut să explorez încântătoarea casă cu turn, care, aveam o puternică presimțire, putea deveni în curând o parte importantă din viața mea. Și întâlnirea cu Zahra; acea puternică atracție reciprocă pe care am simțit-o amândouă! Mai mult decât orice, m-am gândit la draga mea prietenă Serena și la dezvăluirile care nu numai că au expus-o pe doamna Wazir – dar care au și condus-o sigur la eșec.

M-am gândit și la cum, după ce Sid și Zahra s-au întors din grădină, Zahra și-a acceptat veselă înghețata de la Serena și s-a plimbat prin casă

bucurându-se la fiecare pas. Între timp, Sid și Serena au vorbit încet. Nu mai văzusem niciodată atâta furie rece în ochii lui Sid în timp ce-i spunea Serenei de trădarea doamnei Wazir. Asta, declară Sid, era sfârșitul. Nu avea să-i permită fiicei lui să fie manipulată și nici ca el să fie folosit pe post de preș.

Serena îl îmbrățișă. Se văzu ușurare pe chipul lui în timp ce ea îl ținea strâns. Nu era un moment melodramatic – mai degrabă o renunțare blândă la ceea ce simțea, auzea și vedea, chiar în clipa aceea. Sfatul lui Ani Drolma părea să consolideze acea înțelegere, admițând că un gând este doar un gând, și nu un adevăr, și nici ceva de care să rămâi agățat.

***

Se auzi un ciocănit ușor la ușa lui Dalai Lama. Sfinția Sa își ridică privirea de la birou, așa cum am făcut și eu de la locul meu de pe pervaz, și l-am zărit în prag pe Oliver.

– Ați vrut să vedeți această carte, Sfinția Voastră?

Adusese o carte despre fizica cuantică publicată recent.

– Foarte bine, mulțumesc, spuse Sfinția Sa în timp ce zâmbi și acceptă cartea de la el. Studie coperta. Ai citit-o?

– Pe părți.

– Folositoare?

– Unele observații sunt interesante.

Oliver ezită pentru un moment înainte de a continua:

– Am fost marcat în special de citatul lui Erwin Schrödinger că „Lumea fiecărui om este și rămâne mereu o construcție a minții și nu se poate dovedi

că are vreo altă existență“. De felul în care pare să spună că, dacă ne schimbăm atitudinea față de lucruri, schimbăm lucrurile în sine.

Dalai Lama reflectă la aceasta cu o expresie extrem de serioasă, înainte de a se ridica de la birou, îndreptându-se spre pervaz și așezându-se lângă mine.

– Bun citat, spuse el. Dar cred că prefer citatul lui Buddha: „Lumea obiectivă se naște din mintea însăși.“

Oliver se arătă surprins:

– Un concept identic, exprimat succint.

Sfinția Sa râse pe când se apleca să mă mângâie.

– Și chiar mai cu acuratețe, spuse el, versiunea lui Buddha include mințile tuturor ființelor – nu numai ale oamenilor.

– A, înțeleg ce spuneți, zâmbi Oliver. Fie ca lumea care se naște în mintea micuțului Leu de Zăpadă și a tuturor ființelor să fie foarte fericită.

Dalai Lama vorbi încet, ca și cum se ruga. În pragul ușii, Oliver se opri.

– Există vreun motiv anume pentru care ați dorit să vedeți această carte azi?

– O, da, spuse Dalai Lama dând din cap. Studiez terma care ne-a fost adusă recent. Cu cât o studiez mai mult, cu atât descopăr mai multe paralele cu știința cuantică. Cred că va fi una dintre cele mai remarcabile descoperiri din ultimul timp...

CAPITOLUL NOUĂ

În miezul acelor dimineți himalayene strălucitoare cerul este perfect azuriu, iar aerul care vine dinspre munții acoperiți de zăpadă este atât de clar, că pare să scânteieze. Mă aflam pe dulapul cu documente, privindu-i pe Tenzin și Oliver cufundați în hârțogăraia lor.

– Asta încheie situațiile de la Sera, Ganden și Drepung, anunță Tenzin, împingând într-o parte un set gros de documente pe care tocmai le verificase. Se cere o mică sărbătorire.

Vizavi de el, în scaunul ocupat altădată de Chogyal, Oliver își ridică privirea cu un zâmbet.

– Știu că mă vei crede ciudat, dar chiar mă bucur de asta. E ceva diferit pentru mine.

– Adică să faci munca este ca o sărbătorire? verifică Tenzin.

– O! zise Oliver, cu ochii scânteind. Nu aș merge așa departe!

***

Cu două săptămâni în urmă, Dalai Lama îi invitase pe amândoi în biroul său.

– Se spune că nimeni nu este de neînlocuit, însă tot nu găsim pe cineva în locul lui Chogyal, observase Sfinția Sa.

– A fost dificil, încuviință Tenzin, părând oarecum stânjenit.

Se ocupase de căutarea unui sfătuitor în treburile monastice pentru Sfinția Sa, dar nu reușise să găsească o persoană care să întrunească pe deplin combinația rară de cunoștințe organizaționale, abilități de comunicare și autoritate necesare unui rol atât de fin.

– Știu că ai făcut singur o mare parte din treaba sa, admise Dalai Lama, dar vine recensământul și vei avea nevoie de mult ajutor.

Tenzin încuviință din cap. La fiecare doi ani, se ținea un recensământ în cadrul sangha, sau comunitatea budistă, în fiecare mănăstire din India și regiunea himalayană. Rezultatele erau trimise la Namgyal ca să fie însumate și analizate. Era un proiect uriaș care îi răpea lui Chogyal mai multe săptămâni de efort concentrat.

– Oliver, vrei să participi? se întoarse Sfinția Sa către translatorul său. Jobul nu presupune abilități lingvistice, dar poate că îl vei considera interesant.

– Sunt foarte fericit să ajut în orice chestiune doriți, încuviință Oliver. Dacă doriți, pot lăsa traducerea expoziției Tsongkhapa pe seama acelui călugăr foarte promițător din Ladakh.

În ultimele luni, Oliver instruise ca asistent un călugăr tânăr foarte talentat din punct de vedere lingvistic.

– Îl vei superviza? se asigură Sfinția Sa.

– Da.

Dalai Lama îi privi când pe unul, când pe altul cu o expresie calmă.

– Amândoi sunteți fericiți să lucrați așa?

Pe când Tenzin și Oliver încuviințau, schimbară o privire de anticipare amuzată.

Încă de când Oliver venise ca translator oficial, ei petrecuseră o mare parte din timp fiecare în biroul celuilalt. Nu numai asta, ci făcuseră împreună și multe excursii în afara mănăstirii. Serata de la Himalaya Book Café fusese una din ele. Cu diferite ocazii, merseseră și la un meci de cricket pe terenul local. Și cu două weekenduri în urmă călătoriseră la Delhi pentru a vedea o punere în scenă specială a operei Mikado a lui Gilbert și Sullivan.

La câteva zile de la această însărcinare, Oliver începu să stea pe scaunul ocupat altădată de Chogyal. Studia cu atenție tabele, cifre transferate pe computer de pe printuri, le verifica pentru acuratețe și le compara cu datele din anii anteriori.

– Dacă am putea să le automatizăm, am salva mult timp și am elimina eroarea umană, adică erorile mele, observă Oliver în a doua sa zi de muncă, pe când își împingea scaunul în spate.

Vizavi de el, Tenzin îl privea pe deasupra ochelarilor.

– Chogyal obișnuia să spună același lucru. Dar am rămas împotmoliți, căci nu am putut face în așa fel încât toate mănăstirile să folosească același soft.

– Chestii legale?

– Exact.

– Nu crezi că o solicitare de sus ar fi suficientă pentru a le rezolva? întrebă Oliver, făcând semn din cap spre biroul Sfinției Sale.

– Doar dacă o faci cu multă diplomație. Deja le-am impus stareților să trimită cifrele. Să le cerem într-un anume format...

– Păi dacă sarcina asta depinde de cineva, acela ești tu, observă Oliver.

– Hmm..., cugetă Tenzin, întorcându-se la propriile tabele.

***

Oliver și Tenzin se uitau la setul de documente de recensământ pe care tocmai le verificase Tenzin, când deodată acesta își schimbă postura. Se întoarse către fereastra deschisă de lângă dulapul de documente, ridicându-și ușor capul. Fruntea i se încruntă, iar ochii i se închiseră a concentrare.

În același moment și eu am simțit mirosul. Ridicându-mi capul, mi-au fremătat nările. Nu era nicio îndoială. Era un miros inconfundabil.

Am schimbat priviri.

– Doamna Trinci? întrebă Tenzin.

Oliver se uită la calendarul afișat pe computerul său.

– Vin niște ruși la prânz...

Tenzin împinse în spate scaunul, se ridică în picioare și se îndreptă spre ușă.

– Primul ei eveniment de când a avut infarctul, confirmă el.

Sărind de pe dulapul cu documente pe birou și apoi pe podea, l-am urmat atât de repede cât îmi permitea mersul meu șovăielnic.

– Cum de știi că ea e aici? voi Oliver să știe.

– Am simțit mirosul faimoaselor sale fursecuri cu fulgi de ciocolată, zise Tenzin. Mă duc să văd.

Apoi, pe când ajunse în coridor, zise:

– Dacă e vreo ofertă, voi aduce câteva.

– O mică celebrare, îi reaminti Oliver.

– Elevenses! strigă Tenzin, folosind termenul englezesc pentru gustarea între dimineață și prânz.

Oliver chicoti.

***

Puțin mai târziu, l-am urmat în bucătăria de jos. Ca de obicei, doamna Trinci era în mijlocul ei și, spre surpriza mea, Serena se afla și ea acolo, tocând legume pe un blat.

– Doamnă Trinci! o salută Tenzin cu o mână întinsă. Era mereu formal, căci respecta pe deplin un protocol diplomatic, indiferent cât de cordial era.

– Dragul meu Tenzin! zise doamna Trinci, ignorându-i mâna și sărutându-l pe ambii obraji.

– Permiteți-mi să fiu primul care vă spune „bine-ați revenit“! Serena a fost extraordinar de generoasă să ne ajute în absența dumneavoastră. Dar ne-ați lipsit enorm.

În acea clipă, doamna Trinci îmi zări în spatele tejghelei vârful cozii gri, stufoase.

– O, micuța mea dolce mio! Ai venit să îmi urezi și tu „bine-ai revenit“? fredonă ea.

M-am dus spre ea și m-am frecat de picioarele ei, torcând apreciativ.

– Vedeți? zise Tenzin, ca și cum apariția mea confirma spusele sale. Vi s-a simțit lipsa, nu numai de către rezidenții umani.

Curând doamna Trinci mă ridică pe tejghea și, în timp ce mă mângâia călduros, îmi reaminti de ce eram tesorina ei, comoara ei. Față-n față astfel pentru prima dată în ultimele săptămâni, am putut să-mi dau seama că ceva se schimbase. Nu numai că rimelul ei era mai puțin gros și purta doar o brățară de aur, în locul unei întregi serii de percuție. Era vorba despre mai mult decât înfățișarea ei. Era la fel de călduroasă și de implicată ca înainte, dar acum era cuprinsă și de liniște. Un calm pe care nu îl observasem înainte.

– Sunt încântat să te văd și pe tine aici, Serena, zise Tenzin, salutând-o.

– Ca în vremurile de altădată.

– E o fată bună, interveni doamna Trinci.

– Când m-am oferit s-o ajut, zise Serena, nu am crezut că va accepta. De obicei este atât de rezistentă.

– M-am transformat, ridică din umeri doamna Trinci. De ce să îmi complic situația dacă propria fiică este unul din cei mai buni bucătari-șefi din Europa?

– O, nu! făcu o grimasă Serena.

– Aveți mare dreptate, încuviință Tenzin.

– Mi-am dat seama că nu e nevoie să îmi dovedesc ceva, continuă doamna Trinci.

– Ați făcut-o deja acum multă vreme, doamnă Trinci, o asigură Tenzin, aruncând o privire spre cuptor, unde se coceau fursecurile aurii.

– Tenzin, ți-ar plăcea să iei sus o farfurie cu fursecuri? întrebă Serena, observându-i privirea cu un zâmbet.

– Doar dacă...

Serena deschisese deja ușa cuptorului și scoase afară o tăviță cu fursecuri perfect coapte.

– Ai grijă când muști din ele, atenționă ea, scoțând câteva cu o spatulă pe o farfurie. Ciocolata din interior este încă fierbinte.

***

Așa că, puțin mai târziu, eu, Tenzin și Oliver ne bucuram de ceaiul și fursecurile festive pe balcon. Între biroul asistenților și apartamentul Sfinției Sale era un foaier VIP unde oaspeții puteau să stea înainte de a intra în audiență. Acel foaier dădea spre un balcon care era rareori folosit. Dalai Lama era la Mănăstirea Namgyal toată dimineața, așa că balconul nefolosit, cu panorama sa arboricolă asupra peisajului local, era locul perfect de relaxare.

Tenzin pregătise două cești de ceai în maniera corespunzătoare: punând mai întâi la foc ceainicul, măsurând cinci linguriță de frunze de Ceylon, adăugând apa fiartă, așteptând să fiarbă ceaiul, înclinând ușor ceainicul într-o parte și alta și, la sfârșit, turnând ceaiul în cești printr-o strecurătoare. Între timp, Oliver turnase lapte într-o farfurioară pentru mine.

Sub cerul liber, toți trei ne-am bucurat de bunătăți cu contemplarea conștientă a cunoscătorilor.

Doar după cei doi bărbați și-au terminat fursecurile Oliver și-a șters mâinile cu un șervețel și a deschis un folder de pe laptop.

– E interesant de citit cifrele de la Mănăstirea Herne Hill, zise el.

Tenzin aruncă o privire întrebătoare. Herne Hill era una din cele mai izolate mănăstiri și, deși nu era una mare, sangha de acolo era binecunoscută pentru devotamentul față de izolările meditative.

– Vârsta medie, cită Oliver, optzeci și patru.

– E ridicată, încuviință Tenzin.

– Cea mai ridicată din toate centrele supuse recensământului nostru.

– Am vizitat-o acum câțiva ani, îi spuse Tenzin. Ridurile erau la vedere, însă conduita călugărilor, forța lor de viață era încă foarte tânără. Sunt un studiu de caz excelent pentru ceea ce se petrece atunci când oamenii sunt lăsați să își vadă de practică.

Oliver dădu din cap aprobator.

– În Occident, încă ne străduim să învățăm cum ne afectează conștiința trupul. Însă chiar de curând s-a demonstrat că meditația încetinește îmbătrânirea. Activitatea telomerazei. Imitația genetică. Totul duce la... optzeci și patru!

Tenzin chicoti.

– Media, emfază el. Jumătate din ei sunt mai în vârstă decât atât.

Pentru o vreme, singurul zgomot a venit de la mine, care lingeam farfuriuța ca s-o golesc și de ultima picătură de smântână. Fiecare hârșâit al limbuței mele făcea farfuriuța să se lovească de piciorul scaunului pe care stătea Oliver. Acesta se întinse să mă mângâie.

– De ce oare, cugetă Tenzin, occidentalilor le este atât de greu să înțeleagă că mintea afectează trupul?

Se făcu o pauză în timp ce Oliver se gândea la întrebare.

– Abia acum un secol mintea a fost considerată un subiect științific valid.

– La două mii cinci sute de ani după Orient?

– Exact. Până atunci, știința occidentală s-a concentrat pe lumea din exterior. În tot acest timp, oamenii au considerat mintea ca fiind o parte a sufletului – o chestiune religioasă. Când oamenii de știință și-au întors în sfârșit atenția asupra conștiinței, au crezut inițial că nu însemna nimic mai mult decât activitate cerebrală.

– Mintea este creierul? întrebă Tenzin.

– Multă lume crede asta.

Oliver își duse ceașca la buze și își sorbi ceaiul gânditor.

– Problema este că oamenii de știință nu pot demonstra cu adevărat teoria – de exemplu, nu pot explica exact cum celulele pot crea conștiință. Pentru mine este la fel de neveridic ca atunci când aș spune că laptopul tău poate simți emoții.

– Parcă am citit undeva că nici acum nu există vreo dovadă că memoriile sunt stocate în creier, aduse Tenzin o altă obiecție.

– Exact. În ciuda cercetărilor de miliarde de dolari, nu s-a demonstrat asta niciodată. Și mai sunt și alte găuri în teorie, cum ar fi faptul că persoanele aflate în comă, deși au creierul complet inactiv, ajung să relateze cele mai puternice experiențe atunci când își revin.

– Nu este o teorie convingătoare, observă Tenzin.

– Dar ai rămâne surprins de cât de mulți oameni de știință occidentali o cred încă, fu Oliver de acord. Din fericire, lucrurile au mai evoluat. Descoperiri recente în știința cuantică ne-au ajutat să înțelegem cele mai minunate convergențe între știința occidentală și înțelepciunea orientală.

– Vechi și nou.

– Exterior și interior, spuse Oliver cu ochi scânteietori. Definiția budistă a minții ca „un continuum fără formă de claritate și cunoaștere“ este cam

același lucru cu teoriile științifice ale fizicii cuantice care spun că materia și energia sunt două aspecte ale aceleiași realități. E = mc2.

Tenzin dădea din cap aprobator:

– Am mai citit că în fizica cuantică nu există noțiunile de subiect și obiect.

– Exact, interveni Oliver. Acest lucru ne ajută să ne explicăm de ce meditatorii care au control asupra minții au și control asupra corpului.

Tenzin dădu din cap.

– Unul se manifestă ca fiind celălalt.

Pe când cei doi au continuat pe aceeași temă, vorbind cu oarecare entuziasm despre conștiință și vindecare, am găsit un loc însorit pe balcon, între scaunele lor, și am început o sesiune de spălat după-masă. L-am auzit pe Oliver explicând că „meditație“ și „medicație“ sunt cuvinte care au aceeași rădăcină latină, medeor, care înseamnă „a vindeca“ sau „a întregi“. Cum fiecare gând are o componentă energetică ce se reflectă într-un rezultat fizic. Cum efectul placebo dovedește puterea minții.

M-au intrigat astfel de conversații deoarece și noi pisicile avem minte. Și avem și conștiință. Felinele, la fel ca și oamenii, au gânduri și sentimente. Oare torsul, act despre care se știe că rezonează la un nivel care ajută vindecarea, nu este o dovadă că noi pisicile avem o înțelegere instinctivă despre cum să ne folosim propria conștiință ca să „întregim“? Și este oare posibil ca durata vieții la pisici, exact ca durata vieții la oameni, să poată fi prelungită de starea minții noastre? Într-un cămin în care erau asigurate nu numai cele trebuitoare existenței, ci și un înțeles adevărat al iubirii împărtășite, este oare posibil ca o pisică să trăiască până la bătrânețe, mai mult decât atunci când nu are parte de bunătate?

Cei doi râdeau de o glumă spusă de Oliver, când deodată am observat o mișcare în camera din spatele lor. Am auzit un foșnet de robe roșii prin ușa deschisă de la balcon – apoi apăru Sfinția Sa.

Pentru un moment era de parcă un profesor își făcuse apariția pe neașteptate pentru a descoperi că studenții săi se distrează, în loc să lucreze. În ceea ce

mă privește, ajungând la partea cea mai delicată a rutinei mele de ferchezuit, tocmai îmi ridicam piciorul și mă pregăteam să ajung la zonele inferioare, când, luată prin surprindere, am ridicat și eu capul și m-am uitat la Dalai Lama.

Oliver și Tenzin dădură să se ridice în picioare. Eu mi-am lăsat jos piciorul.

– Vă rog! Stați! gesticulă insistent Sfinția Sa spre ei.

– Sfinția Voastră..., începu Oliver.

Tenzin interveni:

– Am crezut...

– Una dintre întâlnirile mele s-a anulat. Am ajuns mai devreme acasă.

– Sărbătorim un prag pe care l-am atins în munca noastră legată de recensământ.

– Foarte bine, spuse Dalai Lama.

Apoi, fluturându-și mâna între cei doi, adăugă:

– Mă bucur să văd că lucrați atât de bine împreună.

Zâmbi enigmatic din colțul gurii.

***

Pe la jumătatea după-amiezii aceleiași zile, doamna Trinci fu poftită în biroul Sfinției Sale.

– Am vrut să îți mulțumesc pentru prânzul minunat, spuse Dalai Lama, luându-i mâna într-a sa în timp ce se așeză pe scaun lângă ea. Oaspeților le-a plăcut mai ales... care este cuvântul... blini (din rusă: clătite, n. t.)?

– Sì, sì, radie doamna Trinci.

Încreţindu-şi fruntea a preocupare, continuă:

– Nu a fost un stres prea mare în bucătărie?

– O, nu. Dădu din cap şi se opri pentru un moment înainte de a continua. Săptămânile de odihnă mi-au dat timp să reflectez. Mi-am amintit de sfatul pe care mi l-aţi dat atunci când am început să lucrez aici prima dată.

Amândoi zâmbiră când îşi aduseră aminte cu drag de vremurile trecute.

– Mi-aţi spus: semplice. Simplu.

Dalai Lama încuviinţă din cap.

– Cred că acele luni au fost cele mai plăcute. Îmi plăcea la nebunie să mi se ceară să pregătesc prânzul pentru Namgyal. Dar cred că am uitat ce înseamnă simplu. Am vrut meglio – şi mai bine, şi mai bine. Am vrut să... excelez. Apoi, când mă odihneam, mi-am adus aminte: simplu. Niciodată nu mi-aţi cerut complesso. Magnifico! Niciodată nu mi-aţi cerut să-i impresionez pe oaspeţi!

Sfinţia Sa chicoti:

– Ai dreptate.

– Aşa că acum ne întoarcem la simplitate. Nu este vorba de mine. Să fiu un bucătar bun. Este pentru oaspeţi. Mese simple, delicioase.

– Foarte bine! Mulţumesc! Dalai Lama se întinse şi îi bătu mâna. Sunt bucuros că ai învăţat o lecţie utilă în urma atacului de cord. Cultivi pacea interioară. Mulţumirea. Te concentrezi pe alţii.

Îşi împreună mâinile şi făcu o plecăciune, semn că scurta lor întâlnire se apropia de sfârşit.

Se ridicară amândoi, iar doamna Trinci ieşi din cameră. Se opri când ajunse la uşă.

– Mulțumesc, Sfinția Voastră, mulțumesc pentru tot ceea ce ați făcut pentru mine și pentru Serena.

Camera se umplu de strălucirea lui.

– Poate că v-ar plăcea să știți că se va muta aproape cât de curând. Ceva mai jos, pe aceeași stradă, spuse ea, arătând în direcția bungaloului. Ea și Siddhartha își fac o casă acolo.

Dalai Lama încuviință din cap:

– Parcă a zis ea ceva de... niște întârzieri?

– Sì, sì. Dar nu vor mai fi întârzieri. Constructorul a promis că va fi gata. Vor avea o petrecere în câteva săptămâni. Știu că de obicei nu mergeți în vizite, dar m-am gândit să vă spun totuși, având în vedere că e la doar zece minute de aici.

– Un vecin aproape, confirmă Sfinția Sa.

– Ar fi o surpriză minunată pentru Serena și Sid dacă ați binecuvânta noua lor casă...

***

O săptămână mai târziu, la sfârșitul zilei de lucru, se auzi un ciocănit în ușa Sfinției Sale. Erau Tenzin și Oliver, care veniseră cu printurile recensământului completat. Cei trei au stat ceva timp așezați la măsuța joasă de cafea, aplecați asupra cifrelor, comparând ultimele rezultate cu cele din anii precedenți și observând descoperirile de interes – inclusiv longevitatea meditatorilor de la Herne Hill.

De-abia după ce terminară de revizuit raportul și se lăsară pe spate în scaun, Tenzin îi aruncă o privire lui Oliver, cerându-i parcă permisiunea înainte de a-și drege glasul.

– Sfinția Voastră, avem o sugestie referitoare la rânduiala din biroul asistenților.

– Spuneți, dădu din cap Sfinția Sa.

– Deocamdată este doar o idee. Doar știți câte dificultăți am întâmpinat în încercarea de a găsi pe cineva care să ocupe postul lui Chogyal.

– Așa este.

Fiind pe pervaz, mi-am ridicat capul și m-am întors ca să-i privesc îndeaproape. Cine avea să stea pe locul lui Chogyal era extrem de important nu numai pentru Dalai Lama, ci și pentru mine. Unii dintre candidații pe care Tenzin îi luase în considerație nu erau iubitori de pisici. Venerabila Față de Maimuță – un nume pe care i-l dădusem unui candidat foarte butucănos și ridat – mă ignorase în mod evident. Chiar și atunci când am sărit în mijlocul biroului său a încercat să pretindă că nu eram acolo.

Apoi a fost Uriașul Strangulator de Pisici, un călugăr cât un munte, a cărui „atingere blândă“ mi-a distrus întreg corpul. Mai puțin de jumătate de oră în prezența lui a fost îndeajuns pentru a mă convinge să nu mă mai apropii de biroul asistenților atât timp cât îi auzeam vocea răsunând în hol.

– Lucrând împreună la recensământ m-a făcut să-mi dau seama că am ceva cunoștințe și deprinderi necesare postului monastic, spuse Tenzin. În același timp, abilitățile lingvistice ale lui Oliver îl fac într-o anumită măsură mult mai calificat decât mine pentru propriul meu post.

– Înțeleg... Dalai Lama avea o expresie sinceră.

– Este numai o idee, spuse Oliver. Și nu am discutat cu nimeni altcineva încă. Dar este posibil să fie mai ușor să găsim pe cineva ca translator....

– Poate tânărul călugăr din Ladakh? sugeră Tenzin.

– Sunt sigur că se va potrivi foarte bine, observă Oliver.

Sfinția Sa privi de la Oliver la Tenzin cu multă atenție.

– Un călugăr drept diplomat și un laic drept sfătuitor monastic, cugetă el.

Cei doi avură un schimb de priviri.

– De obicei, un astfel de aranjament nu prea merge, spuse Dalai Lama, dând din cap. Dar cu voi doi... gesticulă el, desfăcându-și ambele mâini, în timp ce un zâmbet îi apăru pe chip. Mi se pare... foarte bine!

Oliver și Tenzin părăsiră camera, închizând ușa după ei. Dalai Lama veni înspre locul unde stăteam și priveam cum se lăsa seara peste curte.

– Mă bucur că și-au dat seama de acest lucru, murmură el, mângâindu-mă pe gât.

M-am uitat în sus și am observat că îi străluceau ochii. Fiind una dintre cele mai înțelepte ființe, Dalai Lama putea vedea lucruri pe care cei mai mulți nu le văd – deși, de cele mai multe ori, își ține observațiile pentru sine. Dar erau momente, ca cel de acum, când părea că îmi împărtășește un secret. Împărtășea o cărare, o direcție care era de mult evidentă pentru el. Era nevoie ca alții să fie împinși în direcția asta.

– Voiam să sugerez exact același lucru, confirmă el pe când torceam în semn de apreciere. Dar uneori este mai bine atunci când oamenii ajung singuri la o concluzie.

Deci, de aceea îl rugase pe Oliver să îl ajute pe Tenzin cu recensământul! Era mai puțin o cerere de ajutor și mai mult o modalitate de a-i determina pe amândoi să lucreze împreună și să ajungă la o concluzie care era evidentă pentru el. „Mijloace iscusite“ este o practică admirată mult în budism, prin urmare eram încântată nu numai de cât era Dalai Lama de iscusit, ci și de faptul că îmi împărtășea mie confidențele lui.

M-am răsucit, mi-am întins lăbuțele cât am putut de mult, mușchii tremurându-mi. I-am oferit Sfinției Sale burtica extrem de pufoasă.

– O, micuțul meu Leu de Zăpadă! râse el, frecându-mi burtica cu mâna. Știi că îmi place asta.

Știam asta, dragă cititorule, știam asta foarte bine.

Mijloace iscusite.

***

Ceva mai târziu în seara aceea, am reflectat asupra faptului că atât de multe lucruri pot fi realizate cu ajutorul unei minți pozitive, cu răbdare și iscusință. Mergeam la culcare cu Dalai Lama seară de seară. Mă trezeam cu Dalai Lama în fiecare dimineață. Stăteam pe pervazul de la fereastra lui o mare parte din zi. Și niciodată nu l-am văzut stresat, făcând ceva în interes propriu sau încercând să domine ori să controleze. Intențiile sale au fost întotdeauna bune, dorindu-și numai binele pentru celelalte ființe. Și pornind de la această compasiune nemărginită, uneori apar lucruri magice, uimitoare.

Ultimul oaspete al Sfinției Sale din acea zi a fost Geshe Lhundup.

– Avem rezultatele de la datarea cu carbon, de la grafologi și de la unii dintre cei mai mari învățați ai noștri, raportă el, cu ochii strălucindu-i. Cu toții sunt de acord. Partea de mijloc a termei este cu scrisul celui de-al Cincilea cel Mare.

– Minunat! De partea cealaltă a mesei, Dalai Lama zâmbi entuziasmat. Și o parte originală de text?

– Într-adevăr, dădu Geshe Lhundup din cap afirmativ. Nu este un text lung, dar tratează un subiect nou. Am identificat trei autori diferiți. Se pare că al Cincilea cel Mare a cerut contribuții de la doi dintre cei mai mari învățați din acele timpuri, și fiecare a tratat subiectul dintr-o perspectivă ușor diferită.

– Un mesaj extrem de relevant în zilele noastre.

– O termă din toate punctele de vedere, fu de acord Geshe Lhundup. Dacă ar fi fost descoperit acum treizeci de ani, documentul ar fi fost cu mult înaintea vremii sale.

– Da, da. Va trebui să mă gândesc cu atenție la ceea ce voi face. Aș vrea să implic oameni de știință occidentali.

Mi-am amintit cât de absorbit de text fusese Sfinția Sa în acea seară în care Geshe Lhundup îi dăduse pentru prima dată copia textului.

– Pare să aplice în materie de vindecare idei care sunt similare științei cuantice.

– Exact, aprobă Dalai Lama. Chiar dacă oamenii de știință au înțeles de mult timp că materia este și energie, de-abia în ultimii ani s-au întrebat cum se aplică acest lucru în medicină. Cum să caute vindecarea nu a unui corp, ci a unui câmp energetic.

– Studiez acest text încă de când a sosit. Este atât de clar! Atât de profund! Entuziasmul lui Geshe Lhundup era contagios. Cred că ar putea fi cel mai important text nou pe care am avut privilegiul să îl studiez. Ar putea modifica fundamental modul în care este privită vindecarea.

Cei doi discutară ceva timp conținutul textului lui Dalai Lama al Cincilea. Discuția pe care o aveau era foarte asemănătoare cu cea pe care am auzit-o între Tenzin și Oliver, despre cum meditatorii din Herne Hill trăiau atât de mult datorită calității minții lor. Noua termă părea să ducă ideea mai departe, afirmând că fiecare gând are un efect biologic. Unele stări ale minții sunt asociate cu schimbări fiziologice. În loc să tratezi materia cu materie, o poți trata în schimb cu energia minții.

Această conversație trecu totuși la un nivel de importanță mult mai mare.

– Așa cum știți, am trimis cilindrul metalic și săculețul din piele pentru a fi datate pe baza carbonului, îi spuse Geshe Lhundup Sfinției Sale. Dar nu am spus nimic despre mustățile de pisică.

Dalai Lama râse.

– Cei de la laborator sunt riguroși. Foarte meticuloși. Se pare că au găsit două mustăți, pe care le-au datat pe baza carbonului. Una pe care au găsit-o în săculeț, cred eu – se uită în direcția pervazului – că îi aparține lui PSS, datorită datei. Cealaltă a fost găsită între paginile textului.

Sfinția Sa ridică din sprâncene.

– Este veche de trei sute cincizeci de ani.

– Dalai Lama al Cincilea a avut și el o pisică?

– Nu doar o pisică oarecare. Geshe Lhundup se aplecă în față. Conform raportului, codul genetic al mustății mai vechi este aproape identic cu cel al PSS.

– Asta înseamnă... o pisică foarte asemănătoare cu PSS? se asigură Sfinția Sa.

Geshe Lhundup dădu din cap aprobator.

– Rasă himalayană?

– Poate chiar un străbun al PSS.

Amândoi se întoarseră să se uite la mine în locul în care eram așezată, privind în curte, aparent neatentă la conversație. De fapt, eram atentă la fiecare cuvânt pe care îl spuneau. În ultimele săptămâni am petrecut mult timp reflectând asupra implicațiilor pe care le aveau visele mele recente, precum și asupra revelației despre Norbu și a impresiei pe care mi-o făcuse misteriosul bărbat puternic care mă salvase în timpul vieții mele pe care am avut-o ca fiind câinele lui Dalai Lama. Revelațiile lui Geshe Lhundup de acum patru secole erau încă o descoperire extraordinară: o reîncarnare a Sfinției Sale avusese de asemenea o pisică de rasă himalayană.

O reîncarnare a mea din secolul al șaptesprezecelea?

***

De-abia ceva mai târziu, când ne-am pregătit amândoi de culcare, iar Dalai Lama era pe cale să stingă lumina, mi-a confirmat ceea ce bănuiam. Se

aplecă spre locul în care eram așezată la marginea patului, pe păturica mea specială.

– Așadar, PSS, știința ne-a ajuns din urmă. Prieteni de-a lungul secolelor. Ce noroc pe mine să am un asemenea însoțitor minunat.

Am tors recunoscătoare în întunericul care s-a făcut după aceea. Încă mă obișnuiam cu ideea că am mai trăit și înainte, în timpul existenței curente a Sfinției Sale – chiar dacă am fost un câine. Ideea că noi doi fuseserăm împreună și în secolele trecute era încă o revelație încâlcită. Una care părea să ofere vieții de acum o perspectivă mult mai largă.

Cât de diferită părea viața atunci când era privită ca o parte dintr-o poveste mult mai mare. Cât de însemnată părea, atunci când cauzele create într-o viață puteau să se manifeste în următoarea. Mai ales cauze precum cele ale meditației sau precum cele ca atunci când descoperi pentru prima dată că ai putea să ai control asupra propriei tale conștiințe.

– Așa este, micuțul meu Leu de Zăpadă, îmi șopti Dalai Lama în întuneric. De-a lungul vieților, creștem și ne schimbăm. Dar un singur lucru rămâne neschimbat: tu și eu vom fi mereu prieteni.

CAPITOLUL ZECE

La Himalaya Book Café era mult entuziasm în legătură cu un eveniment care avea șansa să devină cel mai important eveniment social al anului: petrecerea lui Sid și a Serenei de casă nouă.

De la acea întâlnire decisivă cu domnul Patel de la Patel Construction, casa fremăta de activitate. Serena le spusese colegilor că nu mai văzuse așa ceva niciodată. Dintr-odată, casa furnica de dulgheri, electricieni, zugravi și decoratori. Domnul Patel, pus acum în situația de a termina la termen, adoptă o atitudine autoritară dând instrucțiuni.

Începură să apară până și electrocasnicele. Aceleași produse, despre care domnul Patel le spusese că practic erau imposibil de obținut, erau acum livrate și instalate fără ostentație. Toate dormitoarele și celelalte camere de oaspeți erau curate și proaspăt văruite. Scara care ducea la turn fu reparată și terminată în scurt timp. Numai Sid urcase până acum – în calitate de cap al familiei, insistă să fie responsabil de decorarea și mobilarea camerei de sus astfel încât să fie gata atunci când Serena și Zahra aveau să urce pentru prima dată.

– O fi vreo chestie a maharajahilor, observă Serena cu amuzament.

Petrecerea era o sursă de anticipare la cafenea din mai multe motive: toată lumea era implicată. Pentru prima dată de când funcționa cafeneaua, Himalaya Book Café avea să fie închisă pentru cină sâmbătă seara. Jigme și Ngawang Dragpa, bucătarii restaurantului, aveau să se ocupe de pregătirea gustărilor în noua casă. Își petrecură mult timp cu Serena, gândind un meniu care, asemănător celor de la evenimentele care aveau loc la Buckingham Palace, consta în bucățele tentante ce puteau fi savurate dintr-o singură înghițitură delicată. Kusali, împreună cu o echipă de chelneri care serveau de mult timp aveau să se plimbe cu mâncarea printre oaspeți.

Între timp, Franc se ocupa de divertisment. Avea să fie un fel de serată distinsă. Fu nevoie de câteva vizite la bungalou împreună cu Ewing Klipspringer pentru a încerca pianul și pentru a rezolva chestiuni de logistică. Cei doi refuzară să-i dezvăluie Serenei ce anume plănuiseră exact, spunându-i doar că „va ajunge la toată lumea din comunitate“ – o promisiune deliberat vagă. Totuși, din chicotelile lor în timp ce discutau și făceau planuri pentru seara evenimentului ca doi băieți de școală năzdrăvani, Serena simțea că ceva se punea la cale.

Cât despre familia Wazir, lucrurile luaseră o turnură interesantă. Conform spuselor Serenei, atunci când Sid îi dăduse telefon doamnei Wazir și îi spusese că nu va mai accepta să se amestece, fosta lui soacră rămăsese mută de uimire, șocată că fusese prinsă asupra faptului. Pentru prima dată, nici măcar nu încercase să nege. În schimb, detectase în răspunsul ei rece o acceptare cu forța a condițiilor: dacă voia să își mai vadă nepoata vreodată, trebuia să se supună cu totul altor reguli.

Zahra îi dădu telefon bunicii ei în weekendul următor, iar bătrâna doamnă fu diplomată, însă distantă. Am auzit chiar eu, căci stăteam în poala Zahrei atunci când relată conversația. Bucurându-se de un weekend liber de la internat, trecu pe la cafenea într-o sâmbătă după-amiază. Zahra și cu mine eram pe una din canapelele din librărie. Serena stătea față-n față cu noi, iar cele două doamne discutau cel mai important dintre subiecte: ce aveau să poarte la petrecere. Erau dezbătute și respinse diverse opțiuni. Serena sugeră un drum până la magazine ceva mai târziu în după-amiaza aceea pentru a cumpăra accesorii.

În mod inevitabil, conversația se învârti în jurul telefonului dat de Zahra bunicii sale din partea mamei.

– Nu a vrut să vorbească cu mine, spuse Zahra. Nu a putut să obțină ceea ce vrea, așa că sunt... în fine.

– Ei bine, nu pretind că o plac, spuse Serena. Dar toate relațiile au momentele lor mai bune și mai rele. Nu da prea multă importanță unei singure convorbiri telefonice.

– Era atât de..., ridică ea din umeri.

Serena se întinse și îi strânse mâna.

– Îmi pare rău.

– Mie nu, răspunse Zahra imediat. Știu că încerca să mă folosească. Nu am nevoie de astfel de oameni. Am deja toți oamenii drăguți de care am nevoie.

Se aplecă deasupra mea, atingându-și nasul de al meu. Părul ei căzu încă o dată ca o perdea întunecată în jurul fețelor noastre.

– Oricum, gândi ea cu voce tare, doamna Trinci este mult mai bună decât bunica Wazir.

Fu o pauză, timp în care Serena reflectă la semnificația acestei remarci. După un timp, spuse încet:

– Ei bine, este cu siguranță diferită.

– Nu. Mai bună, scutură din cap Zahra, în timp ce se ridica.

– Poți spune că o persoană este „mai bună“ decât alta?

– Face biscuiți de ciocolată mai buni. Bunica Wazir nici nu știe să pună ceainicul pe foc – trebuie să ceară asta unui servitor.

Serena zâmbi.

– Mama este un cofetar minunat!

– Este mai hazlie. Doamna Trinci este mereu... Își întinse brațele în aer și le flutură. La, la-la, la-la.

– Cu siguranță că este, râse Serena. Dar numai pentru că o persoană te face să râzi și îți face biscuiți, asta nu înseamnă că ai motive serioase să o placi mai mult decât pe altcineva.

– O iubește pe micuța mea Rinpoche, spuse Zahra, pe un ton serios. Bunica Wazir este alergică la ea. Asta spune totul.

Serena nu spuse nimic. Pentru un timp, Zahra rămase tăcută, mângâindu-mă. Apoi spuse:

– Ar fi bine dacă Rinpoche ar veni la petrecere.

– Este un gând foarte drăguț, scumpa mea, dar nu cred că o petrecere este locul potrivit pentru o pisică.

Oare? Uneori, chiar și cei mai bine intenționați oameni ar putea să greșească!

– Dar o vom aduce acasă în curând? întrebă Zahra.

– Sunt sigură că va veni în vizită imediat ce ne mutăm.

De ce avea impresia că voi aștepta atât? Pentru o pisică, puține lucruri puteau fi mai ademenitoare decât o casă plină de cutii...

***

Ceva mai târziu în acea după-amiază, eram la locul meu obișnuit, pe pervaz. Sfinția Sa lucra la birou. Nu avusese musafiri pe care să-i primească, așa că toată după-amiaza, în răstimpul orelor în care mi-am făcut siesta, am meditat și am făcut o mică excursie în vecini, el a rămas la birou, studiind.

Am hotărât că făcuse destul.

Sărind de pe pervaz, m-am dus spre locul unde stătea concentrat asupra unui text, așteptându-mă ca simpla mea prezență să-i atragă atenția.

Nu s-a întâmplat așa.

M-am întins peste glezna lui dreaptă, apoi peste cea stângă, masându-i picioarele cu bogăția extravagantă a blăniței mele groase. M-a ignorat în totalitate.

Pentru o clipă, m-am gândit să-mi înfig colții în partea cea mai sensibilă a gleznelor lui, dar am decis să adopt a altă tactică. De lângă biroul său, m-am uitat direct la el cu ochii mei de safir – și am mieunat.

– O, micuțul meu Leu de Zăpadă! reacționă imediat. Te-am ignorat?

Împinse scaunul înapoi, se aplecă și mă ridică, ducându-mă la fereastră.

– Puterea mieunatului, murmură el încet în timp ce stăteam amândoi privind cum se lăsa seara peste curtea Mănăstirii Namgyal.

Raze lungi ale soarelui de după-amiază făceau să strălucească curtea de un auriu puternic. Călugări încălțați în sandale se îndreptau în tăcere către camerele lor din mănăstire. La porțile ei, ultimul grup de turiști fotografia mănăstirea și Munții Himalaya din depărtare.

Apoi, din centrul Dharamsalei, se auzi o ambulanță. Sirena răsună încet la început, dar deveni din ce în ce mai puternică pe măsură ce se îndrepta pe colină către McLeod Ganj. Oamenii începură să privească peste porțile mănăstirii către sursa de sunet.

Înainte să ajungă la porți, alarma se termină la fel de brusc precum începuse.

Dalai Lama mă strânse în brațe. Ne gândeam amândoi la ultima dată când o ambulanță fusese atât de aproape.

– Suferința ne poate face să creștem. Nu-i așa, micuțo?

Sfinția Sa părea să îmi reamintească de noaptea în care am privit amândoi luminile templului și, în special, de semnificația lotusului.

– Uneori este nevoie de un șoc, de un eveniment din afară care să ne ajute să ne găsim calea spre o viață mai folositoare.

Urmă o pauză în care am reflectat la acest lucru. Apoi, Dalai Lama spuse:

– Știu că deja ți-ai dat seama de acest lucru.

Recunoașterea faptului că am crescut într-o mică, dar importantă măsură, m-a făcut să torc. Iar în timp ce reflectam asupra lunilor care au trecut de la atacul de cord al doamnei Trinci și apoi de la prima ei oră de meditație, mi-am dat seama cât de mult am ajuns să învăț despre cum practicând simplul fapt de a fi aici și acum, îți transformă ușor, dar profund viața.

Descoperisem că nu fusesem singură în suferința provocată de faptul că am avut purici. Am descoperit că până și oamenii au parte de o mare agitație mentală atunci când încep să mediteze. Biata doamnă Trinci se crezuse incapabilă de a-și liniști mintea până când Dalai Lama o convinse opusul.

Învățăturile lui Geshe-la despre autocompasiune, care i-au transformat viața lui Franc, au fost și ele o revelație pentru mine și pentru încercările mele de a medita. Am ajuns la concluzia că nu rezolvi nimic fiind atât de critic. Pe de altă parte, chiar și un progres cât de mic putea marca un punct de maximă importanță. Mi-am adus aminte de dimineața în care mâncasem fructe de mare la micul dejun pentru a cincea oară la rând, de dezamăgitoarea eroare

de la Himalaya Book Café care mă lipsise de atât de mult iubitul meu meunière de la masa de prânz, de cum mi-am dat brusc seama că nemulțumirea mea profundă avea mai puțină legătură cu ceea ce se întâmplase, și mai multă cu starea mea. Am ajuns să îmi dau seama că, deși nu puteam schimba lumea, puteam schimba modul în care o trăiam. Chiar și cele mai umile și aparent ineficiente încercări de conștientizare de până atunci începuseră să mă protejeze de inevitabilele urcușuri și coborâșuri ale vieții. Ce minunată realizare fusese aceasta. Aproape – oare puteam gândi așa? – îndeajuns de minunată ca să justific rutina fructelor de mare timp de cinci mese de mic dejun la rând!

Mindfulness făcea lumea un loc mai frumos! În cazul doamnei Trinci, făcuse ca muzica să sune mai plăcut, iar florile, mai frumoase. În cazul meu, iarba-mâței devenise fără îndoială intoxicant de „mai pisicească“ decât ar fi putut fi altminteri. Învățasem că puteam să mă bucur de cele mai simple lucruri atunci când eram foarte atentă, când mintea îmi era deschisă, iar simțurile ascuțite.

Ajunsesem și să îmi dau seama că nu aveam numai cinci simțuri. În timpul vizitei faimoasei regine mass-media, Sfinția Sa explicase cum, exact așa cum acordăm atenție lucrurilor pe care le vedem, le auzim și le mirosim, tot așa putem acorda atenție și gândurilor – nu implicându-ne, ci doar observându-le. Ideea radicală conform căreia aș putea să nu mă implic în fiecare gând pe care îl am, ci aș putea să îl urmăresc obiectiv, era o revelație. Așa cum spusese Ludo la sala de yoga, este vital să creăm spațiu, să cultivăm atenția susținută dacă vrem să renunțăm la vechile obiceiuri. Și, așa cum observase în grădină noul meu prieten, șoferul, numai atunci când suntem conștienți de ceea ce se întâmplă în mintea noastră putem planta flori și smulge buruienile.

Fusese fascinant să aud de la un oaspete luminat cum, ca urmare a stării de atenție susținută, compania sa a avut parte de mai mult spirit inovator, de productivitate, de team building, chiar dacă acele lucruri nu erau în mod direct relevante pentru o pisică așezată pe un pervaz.

De un interes personal a fost adevărul subliniat de Yoghinul Tarchin, adevăr conform căruia, rămânând în prezent, aici și acum, suntem protejați de teama viitorului, precum și de traumele trecutului. Rezultatele în plan fizic, așa

cum a arătat recenta inventariere a lui Oliver și Tenzin, erau o mai bună sănătate și o viață mai lungă.

Dar, dincolo de toate întâlnirile mele din săptămânile anterioare, era un lucru la care Sfinția Sa revenea deseori. Era la fel cu ceea ce Ani Drolma îi spusese Serenei nu cu mult timp în urmă: mindfulness este cheia descoperirii naturii primordiale a înseși minții noastre. Și ceea ce descoperim, la început numai în frânturi, este că mințile noastre sunt nelimitate și strălucitoare, atât în felul de a simți, cât și în capacitatea de a observa. Atunci când atingem acest nivel, descoperim sentimente de liniște profundă și extaz permanent.

– Da, micuțul meu Leu de Zăpadă, continuă Dalai Lama, de parcă era conștient de ceea ce gândeam. Cea mai mare termă pe care o putem găsi nu se află într-o peșteră în munți, ci în interiorul nostru. Fiecare dintre noi trebuie să descopere comoara pe care o avem deja, comoară care este însăși natura minții. Singura noastră treabă este să îndepărtăm obstacolele, să scuturăm puricii. În acest fel, descoperim că propria noastră natură profundă este una de pură și imensă iubire, de pură și imensă compasiune.

În brațele Sfinției Sale, nu m-am simțit niciodată mai apropiată de acel adevăr minunat.

***

Alături de interese intelectuale, eram curioasă și în privința chestiunilor practice. În special, în ceea ce privea progresul făcut la casa cu numărul 21 de pe strada Tara Crescent, ce continua să fie subiectul discuțiilor zilnice de la Himalaya Book Café.

Auzind că au fost puse parchetul, covoarele și draperiile în noua casă a lui Sid și a Serenei, pe la mijlocul unei după-amiezi în care altminteri aș fi dormitat, am decis că era timpul să mai fac o vizită. După o oprire în grădină, am mers mai departe pe drum până am dat de semnul Patel Construction care marca intrarea pe stradă. Am observat că fuseseră deja puse porți masive – pe poarta din stânga era trecut numărul 21, iar pe partea

dreaptă era instalată o cutie poștală. Porțile, deschise în momentul de față, erau făcute din fier forjat și vopsite în negru. Am fost ușurată să descopăr că spațiile dintre bare erau îndeajuns de largi pentru a încăpea o pisică pufoasă și cu părul lung.

Mergând pe marginea drumului, acoperit acum cu pietriș, am observat că grădinile fuseseră îngrijite, iar buruienile smulse. Covoarele de flori aveau îngrășământ, iar acum apăruseră tot felul de floricele – era o transformare totală.

Cât despre casa proaspăt văruită și strălucind de curățenie, arăta foarte primitoare, mai ales cu acel turn care se ridica deasupra, un cuib retras ce se profila în fața munților.

Deși eram nerăbdătoare să merg mai departe, nu puteam, dragă cititorule, să fac asta sub nicio formă. Șase dube erau parcate drept în fața ușii de la intrare. Oameni în diverse uniforme forfoteau între dube și casă, transportând tot felul de unelte și piese de mobilier. Din interior se auzea o cacofonie de bormașini electrice, ciocane și instrucțiuni date cu voce tare. La un moment dat apăru și domnul Patel, ținând un telefon la ureche cu o mână și gesticulând cu cealaltă unui grup de oameni care cărau cu grijă un candelabru pe ușa din față.

Am stat, captivată de toată această activitate. Eram și mai curioasă să văd transformarea din interiorul casei. Dar astăzi nu era momentul potrivit pentru o pisică. Trebuia să aștept. Să îmi aleg momentul. Dar în curând, mi-am promis, cât de curând, aveam să mă reîntorc atunci când era liber. Voiam în special să ajung sus în turn și să mă uit pe una dintre acele ferestre. Cum ar arăta lumea de sus, de-acolo? m-am întrebat eu.

***

A reieșit că era mult mai puțin ușor decât credeam să ating acest țel, dintr-un simplu motiv: activitatea nu s-a oprit. De fapt, din ceea ce spunea Serena la cafenea, pe măsură ce se apropia ziua petrecerii de inaugurare a casei,

activitatea era și mai intensă. Agitația muncitorilor echipați cu învelișuri de protecție și cu truse de scule se transforma treptat într-una a livratorilor care aduceau pentru petrecere echipamente de catering, flori și mobilă închiriată. În zilele dinaintea marii seri, Kusali și echipa sa de chelneri vizitară de multe ori locul, asigurându-se că totul era în regulă pentru Serena și Sid.

De-abia în ziua petrecerii cu pricina am considerat că este în regulă să explorez din nou Tara Crescent nr. 21. Era una dintre acele glorioase după-amiezi târzii himalayene când cerul este senin, aerul curat, iar printre bâzâitul insectelor și ciripitul păsărilor întreaga lume pare să se scalde în soarele cald de după-amiază.

Pe când mă îndreptam spre strada care ducea spre casă, am observat că nu mai era semnul Patel Construction. Zidurile și porțile arătau maiestuoase, iar în interior grădinile erau îngrijite – de parcă fuseseră întotdeauna așa.

Mă simțeam ușurată că nu vedeam nicio dubă sau mașină în stradă. Pentru prima dată fără praf sau gălăgie, casa se înălța calmă și primitoare în strălucirea amurgului. Se vedeau lumini aprinse în camere, casa emanând o căldură a ei. Pentru prima dată, părea locuită; nu mai era doar o casă, ci un cămin. Era oare doar senzația mea sau era ceva cu adevărat irezistibil care-ți atrăgea privirea – sau inima – către turn?

M-am aventurat înainte și sus pe verandă, care fusese odată acoperită de praf și mizerie și care acum era lustruită, cu ferestre strălucind de curățenie. Am intrat pe ușile franțuzești deschise într-o cameră mare, pregătită special pentru petrecere. Era un salon superb cu pereți de culoarea smântânii, cu draperii aurii, canapele din catifea aranjate în jurul șemineului – mă și vedeam așezată pe una din ele într-o noapte rece de iarnă! Lumânări în suporturi de sticlă mici, colorate și decorațiuni din bronz licăreau peste tot. O muzică barocă amplă umplea camera prin difuzoare ascunse.

Mereu curioasă, am mers clătinat pe un covor foarte înflorat și am ajuns într-un hol pe care îl țineam minte dinainte. Dar, în loc să dau de goliciunea plictisitoare de la ultima mea vizită, am descoperit de data aceasta o adevărată peșteră a lui Aladdin, cu camere mobilate, holuri întortocheate, neașteptate trepte de scări ce urcau și coborau și curți interioare.

Mi-am adus aminte de acel lac. Acum, dintr-o fântână țâșnea apă argintie. Aproape de suprafața piscinei, pești koi alunecau mătăsos prin apă. Aceasta era în mod categoric o altă cameră în care să revin!

Sala de muzică unde era pianul fusese și ea transformată. Acum că era mobilată cu mese și scaune și că erau tablouri pe pereți, părea în mod paradoxal și mai mare decât înainte. În centru, pianul Steinway lustruit avea capacul ridicat și partituri pregătite fără îndoială pentru ceea ce Franc și Ewing plănuiseră pentru acea seară.

Mă îndreptam către camera în care am întâlnit-o pentru prima dată pe Zahra, când, cu nările fremătând, am simțit parfumul Serenei. Grăbindu-mă în acea direcție, am auzit voci. Îmi pierdusem simțul direcției, mi-am dat eu seama, deși știam că mă îndreptam spre partea din față a casei. Atunci când am făcut colțul, am auzit-o pe Zahra întrebând:

– Credeam că ai spus să așteptăm?

– Da, veni răspunsul lui Sid. Dar cred că putem mai întâi să ne petrecem câteva momente împreună, în familie.

– O să vină aici cât de curând! răspunse Serena, părând nerăbdătoare.

Am ajuns într-un hol unde Sid răsucea o cheie într-o ușă, cu Serena lângă el.

Zahra sărea în sus de entuziasm.

– Nu mai am răbdare! tot repeta ea.

Cei trei erau îmbrăcați în cele mai frumoase haine ale lor. În costum negru și purtând o cămașă albă Nehru, Sid arăta din cap până-n picioare a maharajah. Alături de el, Serena era clar prințesa lui – purta o rochie corai și un colier din aur. Zahra părea oarecum mai mare ca vârstă și mai matură în sariul ei turcoaz.

Ea fu prima care mă observă.

– O pot aduce pe Rinpoche? îl întrebă ea pe tatăl ei.

Sid și Serena se întoarseră ca să se uite la mine.

– Rinpoche! exclamă Serena, venind spre mine. Exact la timp! Cum de ai știut?

Sid se opri, privindu-mă cu căldură.

– Uneori, cei care ne sunt apropiați pot simți lucrurile astea, murmură el.

Zahra se apleca deja să mă mângâie.

– Păi ai spus „doar familia".

– Așa este, fu el de acord.

Răsucind cheia, deschise ușa. Ducea spre niște scări neobișnuit de abrupte.

– Iar acum suntem toți.

Zahra mă luă în brațe și îi urmă pe Sid și pe Serena care, în mod evident, urcau pentru prima dată pe acele trepte. Era rece și întuneric în turn. Treptele păreau să nu se mai termine. Eram mulțumită că nu era nevoie să urc de una singură – picioarele mi-ar fi tremurat de oboseală cu mult înainte de a ajunge sus.

Am tot urcat, ecoul pașilor noștri pe treptele noi de lemn auzindu-se prin camera goală, până când în cele din urmă se auzi scârțâitul balamalelor unei uși vechi. Sid intră primul pe ușa arcuită, prin care trecea o lumină aurită. Serena îl urmă. Apoi Zahra, care mă ținea pe mine, li se alătură și ea în lumină.

Camera era deasupra restului casei. Toți cei patru pereți aveau ferestre mari, iar noi am intrat exact când apunea soarele. Umplea camera cu o lumină aurie – calitatea luminii era caldă și moale, și cu atât mai magică pentru că știam că avea să dispară în curând. Toți patru am absorbit în tăcere strălucirea ei. Timpul s-a oprit în loc. Părea prea mult ca să credem că ni se întâmplă nouă. Fiind alături unul de celălalt ca familie în acest loc special, eram cu toții vrăjiți de acest spectacol ceresc.

Strălucirea de deasupra orizontului era încă prea puternică pentru a o putea privi direct pe fereastra care era orientată spre asfinţit, însă Zahra mă duse în partea turnului care se ridica deasupra grădinii. Avându-i pe Sid şi pe Serena în spatele nostru şi ţinându-se strâns, am privit peluzele şi drumul şerpuit. În ceaţa aurie, Kusali şi chelnerii lui îmbrăcaţi în uniforme albe apretate aranjau mesele pentru cocktail. De sus, simetria de culori din straturile de flori era izbitor de evidentă. Din acel punct, totul era ordonat, civilizat, cumpătat.

Traversând camera spre fereastra opusă, ne-am trezit faţă-n faţă cu Munţii Himalaya. De sus de aici păreau izbitor de aproape, arătând nu ca un lanţ crestat, ci ca un val după val de munţi care se întindeau mult în depărtare. Vârfurile lor îngheţate străluceau în apus, râuri de aur topit scurgându-se pe versanţi.

Am auzit un strigăt venind de jos şi străbătând până sus în turn.

– Este aici!

Zahra se grăbi spre fereastra care dădea în grădină pentru a vedea o figură inconfundabilă în robe roşii mergând pe drumul care ducea spre casă.

În urma lor, Sid se îndepărtă uşor fără vreun cuvânt. I-am auzit paşii pe scară. Serena se întoarse ca să îl urmeze.

– Să coborâm şi noi? întrebă Zahra.

– Poate e mai bine să rămânem, îi spuse Serena. Când personalul de pază al Sfinţiei Sale i-a spus despre turn, acesta a spus că vrea să vină în vizită.

Bineînţeles! Era el iluminat, conştient de existenţa mai multor dimensiuni ale realităţii decât cei mai mulţi dintre oameni, însă Dalai Lama avea o curiozitate copilărească despre lume şi nu îi era niciodată teamă să şi-o exprime. Un turn înalt într-o casă? Desigur că voia să vadă!

Zahra şi cu mine am rămas la fereastră privind activitatea de jos. I-am văzut pe Sid şi pe Serena ieşind din casă şi primindu-l pe Sfinţia Sa cu eşarfe albe, sau kataguri, aşa cum cerea tradiţia. Acceptă pe rând fiecare eşarfă, punându-le înapoi pe umerii lor pe măsură ce le înconjură gâturile cu braţele şi şoptind o binecuvântare.

Am auzit în curând paşi pe treptele turnului, voci înăbuşite şi râsul contagios al lui Dalai Lama; se îndreptau spre vârf.

În momentul în care Dalai Lama apăru în cameră, lumina soarelui se schimbă, devenind mai moale, mai puţin ameţitoare. Ne-am întors cu toţii feţele spre orizont – lumina ne pătrunse şi ne-am contopit cu ea, complet absorbiţi de strălucirea rămasă. În prezenţa sa, era de parcă ne transformaserăm în strălucire şi extaz, de parcă venise să ne reamintească de propria noastră natură în acest loc extraordinar.

În cele din urmă, Dalai Lama îşi întoarse faţa de la orizont. După ce se aplecă în faţa Zahrei şi mă mângâie pe cap, îşi duse palmele în dreptul inimii şi murmură mantre. Privi mai întâi grădinile, apoi munţii şi spre o a treia fereastră care dădea înspre pădurea de pini. Aici, ramurile fremătau sonor ca nişte valuri, scânteind în lumina aurie.

Întorcându-se înspre Serena şi Sid, zâmbi.

– Nu aveţi nevoie de binecuvântările mele, spuse el. Veţi binecuvânta această casă chiar voi exersând Dharma.

Neavând siguranţa că putea să vorbească, Serena îşi duse şi ea mâinile la inimă.

– Mulţumesc, Sfinţia Voastră, spuse Sid de lângă ea.

Dalai Lama se uită de la unul la altul, apoi la Zahra, care mă puse jos cu grijă pe unul dintre scaunele din mijlocul camerei.

– Există legături karmice foarte bune între voi toţi, spuse el, dând din cap.

Zahra mă mângâie în timp ce mă aşezam pe scaun.

– Ea este fetiţa mea, şopti ea ca răspuns la ceea ce spusese Sfinţia Sa.

– Da, interveni el după un moment cu vocea caldă. Puţine legături sunt mai puternice decât cea dintre mamă şi fiică.

Părea să răspundă la tocmai ceea ce spusese ea, însă ceva în felul în care o spusese făcea să se înțeleagă cu mult mai mult. M-am uitat în sus și am văzut-o pe Zahra privindu-mă în ochi. Ne-am susținut privirea pentru mult timp înainte ca ea să se aplece și să mă sărute pe cap.

***

Dalai Lama dispăru din nou într-un nor de robe roșii. Coborî scările și făcu un tur rapid al casei, însoțit de gărzile sale, apoi parcurse pe jos distanța scurtă până la Namgyal.

Nici nu plecase bine, că au și început să sosească alți musafiri, fiind cu toții nerăbdători să exploreze turnul încă din momentul în care intrară pe stradă și îl zăriră. Doamna Trinci a fost prima; nu s-a grăbit să urce scările, dar a fost atât de uimită de priveliștea din vârful turnului, încât fu redusă pe moment la o tăcere necaracteristică. Franc și Ewing o urmară și ei ceva mai târziu, după care Sid și Serena insistară ca personalul de bucătărie și chelnerii să urce și ei ca să se bucure de privelişte până când nu avea să se facă întuneric. Ghemuindu-mă în fotoliul din mijlocul camerei, am ațipit, pierzând noțiunea timpului chiar în mijlocul musafirilor și al sunetelor care veneau de jos – muzică, râsete, șampanie care era desfăcută.

Probabil că se făcuse destul de târziu atunci când am simțit obrazul Zahrei pe capul meu.

– Îmi pare rău, Rinpoche, am uitat să te aduc jos.

Mă luă în brațe și se duse la fereastra dinspre grădină. Privind în jos, am văzut șiruri de lumini de toate culorile încrucișate de-a lungul peluzelor, femei în sari și purtând bijuterii, bărbați în sacouri, chelneri plimbându-se printre oaspeți cu tăvi cu gustări.

Un miros plăcut de ceva cu pește urcă pe scări. Complet trezită acum, eram foarte fericită că Zahra venise să mă ducă jos.

– Ce zici de-o gustare? propuse ea.

Exact lucrul la care mă gândeam și eu!

Petrecerea era în toi. Mă duse în brațe printr-o cameră plină de oaspeți, de arome ademenitoare și de buchete de flori. În bucătăria bine proporționată, am fost pusă pe o bancă din lemn din colțul pentru mic dejun. Kusali pregăti imediat niște pește la grătar pentru mine.

Zahra se îndepărtă cât timp am mâncat; m-am bucurat să fiu lăsată în voie. După cină am sărit jos de pe băncuță și m-am îndreptat agale spre ușa din dos. Mi-am făcut drum spre partea frontală a casei. M-am grăbit să-mi fac ieșirea; nu mai era nevoie să mai rămân la petrecere. Fusese îndeajuns ceea ce am trăit în turn și ceea ce spusese Sfinția Sa. Acea lumină avea să strălucească pentru mult timp de-acum înainte.

În timp ce parcurgeam distanța mică înapoi către Mănăstirea Namgyal, am trecut de grădina mea și m-am hotărât să dau curs chemării naturii înainte de a mă duce acasă. Doar lumina argintie a lunii strălucea în grădina în care nu se afla nimeni. Găsind un strat de pământ moale, mi-am făcut nevoile. Mă îndreptam înapoi spre scări, când am auzit un scârțâit. M-am întors ca să descopăr că ușa de la magazie fusese lăsată deschisă, iar vântul o mișca dintr-o parte într-alta.

Mi-am adus aminte de ultima dată când mă aventurasem acolo. Nu fusesem înăuntru mai mult de un minut, când apariția șoferului mă făcuse să sar și să rămân înțepenită între doi saci. Mai erau atâtea de explorat acolo...

Am parcurs peluza și am intrat în magazie, oprindu-mă să analizez contrastantele mirosuri de resturi vegetale și pesticide, de humus și fertilizator. Șoferul părea să fi plecat în grabă – o lopată era pe jos, alături de niște foarfeci de grădină și de niște mănuși de grădinărit. Tocmai le miroseam, când am auzit un alt scârțâit. De data aceasta era mult mai puternic și mai prelung și fu urmat de o izbitură asurzitoare. Interiorul fu complet cufundat în întuneric.

Mi-am dat seama ce s-a întâmplat și am mieunat din instinct. Singură în întuneric și în frig, mirosul de chimicale părea să se intensifice. Oare aici

aveam să-mi petrec noaptea? Neavând cum să deschid ușa și lipsită de orice alt mijloc de scăpare, aveam oare să fiu prinsă aici până la următoarea vizită a șoferului – oricând ar fi fost aceasta? După acele momente minunate petrecute în vârful turnului, aveam să mor otrăvită?

Miorlăind cu disperare fără oprire, m-am simțit complet fără apărare. Cum aveam să scap din situația asta? Am străbătut micuța magazie dintr-un cap în celălalt, sperând să găsesc ceva mijloace de scăpare. Căutam o spărtură, chiar și un ascunziș departe de vaporii toxici.

Deodată, se auzi un alt scârțâit. M-am uitat și am văzut ușa deschizându-se cu putere.

Am simțit două mâini mari și puternice trăgându-mă în sus. Era ceva intens, chiar primitiv în senzația de a fi ridicată pentru siguranță. Am știut imediat că am mai fost astfel ridicată și înainte. De aceleași mâini. De același om. Omul masiv din grupul de fugari care mă salvase de la moarte atunci când fusesem legată de Norbu în timpul evadării noastre din Tibet.

Pe când mă scotea afară, m-am uitat la chipul lui. Dar știam deja cine era.

Șoferul.

***

Mai târziu în acea seară, Sfinția Sa stătea la birou, studiind terma celui de-al Cincilea cel Mare. Eram foarte mulțumită să stau pe pervaz și să privesc în grădină, reflectând la multele revelații de care începusem să am parte în ultimul timp.

Pe când meditația de seară din templu se sfârșea, iar călugării de la Namgyal părăseau templul pentru a merge acasă, la culcare, Dalai Lama se ridică de la birou și veni lângă mine la pervaz. Am privit împreună ritualul de noapte al luminilor de templu care erau stinse pe rând, astfel încât acoperișul auriu și

simbolurile de bun augur fură primele învăluite în întuneric. Apoi treptele. Ultimele, florile de lotus.

Nu era nevoie ca Sfinția Sa să îmi reamintească ce însemna floarea de lotus sau cum putea suferința deveni un catalizator al transcendenței. Începusem deja să descopăr de una singură acest lucru. Ceea ce tocmai începusem să înțeleg era comoara, terma minții. Era felul în care legăturile dintre mine însămi și cei apropiați mie alcătuiau o tapiserie mult mai bogată și elaborată decât orice alt lucru pe care mi l-aș fi putut imagina vreodată.

– Este un sentiment foarte înălțător să studiezi această termă, micuțul meu Leu de Zăpadă, șopti Dalai Lama lângă mine. Uneori trebuie să ni se aducă aminte de ceea ce suntem capabili. Că avem cu toții abilități dincolo de ceea ce poate credem. Exersarea minții poate fi un lucru complicat. Dar uneori...

Îmi mângâie fața.

– Uneori întrezărim o frântură dintr-un scop mult mai mare decât noi înșine. Și atunci totul capătă sens.

Mi-am gudurat fața de mâna lui. Deja întrezărisem acele frânturi, credeam eu. Și toate acestea datorită inspirației sale, pentru care voi fi mereu recunoscătoare.

Mai mult decât atât, știam că aceasta era o călătorie care avea să fie din ce în ce mai frumoasă.

INSTRUCȚIUNILE DE MEDITAȚIE ALE LUI PSS

Găsește-ți un colțișor liniștit unde să te poți așeza fără să fii deranjat. Genul de loc în care o pisică s-ar simți confortabil și în siguranță, cum ar fi, de pildă, suprafața de podea din dormitor pe care cad razele de soare. Asigură-te ca ți-ai dat telefonul pe silent. Selectează o alarmă cu sunet plăcut și seteaz-o să se declanșeze după zece minute. Nu trebuie neapărat să stai în poziția lotusului, cu picioarele încrucișate. Dacă vrei, poți lua niște perne de pe canapea, pune-le pe podea și stai jos pe ele. Dacă îți este mai comod să te așezi pe scaun, atunci stai jos pe scaun, dar să aibă spătarul drept.

***

Stai drept, dar relaxat, cu mâinile în poală, cu palma dreaptă peste cea stângă, ca o scoică. Degetele mari să fie unite pentru a putea închide circuitul energetic. Ține-ți umerii ușor pe spate într-un mod confortabil. Închide ochii și lasă-ți mușchii feței să se relaxeze. Vârful limbii să fie în cerul gurii, chiar în spatele dinților din față. Apleacă-ți ușor capul în față dacă mintea este foarte activă sau ține-l mai drept dacă te simți obosit.

***

Acordă-ți ocazia, acum și aici, de a nu te gândi la ceea ce te preocupă de obicei. Din acest moment, lasă ca tot ceea ce îți ocupa mintea să devină irelevant cât timp meditezi. Consideră aceste momente o pauză de la activitatea mentală obișnuită. Să fie un timp de relaxare și încărcare cu energie. Urmărește să fii conștiință pură – fără trecut, fără viitor. Rămâi ancorat în aici și acum.

***

Fii conștient că ai devenit deja „un magnet pentru pisici“. Dacă îți împarți viața cu o pisică, aceasta își va face mai mult ca sigur apariția în următoarele minute.

***

Intenția meditației tale să fie exprimată în următoarea afirmație, pe care fie o rostești cu voce tare, fie în gând:

Practicând această meditație

devin calm și relaxat,

mai fericit și mai eficient în tot ceea ce fac,

atât pentru mine însumi, cât și pentru ceilalți.

***

Îndreaptă-ți atenția spre nări. Concentrează-te pe respirație în timp ce inspiri și expiri. Simte respirația când tragi aer în piept... și îl dai afară. La următoarea expirație, spune unu în minte. La următoarele expirații numără doi, trei și patru. Numără-ți respirațiile în cicluri de patru, ținându-ți atenția concentrată pe senzația pe care ți-o dă respirația când aerul circulă prin nări. În timp ce meditezi, fii atent la cum ți se încetinește respirația în mod natural.

***

Fii atent la cum se naște fiecare inspirație și expirație, la cum crește, apoi trece. Dacă mintea rătăcește sau se plictisește, revino pur și simplu la subiectul meditației: respirația. Atunci când se declanșează alarma, fii conștient de faptul că respirația a încetinit, iar trupul și mintea s-au relaxat. Pune capăt meditației așa cum ai început-o, cu afirmația:

Practicând această meditație

devin calm și relaxat,

mai fericit și mai eficient în tot ceea ce fac,

atât pentru mine însumi, cât și pentru ceilalți.

Fie ca toate ființele să aibă parte de fericire și de adevăratele cauze ale fericirii,

Fie ca toate ființele să se elibereze de suferință și de adevăratele cauze ale suferinței,

Fie ca toate ființele să fie sănătoase și să aibă belșug,

Fie ca toate ființele să-și găsească scopul și să fie o inspirație pentru ceilalți.

***

Dă-ți ușor la o parte pisica, care acum doarme, și ridică-te.

DESPRE AUTOR

David Michie este un autor internațional, profesor de meditație și ține prelegeri despre mindfulness. Cărțile sale includ mult îndrăgita serie Pisica lui Dalai Lama, precum și cărțile de nonficțiune Mindfulness Is Better Than Chocolate (Mindfulness este mai bună decât ciocolata, n. t.), Buddhism for Busy People (Budismul pentru oamenii ocupați, n. t.), Hurry Up and Meditate (Grăbește-te și meditează, n. t.).

Website: www.davidmichie.com